

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2081130	Landman, Sam	MID-PS	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Aanleggen van een zichtwal in Oele			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

- De "Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele" (met identificatienummer NL.IMRO.0164.SV0005-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.SV0005.dgn) vast te stellen als ruimtelijk plan voor de buurtschap.
- De ontvangen subsidie van de provincie voor de inrichting van de Zichtwal Oele ad. € 220.000 te besteden door deze onder de in de realisatieovereenkomst genoemde voorwaarden over te dragen aan de Grondbank als budget voor de inrichting van de wal.
- De Grondbank door middel van een brief op de hoogte te stellen van het besluit, zodat zij tot realisatie van de wal over kunnen gaan.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De buurtschap Oele heeft de wens om een grondwal aan te leggen langs de A35. Deze wal zal een positief effect hebben op het achtergelegen gebied. Er zal minder licht- en geluidshinder zijn voor de bewoners en recreanten in het gebied.

De bewoners van Oele hebben een aannemerscombinatie bereid gevonden om deze wal te realiseren. De gemeente wil meewerken aan dit initiatief van de bewoners van Oele.

De wal kan worden aangelegd als daarvoor licht vervuilde grond wordt gebruikt. Dit kan volgen de wet- en regelgeving alleen als de aanleg van de wal als een nuttige toepassing kan worden beschouwd. Hiervoor is het nodig dat de raad de "Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele" vaststelt.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2081130	Landman, Sam	MID-PS	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Aanleggen van een zichtwal in Oele			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Structuurvisie

De buurtschap Oele maakt onderdeel uit van gebied dat valt onder het landgoed Twickel. Voor het landgoed Twickel is de ontwikkelvisie Twickel en omgeving opgesteld (bijlage 1). Op basis van deze visie is er een uitwerking gemaakt voor de buurtschap Oele. In deze uitwerking, de "Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele" (zie bijlage 2) is beschreven wat voor consequenties de visie voor de buurtschap Oele heeft.

Inleiding

Om het unieke landschappelijke karakter van de buurtschap Oele te beschermen en beter in te passen in het geheel van het landgoed Twickel, is er een plan gemaakt om een zichtwal aan te leggen tussen Oele en de Rijksweg A35 / bedrijventerrein Zeggershoeck. De wal kan ingeplant worden met een beplanting die beter past bij het kleinschalige coulissenlandschap van Twickel en Oele, dan de huidige, de snelweg begeleidende houtwal. De zichtwal zal een positief effect hebben op de beleving van recreanten die Oele bezoeken met als trekpleister de Oeler watermolen "De Oldemeule". De wal ontnemt het zicht vanuit Oele op de A35 en het daarachter gelegen bedrijventerrein Zeggershoeck. De A35 voldoet ter plaatse qua regelgeving aan de gestelde geluidsnormen. Er is dus geen reden om een geluidswal aan te leggen. Toch zal de zichtwal tot gevolg hebben dat het niveau van het geluid van het verkeer op de A35, dat in de buurtschap Oele hoorbaar is, vermindert. Een globaal geluidsonderzoek laat zien dat het lawaai over een oppervlakte van zo'n 2,5 km² vermindert met 1-13 dB(A). Met name voor de recreatie (veel fietsers/camperstaplaats) is dit een positief punt dat bijdraagt aan de beleving van de natuur in dit mooie gebied.

Dorpsplan Beckum

De Dorpsraad Beckum heeft in samenwerking met de gemeente Hengelo een plan opgesteld. Dit "dorpsplan plus" voor Beckum en Oele is op 23 januari 2013 ondertekend door de Stichting Dorpsraad Beckum, Stichting Werkgroep Oele en de gemeente Hengelo. Het dorpsplan is gericht op uitvoering. Het bevat 12 onderwerpen die in 2013 – 2016 uitgevoerd moeten worden. Eén van de onderwerpen is het aanleggen van een zichtwal langs de A35, gelegen op grond van Rijkswaterstaat. Het doel van de zichtwal is de leefbaarheid en de beleefbaarheid van het waardevolle buitengebied van Oele te verbeteren voor zowel bewoners, recreanten als toeristen.

Zichtwal A35/Oele

Om dit doel te bereiken is er een werkgroep Zichtwal A35/Oele samengesteld. Deze werkgroep heeft een marktpartij ingeschakeld om een plan van aanpak te maken. Deze marktpartij, "Grondbank Hengelo VOF", is een combinatie van NTP-Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V. De Grondbank heeft ervaring met dit soort werk. In het recente verleden heeft de Grondbank langs de A1 in Hengelo de nodige grondwallen aangelegd/opgehoogd. Op basis van dit plan van aanpak en de bijbehorende begroting bieden zij de feitelijke aanleg van de zichtwal aan voor € 0. Dit kan door grond toe te passen tot maximaal klasse industrie volgens het Besluit Bodemkwaliteit. Aanbieders van deze grond moeten dan betalen om deze, voor hen overtollige grond, aan te mogen voeren. Zo kan werk met werk gemaakt worden en hoeft er niet ergens grond als primaire grondstof te worden ontgraven om deze zichtwal te kunnen opwerpen.

Inrichting en subsidie

Voor de inrichting van de zichtwal is nog een speciaal werkatelier gehouden onder leiding van Atelier Overijssel. Dit heeft geresulteerd in een inrichting van de zichtwal die veel beter aansluit bij het bestaande kleinschalige landschap van Oele. De provincie Overijssel heeft inmiddels een subsidie beschikt van € 220.000 om deze inrichting te kunnen realiseren en enkele technische problemen met een hoogspanningsleiding, een gasleiding en een watergang op te lossen. De nieuw ingerichte wal zal ook onderhouden moeten worden. De meerkosten voor beheer en onderhoud ten opzichte van de huidige situatie worden afgekocht bij Rijkswaterstaat. Deze afkoopsom wordt eveneens betaald uit de subsidie van de provincie.

Betrokkenheid gemeente Hengelo tot nu toe

De gemeente Hengelo heeft zich aan de wens van haar inwoners in Beckum en Oele om een zichtwal langs de A35 aan te leggen geconformeerd. Op 31 mei 2011 heeft het college besloten een dorpsplan op te stellen voor Beckum en Oele. Op 13 december 2011 heeft het college ingestemd met de offerte van het consortium Dorpsplan plus om dit dorpsplan op te stellen. Het college heeft het Dorpsplan Beckum mede-ondertekend en de subsidie voor de inrichting van de zichtwal aangevraagd en verkregen bij het de Provincie Overijssel. Ook is zij ambtelijk steeds betrokken geweest bij de voorbereiding van de zichtwal. Het college heeft de raad over het dorpsplan op 25 augustus 2015 geïnformeerd (zaaknummer 1091241).

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Wettelijk kader toepassing grond

Partijen grond en baggerspecie mogen binnen de kaders van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) alleen worden toegepast als er sprake is van een voorziene toepassing, waaraan een ruimtelijk besluit ten grondslag ligt. Is dit niet het geval, dan wordt de toepassing gezien als het zich ontdoen van afvalstoffen en gelden op grond van de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen strengere regels. In artikel 35 van het Besluit bodemkwaliteit zijn de nuttige toepassingen van grond limitatief opgesomd die we nodig achten om het land in te richten: "toepassing in bouw- en wegconstructies, waaronder wegen, spoorwegen en geluidswallen". (Dit in tegenstelling tot de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen waarin ruimte wordt gelaten door te spreken van "weg- en waterbouwkundige werken zoals wegen, spoorwegen, dijken, kades en geluidswallen.)

Afhankelijk van het type toepassing gelden vervolgens specifieke toepassingsregels. Nuttig toepassen betekent ook dat niet méér materiaal wordt toegepast dan nodig is voor de functie en is voorzien in genoemde plannen of ontwerpen. Het is bijvoorbeeld niet nuttig om een geluidswal aan te leggen in een gebied waar deze niet is voorzien (en dus niet nodig) of deze hoger of breder te realiseren dan conform het ontwerp nodig is om het geluid te weren.

Geen van de letterlijk genoemde toepassingen genoemd in artikel 35 Bbk is geschikt om de onderhavige zichtwal onder te brengen. Maar doordat de raad de "Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele" vaststelt, ligt er een ruimtelijk besluit aan de aanleg van de zichtwal ten grondslag. De zichtwal maakt onderdeel uit van de wegconstructie van de A35, ligt goeddeels op grond van Rijkswaterstaat, en dient om de A35 beter in te passen in het landschap van de buurtschap Oele. Uit jurisprudentie van het hof van Europa blijkt één criterium erg belangrijk te zijn bij de beoordeling of er sprake is van een nuttige toepassing of van het zich ontdoen van afvalstoffen. Dat criterium is dat het werk waarin de grondstof/afvalstof verwerkt wordt, is voorzien of niet. Uit de geschiedenis van het tot stand komen van het plan voor de Zichtwal Oele is onmiskenbaar op te maken dat hier sprake is van een voorzien werk. Uit het opgestelde plan van aanpak voor de Zichtwal Oele blijkt dat er niet meer materiaal wordt toegepast dan nodig is voor de functie die de wal moet vervullen. Daarboven komt dat de wal ook nog eens positief werkt ten aanzien van het geluid ten gevolge van de A35 dat waarneembaar is in dit recreatiegebied. Daarmee is de Zichtwal Oele in ieder geval in de geest van het Bbk een nuttige toepassing.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt voorgesteld:

- de "Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele" (met identificatienummer NL.IMRO.0164.SV0005-0301, getekend op de ondergrond NL.IMRO.0164.SV0005.dgn) vast te stellen als ruimtelijk plan voor de buurtschap.
- de ontvangen subsidie van de provincie voor de inrichting van de Zichtwal Oele ad. € 220.000 te besteden door deze, onder de in de realisatieovereenkomst genoemde voorwaarden, over te dragen aan de Grondbank als budget voor de inrichting van de wal.
- De Grondbank doormiddel van een brief op de hoogte te stellen van het besluit, zodat zij tot realisatie van de wal over kunnen gaan.

FINANCIËLE ASPECTEN

Inrichting

Voor de inrichting is € 220.000 subsidie verkregen van de Provincie Overijssel. Het bedrag is bepaald op basis van de kostenraming van de Grondbank (zie bijlage). Deze subsidie wordt gebruikt voor de inrichting van de zichtwal, om meerkosten voor beheer en onderhoud af te kopen bij Rijkswaterstaat en om enkele technische problemen met een hoogspanningsleiding, een gasleiding en een watergang op te lossen. De grondbank verrekend de aankoopsom voor het beheer en onderhoud rechtstreeks met Rijkswaterstaat. Met

de Grondbank wordt een realisatieovereenkomst afgesloten waarin afspraken worden gemaakt over de verrekening van de bovengenoemde kosten. Er is gecheckt of hier wellicht sprake van ongeoorloofde staatssteun zou kunnen zijn. De conclusie van deze check is dat de inrichting van de wal door de Grondbank gezien kan worden als een reguliere opdracht die volgens de aanbestedingsregel één op één kan worden gegeven, gelet op de omvang van het werk. Alle overige kosten voor de realisatie van de zichtwal zijn voor rekening en risico van de grondbank.

Kosten personele inzet

Om tijdens de realisatie van de wal een goed proces voor de aanleg te kunnen waarborgen, is het noodzakelijk één contactpersoon aan te wijzen binnen de gemeente die aanspreekpunt is voor de werkgroep zichtwal Oele, De Grondbank, Rijkswaterstaat en de Provincie Overijssel. Voor overleg en afstemming kan dan met deze persoon contact opgenomen worden. De personeelskosten van deze persoon worden ingeschat op circa € 30.000,- gedurende de hele looptijd van het project en zijn voor rekening van de gemeente Hengelo. Deze kosten worden gedekt op basis van werkelijk bestede uren binnen de sector Fysiek uit het budget voor Bodem.

Tijdens de realisatie zullen ook vergunningen aangevraagd worden en zal er nagegaan moeten worden of de Grondbank de wal conform het Plan van Aanpak en de milieutechnische eisen oplevert. Hiervoor is personele inzet nodig. Die valt binnen de reguliere taakstelling van de gemeente. Extra middelen zijn daarvoor dan ook niet nodig.

Beheer

De zichtwal komt op grond van Rijkswaterstaat te liggen. Deze strook is nu ingeplant met bosplantsoen en bomen. Voor de aanleg van de zichtwal moet er bosplantsoen gerooid en bomen gekapt worden. Na realisatie van de nieuwe wal, realisatie van de nieuwe aanplant en 2 jaar nazorg door de aannemer, zullen de gemeente Hengelo en Rijkswaterstaat het beheer overnemen. Rijkswaterstaat en de gemeente Hengelo stellen voor het beheer van de wal een beheersovereenkomst op. Het beheer en onderhoud van het gras, de bomen en het bosperceel op de wal wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat. Ook zal Rijkswaterstaat de putten en drains vanaf de snelwegzijde onderhouden. De meerkosten ten opzichte van de huidige onderhoudskosten worden afgekocht voor een periode van 30 jaar. De afkoopsom hiervoor is door Rijkswaterstaat berekend op € 36.785,- (exclusief BTW) en wordt door De Grondbank betaald vanuit het budget dat beschikbaar is voor de inrichting van de wal.

Daarnaast krijgt de gemeente jaarlijkse beheerskosten voor het onderhouden van de trap en het uitzicht punt en het onderhouden van een drain. Hiervoor moet vanaf 2018 € 3.600,- (per jaar en exclusief BTW) opgenomen worden in de arealen.

BIJLAGE(N)

Bijlage 1: Ontwikkelvisie Twickel en omgeving

Bijlage 2: Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele inclusief verslag van participatie en inspraak

Bijlage 3: Realisatieovereenkomst Zichtwal Oele 22 december 2016

Bijlage 4: Plan van Aanpak Grondwal Rijksweg A35 te Hengelo, 19 december 2016

Bijlage 5: Kostenbegroting

Bijlage 6: Beschikking subsidie Provincie aan Gemeente

Bijlage 7: uitgaande brief van de raad aan De Grondbank

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

bosch slappers

Twickel | Levend Landgoed
ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving

COLOFON

Opgesteld door:
Bosch Slabbers Landschapsarchitecten;
Abe Veenstra, Tijs van Loon,
Willem Jan van Ras

Opdrachtgever:
Provincie Overijssel

Projectgroep:
Gemeente Borne, Gemeente Hengelo, Gemeente Hof van Twente, Provincie
Overijssel, Regio Twente, Stichting Twickel, Waterschap Regge en Dinkel

Datum:
19 maart 2009

De ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving is mede mogelijk gemaakt dankzij
de subsidie van het Stimuleringsfonds voor Architectuur op grond van de
Regeling Projectsubsidies Belvedere.

Twickel | Levend Landgoed

Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving

Twickel

bosch slabbers

VOORAF

Twickel is een bijzonder, cultuurhistorisch waardevol, rijk en gevarieerd landgoed in de directe nabijheid van de Twentse kernen Hengelo, Borne en Delden. Het is een landgoed met unieke kwaliteiten dat een belangrijke rol vervult voor de burgers in de genoemde kernen en de verre omtrek. Maar Twickel is vooral ook een levend landgoed waarop gewoon en gewerkt wordt en dat zich geplaatst weet in een dynamische omgeving. Ontwikkelingen zoals veranderingen in de landbouw, wateropgaven, natuurontwikkeling en ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, infrastructuur en recreatie zullen in de nabije toekomst op Twickel leiden tot ruimtelijke veranderingen. Deze ontwikkelingen kunnen benut worden om de identiteit van Twickel te waarborgen en te versterken en de functie en betekenis van Twickel voor haar omgeving te vergroten.

Daarom hebben de Provincie Overijssel, Stichting Twickel, Gemeente Hof van Twente, Gemeente Hengelo, Gemeente Borne, Waterschap Regge en Dinkel en de Regio Twente gezamenlijk de voorliggende visie opgesteld voor de ontwikkeling van het landgoed in relatie tot de directe (stedelijke) omgeving. De visie beperkt zich dus niet tot het grondgebied van Twickel alleen, maar beziet de ontwikkelingen in een bredere perspectief, vooral in relatie tot het omliggend stedelijk gebied.

Uitgangspunt voor de visie is het behoud van de unieke kwaliteiten van het gebied en het benutten van de ontwikkelingen om het landgoed verder te versterken. De unieke cultuurhistorische kwaliteiten worden daarbij als inspiratiebron en vertrekpunt genomen, onder het motto 'behoud door ontwikkeling'.

In de Omgevingsvisie Overijssel heeft de provincie het streekplan, verkeer- en vervoerplan, waterhuishoudingsplan en milieubeleidsplan samengevoegd. Deze Omgevingsvisie is kaderstellend voor gebiedsuitwerkingen en structuurvisies op gemeentelijk niveau. De *Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving* is zo'n gebiedsuitwerking, het maakt deel uit van de programma's en projecten zoals die in de ontwerp-Omgevingsvisie zijn opgenomen.

Leeswijzer

Gestart wordt met een beknopte samenvatting van het proces waarbinnen de *Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving* tot stand is gekomen. Hoofdstuk 2 bestaat uit een korte duiding van de Koers voor het gebied; welke richting willen we op en wat zijn daarbij de ambities? Vervolgens wordt deze koers uitgewerkt naar de opgaven zoals die bij de start van het project zijn geformuleerd. Wat betekent de visie voor de opgaven ten aanzien van water, natuur, landbouw, recreatie, wonen, werken en infrastructuur? Ten aanzien van deze opgaven worden ontwikkelingsprincipes geformuleerd en in kaart gebracht. Besloten wordt met een aantal integrale gebiedsperspectieven die laten zien hoe met name de overgangsbieden tussen landgoed en stad in de toekomst vorm kunnen krijgen.

Het Pact van Twickel

In het kader van de ontwikkelingsvisie is er door de bestuurders van de initiatiefnemende partijen op 19 maart 2009 een intentieovereenkomst ondertekend: 'Het Pact van Twickel.'

Met deze overeenkomst onderschrijven de partijen de uitgangspunten en ontwikkelingsprincipes zoals benoemd in de *Ontwikkelingsvisie*. Als vervolg op het Pact van Twickel wordt in het voorjaar van 2009 een uitvoeringsprogramma opgesteld.

INHOUD

1 PROCES	09
2 KOERS VOOR TWICKEL	15
3 VERSTERKEN KARAKTERISTIEKEN CULTUURLANDSCHAP	17
4 TOEKOMSTPERSPECTIEF LANDBOUW	31
5 NATUURONTWIKKELING	35
6 BEKEN EN WATERERFgoed	39
7 VERSTERKEN RECREATIEVE BETEKENIS LANDGOED	43
8 VORMGEVEN RANDZONE STAD EN LANDGOED	51
9 INPASSING GROTE INFRASTRUCTUUR	53
10 INTEGRALE GEBIEDSUITWERKINGEN	57

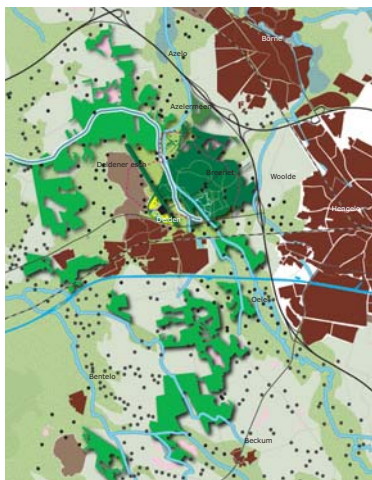

In dit hoofdstuk wordt een beknopte samenvatting gegeven van het proces waarbinnen de *Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving* is opgesteld. Een meer uitgebreide verslaglegging van dit proces is terug te vinden in de werkdocumenten 'analyse' en 'ontwikkelingsrichtingen' en de verslagen van de werksessies en bewonersavonden (zie www.levendtwickel.nl).

In het kader van de Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving zijn verschillende stappen gezet:

1. Analyse
2. Ontwikkelingsrichtingen
3. Ontwikkelingsvisie

Deze belangrijkste bevindingen uit deze stappen worden hierna kort toegelicht.

Gebieden

- tuin
- park
- kampenlandschap
- essenlandschap
- heideontginningslandschap
- beekdallandschap
- bossen en heiderestanten

Structuren

- laan
- beken
- twickelvaart
- umfassungsweg

Elementen

- boerderijen en monumenten

Beeldbepalend voor Twickel; gebieden, structuren, elementen

Traditie van vernieuwing

Economische eenheid

Blik over de horizon

Sociaal engagement

Esthetiek

Leesbaar landschap

Tradities in ontwikkeling; de rode lijnen

1. Analyse

Benoemen van de identiteit

In de analyse fase is er een duiding gegeven van de identiteit van Twickel.

Twickel is een bijzonder landgoed met een rijke historie. Het unieke van Twickel zit hem in verschillende aspecten. Voor een deel gaat het daarbij om de fysieke, zichtbare elementen en structuren zoals die nog in het landschap aanwezig zijn. De volgende beeldbepalende gebieden, structuren en elementen zijn benoemd:

- Gebieden: tuin, park en landschap (essenlandschap, heideontgrijslandschap, beekdallandschap, bossen en heide)
- Structuren: lanen, beken, Twickelervaart, Umfassungsweg
- Elementen: boerderijen en monumenten

Daarnaast ontleent Twickel een eigen identiteit aan zaken die minder zichtbaar zijn, maar die te maken hebben met traditie, met het proces van de ontwikkeling van het landgoed. De ontwikkelingsgeschiedenis laat namelijk zien dat er rode lijnen door die geschiedenis lopen die mede bepalend zijn voor wat Twickel nu is. Er zijn zes rode lijnen te onderscheiden:

Traditie van vernieuwing

Twickel is een dynamisch landschap. Het landgoed is in de loop der eeuwen (met horten en stoten) uitgebreid en aangepast. Daarbij hebben de verschillende eigenaren steeds nadrukkelijk hun eigen stempel op de ontwikkeling gedrukt. Grootchalige projecten zijn daarbij niet geschuwd: de ontginning van grote oppervlakten woeste grond, de aanleg van forse lanenstelsels, de aanplant van grote arealen bos, realisatie van proefboerderijen, de aanleg van de Twickelervaart, de bouw van een watertoren.

Economische eenheid

Het landgoed is altijd een economische eenheid geweest: gericht op productie, het genereren van inkomsten. Aanvankelijk is landbouw de belangrijkste economische factor en nog steeds speelt deze een bepalende rol. Maatschappelijke ontwikkelingen vinden ook hun weerslag op de ontwikkeling van het landgoed. Na de markerverdeling wordt de houtteelt geïntroduceerd als nieuwe inkomstenbron. Ook wordt er meegelift op de opkomst van de textielindustrie door de teelt van vlas en huisweverijen. Na WOII wordt de functie van recreatie als inkomstenbron steeds belangrijker.

Blik over de horizon

Het landgoed richt zich in de loop der tijd sterker naar buiten. De lanen vormen de toegangspoorten van en naar omliggende centra: Almelo, Borne, Hengelo en Delden. De Twickelervaart zorgt voor een vaarverbinding via de Regge met Zwolle en Friesland. Wanneer het spoor Zutphen Hengelo wordt

gerealiseerd wordt een verbinding naar het station gemaakt. Twickel weet zich zo verbonden met het steeds verder groeiende stedelijk netwerk van Twente en verder.

Sociaal engagement

Het landgoed heeft een traditie in een sterke sociale betrokkenheid met haar directe omgeving: de pachters, arbeiders en de Stad Delden. Een armenfonds, gasthuizen, scholen en watervreestrekking aan Delden getuigen daarvan.

Esthetiek

Esthetische aspecten zijn in de loop der tijd een steeds belangrijkere rol gaan spelen: het landgoed moet niet alleen economisch goed functioneren, maar er ook 'mooi' uitzien. De inzet van architecten, tuin- en landschapsarchitecten, regels ten aanzien van het uiterlijk van pachtboerderijen getuigen daarvan.

Leesbaar landschap

In de loop der eeuwen is hier een bijzonder fraai landschap ontstaan, met sporen uit verschillende ontwikkelingsfasen van het landgoed. Het interessante van het landschap van Twickel is dat er telkens nieuwe lagen en betekenissen zijn toegevoegd, vaak met behoud van de karakteristieken van het bestaande landschap. Nieuwe elementen zijn zorgvuldige toevoegingen. Het resultaat is een bijzonder, gelaagd landschap.

De identiteit van Twickel wordt dus bepaald door zowel het fysieke, tastbare als door de traditie. Hieraan kunnen aanknopingspunten worden ontleend voor een verdere ontwikkeling van gebied; wat is beeldbepalend (zie er Twickels uit) en wat past binnen de traditie (een Twickelse manier van ontwikkelen)?

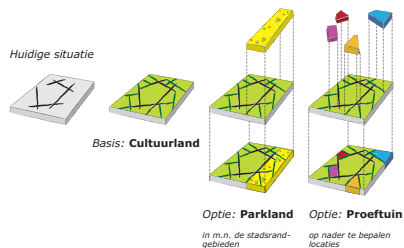
Werksessies

De analyse-fase is afgesloten met een viertal werksessies (maart 2008) met bewoners en deskundigen. In deze werksessies zijn de belangrijkste opgaven voor het landgoed en zijn omgeving verkend, namelijk:

- Vormgeven van de randzone tussen landgoed en stad
- Inpassing snelwegen en provinciale weg N346
- Toekomstperspectief landbouw
- Versterken recreatieve betekenis landgoed
- Gebiedsspecifieke natuurontwikkeling
- Behoud en versterking watererfgoed
- Verbeteren herkenbaarheid landgoed

Uit de bijeenkomsten bleek een grote betrokkenheid van de bewoners bij het gebied. Het landschap van Twickel wordt sterk gewaardeerd en noodzaak tot behoud en versterking van deze bestaande kwaliteiten werd door velen tijdens de werksessies onderstreept. Tijdens de sessies is gediscussieerd over mogelijke en wenselijke oplossingsrichtingen voor de opgaven waar Twickel zich voor gesteld weet. De oogst van deze werksessies bestond uit verschillende ideeën en bouwstenen per opgave.

Basis en Opties

Parkland:

- aanluitend bij rode lijnen:
- Sociale betrokkenheid
  - Esthetiek
- rol: Gastheer
- versterken recreatieve betekenis uitloopgebied voor de stedeling
  - versterken herkenbaarheid landgoed

Cultuurland:

- aanluitend bij rode lijnen:
- Gelaagd landschap
  - Economische eenheid
- rol: Rentmeester
- ruimte voor de landbouw
  - versterken natuurwaarden
  - versterken cultuurhistorische waarden

Proeftuin:

- aanluitend bij rode lijnen:
- Traditie van vernieuwing
  - Blik over de horizon
- rol: Ontwikkelaar
- vernieuwing en experiment ten aanzien van landbouw, recreatie en rode ontwikkelingen

2. Ontwikkelingsrichtingen

In deze stap zijn een drietal verschillende integrale ontwikkelingsrichtingen opgesteld. Daarbij is gebruik gemaakt van de bouwstenen zoals die in de werksessies zijn ontwikkeld.

De ontwikkelingsrichtingen *Cultuurland*, *Parkland* en *Proeftuin* zijn uitgewerkt om aan te geven welke keuzes er te maken zijn ten aanzien van de ontwikkeling van het gebied. Elke ontwikkelingsrichting legt verschillende accenten bij de manier waarop met de opgaven op Twickel wordt omgegaan.

De verschillende ontwikkelingsrichtingen sluiten elkaar niet uit, maar kunnen op elkaar voortbouwen. *Cultuurland* vormt daarbij de basis en richt zich met name op het behouden en versterken van de bijzonder cultuurlandschappen op Twickel. Het op een passende wijze vormgeven van de opgaven op het gebied van landbouw, natuur en wateropgaven spelen daarbij en belangrijke rol.

De ontwikkelingsrichting *Parkland* vormt een optie en richt zich met name op het verder versterken van de recreatieve betekenis van het landgoed en de functie die het gebied vervult als uitloophoeve van de omliggende steden. De optie *Proeftuin* tenslotte verkent de mogelijkheden voor vernieuwing en experiment op het landgoed.

De ontwikkelingsrichtingen *Cultuurland*, *Parkland* en *Proeftuin* zijn in oktober 2008 voorgelegd aan bewoners en andere betrokkenen in het gebied. De denklijn en ideeën uit *Cultuurland* werden door de meeste aanwezigen onderschreven. Deze lijn sluit goed aan bij het behouden en versterken van de aanwezige kwaliteiten in het gebied. Over *Parkland* bestond meer discussie; vanuit de stad werden kansen voor verbetering van de recreatieve betekenis gezien, maar er waren ook zorgen voor mogelijk te grootschalige ontwikkelingen die de bestaande kwaliteiten onder druk zouden zetten. Ten aanzien van *Proeftuin* werd het minste enthousiasme getoond; bepaalde vormen van vernieuwing en experiment zouden wellicht onderzocht kunnen worden en een plek kunnen krijgen, maar terughoudendheid vormde de kern van de reacties: geen kermis op Twickel.

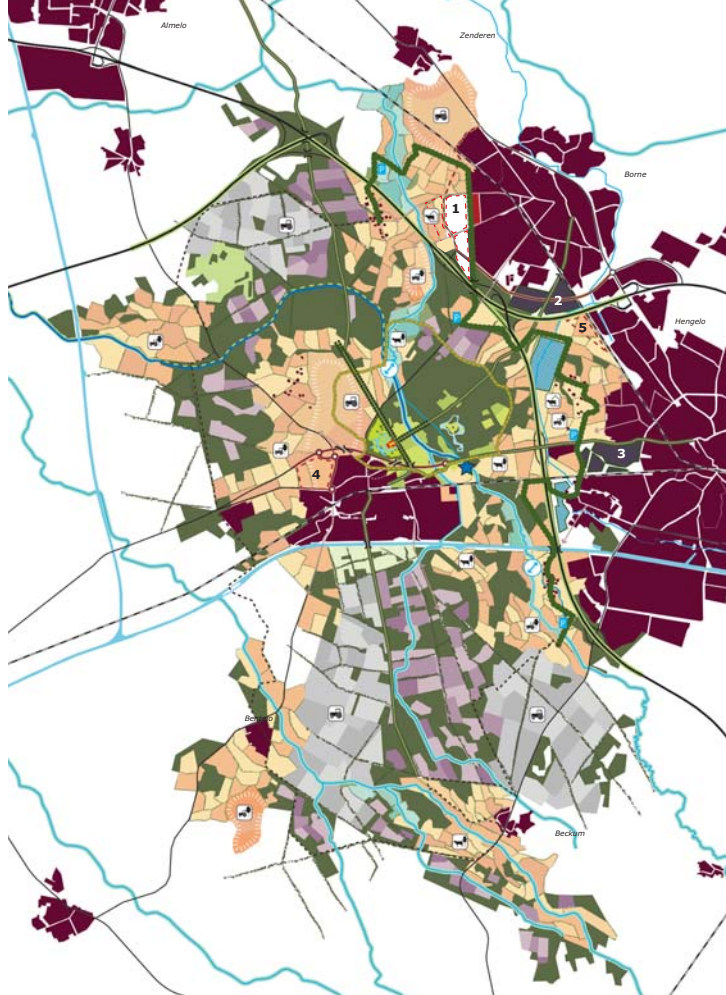
3. Ontwikkelingsvisie

Vervolgens is de stap richting Ontwikkelingsvisie gemaakt en is gekeken op welke wijze de ingrediënten uit de ontwikkelingsrichtingen samengebracht kunnen worden in 1 integrale visie.

Deze stap is gemaakt mede op basis van:

- een werksessie met de projectgroep, waarbij voorkeuren, kansen en belemmeringen zijn bediscussieerd aan de hand van de ontwikkelingsrichtingen en bijbehorende projecten.
- een werksessie met experts, zowel ten aanzien van cultuurhistorie (Michael van Gessel, Rik Hengreen, Gerrie Andela) als ten aanzien van relevante disciplines vanuit de ambtelijke organisatie rondom het project (recreatie, verkeer, natuur, wonen etc.)
- een ronde met afzonderlijke gesprekken met de projectgroepleden om ambities, kansen en bezwaren etc. te verkenen.

Op basis van de resultaten van bovengenoemde werksessies en gesprekken is de voorliggende *Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving* tot stand gekomen.

Ontwikkelingsvisie Landgoed Twickel + omge- ving

1. VERSTERKEN KARAKTERISTIEKE CULTUURLANDSCAP

- Beeldbaken en markerendebanden**
  - versterken markerendebanden
  - uitbreiden van uitgaande lijnen
- Aanpakgebieden**
  - behoud en versterken landschapskwaliteit
  - behoud karakteristieke elementen
  - behoud van het 'karakter'
- Grondwaterkwaliteit**
  - behoud en versterken kwaliteit
  - verbeteren van de grondwaterkwaliteit
- Voormalige marktplaatsen**
  - behoud en versterken (historische) marktplaats
  - behoud en versterken grondwaterkwaliteit en natuurwaarde
  - behoud en versterken landschapskwaliteit
- Park Twickel**
  - behoud en versterken parkkwaliteit
  - behoud en versterken natuurwaarde

2. TOEKOMSTPERSPECTIEF LANDBOUW

- Schaalvergroting grondgebonden landbouw**
- Landbouw in historisch landschap**
- Agrarisch natuurbeheer**
- Stadlandbouw**

3. NATUURONTWIKKELING

- Nieuwe natuur in herbergingsgebieden**
  - uitbreiden van natuur
- Agrarisch natuurbeheer in kampenlandschap**
  - behoud en versterken natuurwaarde
  - behoud en versterken landschapskwaliteit
- Herstel natuurrijke landschappen**
  - uitbreiden natuurrijke landschappen
  - uitbreiden natuurrijke landschappen

4. BEKEN EN WATERBERGING

- Herstel natuurrijke landschappen**
  - behoud en versterken natuurwaarde
  - behoud en versterken landschapskwaliteit
- Behouden karakteristiek Twickelvaart als groen waterloop**
- Natuurlijke berging in landschap**
- Behouden waterberging**
- Herstel natuurrijke landschappen**
  - behoud en versterken natuurwaarde
  - behoud en versterken landschapskwaliteit
- Herstel natuurrijke landschappen**
  - behoud en versterken natuurwaarde
  - behoud en versterken landschapskwaliteit

5. VERSTERKEN RECREATIEVE BETEKENIS LANDSCAP

- Versterken natuurkwaliteit**
- Historische routes**
- Wandelpaaden over gebiedsnaam langs Twickelvaart**
- Versterken natuurkwaliteit**
- Ontwikkeling Twickelvaart in landschap**
- Ontwikkeling Twickelvaart in landschap**
- Ontwikkeling Twickelvaart in landschap**
- Nieuw in ontwikkelingsgebied**
- Parkgebieden langs tracé Gersing**

6. VOORGEGEVEN RANDZONE STROOK IN LANDSCAP

- Landschapsgebonden randzone**
- Landschapsgebonden randzone**
- Landschapsgebonden randzone**
- Landschapsgebonden randzone**
- Landschapsgebonden randzone**

7. REFINANSIE OPENBARE INFRASTRUCTUUR

- Herenging N440**
- Herenging N440**
- Herenging N440**
- Herenging N440**
- Herenging N440**

De titel "Twickel Levend Landgoed" geeft al goed weer waar het om gaat. Twickel is een bijzonder, cultuurhistorisch waardevol, rijk en gevarieerd landgoed. Een gebied met unieke kwaliteiten die het verdienen behouden en versterkt te worden. Maar Twickel is geen openluchtmuseum. Het is een levend landgoed waarop gewoon en gewerkt wordt en dat zich geplaatst weet in een dynamische omgeving.

De ontwikkelingen kunnen niet ontkend worden; veranderingen in de landbouw, wateropgaven, natuurontwikkeling en ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, infrastructuur en recreatie zullen in de nabije toekomst op Twickel leiden tot ruimtelijke veranderingen. Waar het om gaat is die ontwikkelingen aan te wenden, te benutten voor een verdere versterking van het landgoed. De unieke cultuurhistorische kwaliteiten kunnen daarbij als inspiratiebron en vertrekpunt worden genomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan het Belevedere-gedachtegoed; behoud door ontwikkeling.

Twickel staat voor variatie: een grote verscheidenheid aan landschapstypen, bijzondere structuren en elementen. Dit betekent ook dat van standaard oplossingen geen sprake kan zijn maar dat verschillende plekken om verschillende aanpakken vragen. Maatwerk dus.

De basis voor de koers voor Twickel wordt gelegd met de ontwikkelingsrichting *Cultuurland*. Dit betekent dat de herkenbaarheid van de verschillende cultuurlandschappen op Twickel een belangrijk vertrekpunt vormt voor een verdere ontwikkeling. Opgaven op het gebied van water, natuur en landbouw dienen in samenhang te worden uitgewerkt, waarbij behoud en versterking van de karakteristieken van deze landschappen het uitgangspunt vormt. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de landbouw als beheerder van dit waardevolle cultuurlandschap.

In de randzone tussen landgoed en stad spelen specifieke opgaven met betrekking tot recreatie, ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken en de barrièrewerking van grote infrastructuur. In deze overgangszone wordt dan ook gekozen voor de ontwikkelingsrichting *Parkland*. Verbeteren van de kwaliteit van de stadsranden en het versterken van de recreatieve betekenis vormen daarbij de belangrijke opgaven.

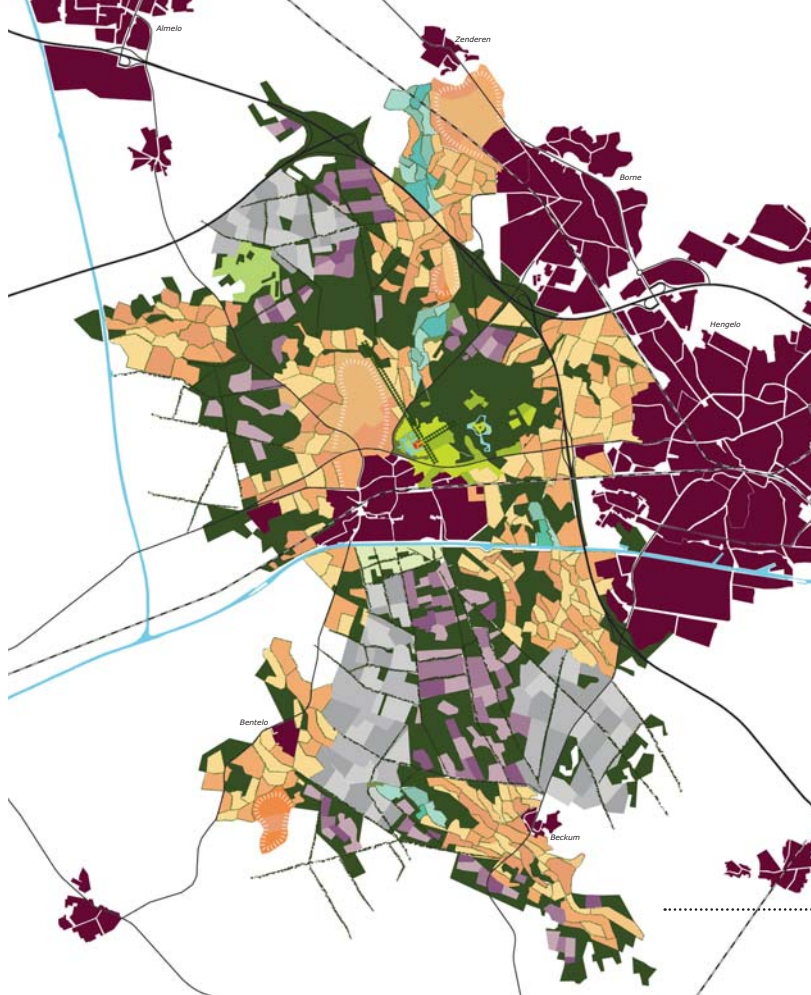
Twickel heeft, als grootste landgoed van Nederland, een bijzondere positie. De omvang van het landgoed geeft het een sterke positie. Daarbij ligt Twickel 'strategisch' in het hart van Twente, in de directe nabijheid van een half miljoen mensen. Het weet zich verbonden met de rest van Nederland via snelweg, spoor en kanaal en heeft een grote naamsbekendheid. Deze zaken kunnen aanknopingspunten bieden voor een vernieuwende benadering passend binnen de ontwikkelingsrichting *Proeftuin*.

Kansen voor vernieuwing en experiment zijn niet op voorhand gebonden aan een specifieke plek maar kunnen op verschillende vlakken gestalte krijgen; ook in de wijze waarop de uitvoering van de visie ter hand wordt genomen of in samenwerking die met andere partijen wordt gezocht.

De ontwikkelingsvisie voor Twickel is verder uitgewerkt aan de hand van een aantal thema's die aansluiten bij de belangrijkste opgaven zoals die voor dit gebied zijn gedefinieerd. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

1. Versterken cultuurlandschap
2. Toekomstperspectief landbouw
3. Natuurontwikkeling
4. Beken en watererfgoed
5. Versterken recreatieve betekenis van het land het goed
6. Vormgeven randzone stad en landgoed
7. Inpassing grote infrastructuur.

Er wordt afgesloten met een viertal integrale gebiedsuitwerkingen die een impressie geven van een mogelijke toekomstige situatie.

VERSTERKEN KARAKTERISTIEKEN CULTUURLANDSCHAP

Twickel kent een grote variatie aan waardevolle cultuurlandschappen. Behoud en versterking van de karakteristieken van deze verschillende landschapstypen vormt de basis voor de visie. Het gaat hierbij om de volgende landschapstypen:

- Beekdalen
- Kampenlandschap
- Escomplexen
- Voormalige markegronden
- Park Twickel

Beekdalen en matenlanden:

- versterken herkenbaarheid beeklopen
- ontwikkelen van singels in de laagten

Kampenlandschap:

- behoud en versterken kleinschaligheid
- behoud openheid escomplexen, behouden steilranden
- behoud van het Twickelerf

Grootschalige essen:

- behoud en versterken openheid
- verdichten van de rand d.m.v. beplanting

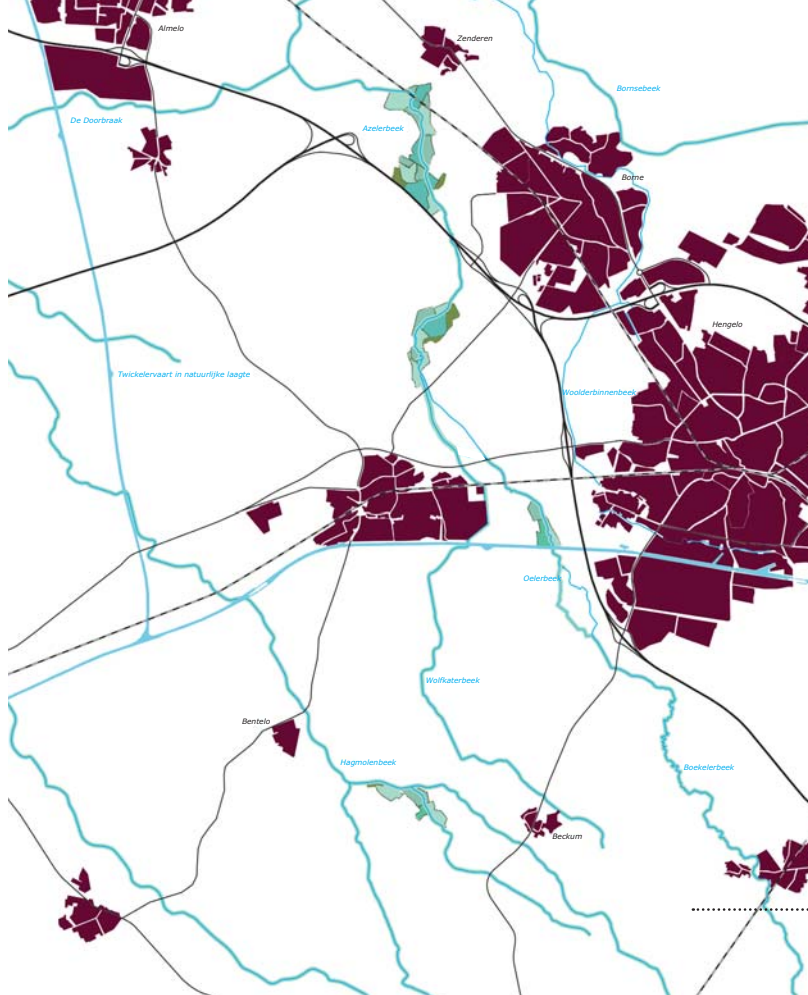
Voormalige markegronden (bossen, heideontginningen en heiderestanten)

- behoud en versterken grootschaligheid en rationeel karakter
- behoud en versterking afwisseling bos, heide en landbouw

Park Twickel:

- behoud en versterken parkidentiteit
- behoud en versterking monumentaal lanenstelsel

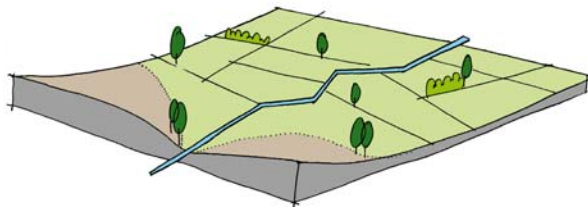
Beekdalen

De beekdalen dooraderen het landschap van Twickel en zijn doorgaans smal. De beeklopen zelf verbinden deze lager gelegen gronden en vormen daarmee de belangrijk structuurdragers van dit landschapstype. Op Twickel gaat het hierbij om de Wolfkaterbeek, Oelerbeek, Azelerbeek, Hagmolenbeek en Woolderbinnenbeek.

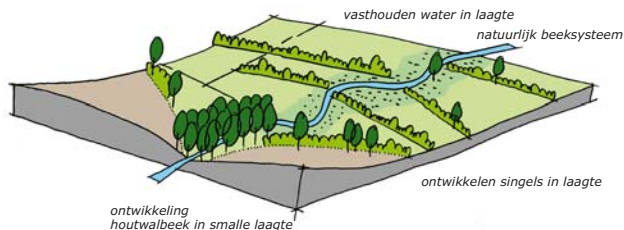
De uitgangspunten voor dit landschapstype zijn:

- Versterken van de herkenbaarheid van de beeklopen zelf (beekherstel) door meer ruimte langs beken voor natuurlijke oevers.
- Vertragen afvoer door herstel natuurlijke beeksystemen in combinatie met waterberging in laagten.
- Versterken van het kleinschalige karakter door ontwikkelen van singels en houtwallen in de laagte.

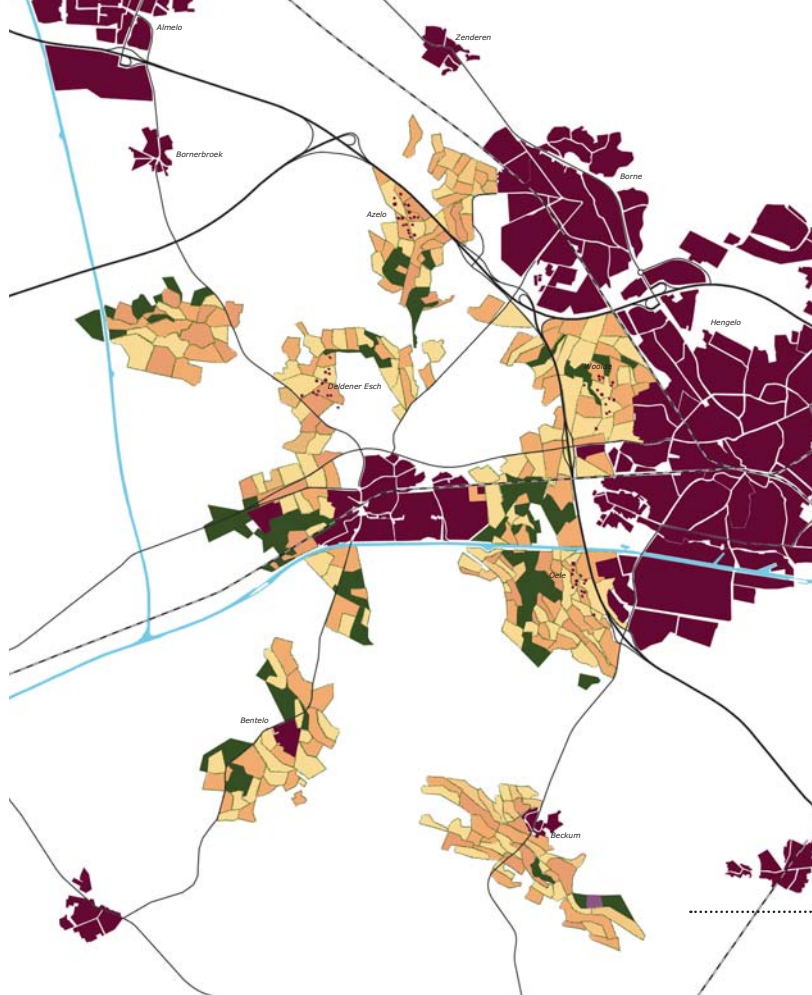
huidig

toekomst

Beekdalen en matenlanden:
- versterken herkenbaarheid beeklopen
- ontwikkelen van singels in de laagten

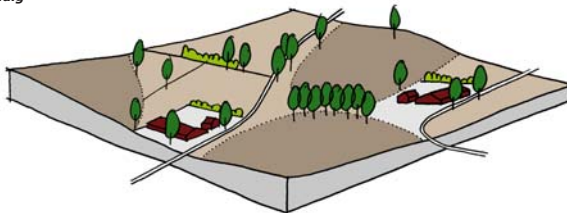
Kampenlandschap

Het kampenlandschap beslaat een belangrijk deel van het Twickeler grondgebied. Het gaat hierbij om een kleinschalig landschap met een doorgaans onregelmatige blokvormige verkaveling, met verspreid gelegen boerenerven, kleinere escomplexen en landschapselementen als houtwallen en bosjes.

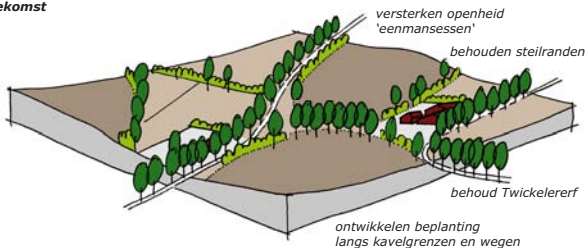
De uitgangspunten voor dit landschapstype zijn:

- Behoud en versterken kleinschaligheid landschap door herstel en aanleg van landschapselementen (houtwallen, bosjes).
- Behoud en versterken van de openheid van de karakteristieke kleinere "eenmans"-essen.
- Behouden karakteristieke steilranden
- Behoud van het typische Twickeler-erf; ook wanneer de landbouwkundige functie vervalt. (zie pagina 22+23)

huidig

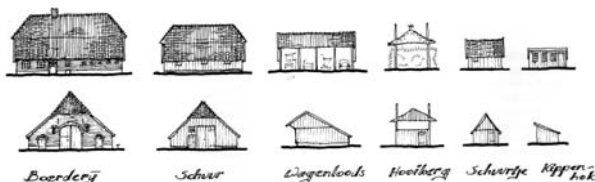
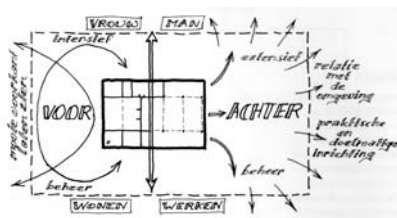
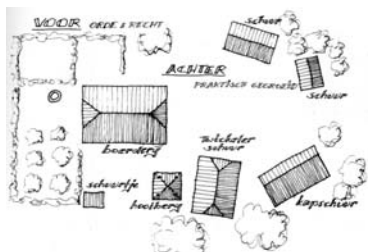

toekomst

Kampenlandschap:

- behoud en versterken kleinschaligheid
- behoud openheid escomplexen, behouden steilranden
- behoud van het Twickelererf

Afbeeldingen uit: Boerenerven op het landgoed; Lennert Vrij; 2004

referentie van een ligboxenstal
- eenvoudige vorm
- sobere materialen en kleurgebruik
- geleiding van de voorgevel door gebruik van verticale planken, waardoor het minder massaal oogt.

Behoud van het Twickeler erf

De Twickeler erven zijn onlosmakelijk verbonden met het kampenlandschap. Op Twickel is geen boerderij hetzelfde, maar toch zijn er duidelijke overeenkomsten. Deze overeenkomsten hebben betrekking op de samenhang met de omgeving, de indeling van het erf, de bouwstijl en het kleur- en materiaalgebruik.

Een deel van de erven heeft zijn agrarische functie verloren. Naar verwachting zal de komende jaren op nog meer erven de landbouwkundige functie vervallen. Tegelijkertijd zal op de erven die hun landbouwkundige functie behouden een proces van schaalvergroting plaats vinden, met grotere stallen, schuren en silo's.

Zowel bij de erven die transformeren naar een woonfunctie als bij de erven waar sprake is van schaalvergroting dienen de karakteristieken van het Twickeler erf behouden te blijven.

Samenhang met de omgeving

- behouden van de onregelmatige vorm van het erf. (De vorm van het erf wordt bepaald door natuurlijke lijnen uit de omgeving)
- ontwikkelen van stevige erfbeplantingen, waarbij houtwallen vanuit de omgeving doorlopen tot op het erf
- verspreide (schots en scheef) ligging van de gebouwen
- behouden van zichtlijnen tussen de gebouwen door op de omgeving

Indeling van het erf

- representatieve (intensief beheer) voorzijde van het erf, met moestuinen, siertuinen en boomgaard
- werkgedeelte (functioneel ingericht) aan de achterzijde, waarbij schuren, bijgebouwen en verhardingen het beeld bepalen. De achterzijde richt zich nadrukkelijk naar het landschap; paden en ook beplantingen vanuit de omgeving lopen door tot op het erf.

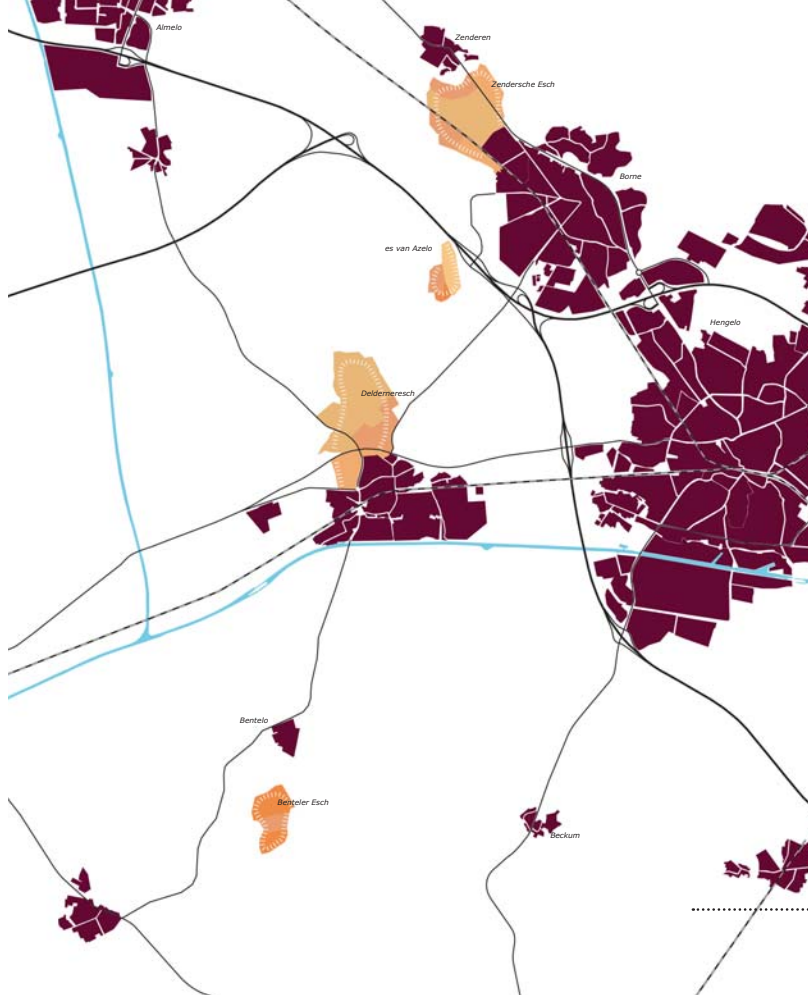
Hierarchie van gebouwen

Op authentieke Twickelererven zijn naast de boerderij verschillende bijgebouwen te vinden. Er is daarbij van oudsher sprake van een hiërarchie van achtereenvolgens: boerderij – twickelschuur (*schöppe*) – wagenloods – kapschuur – hooi- of kapberg – kippenhok.

Nieuwe schuren (bijv. ligboxstal) dienen in de hiërarchie ondergeschikt te zijn aan de boerderij. Ook als een nieuwe schuur beduidend groter is dan de boerderij, kan door een eenvoudige vorm en sober materiaal- en kleurgebruik (bijv. zwartgeleerde houtengevels) de schuur ondergeschikt worden gemaakt.

De massaliteit van een nieuwe schuur kan verminderd worden door i.p.v. één grote schuur, twee kleinere bouwwerken te realiseren. Daarnaast dienen wanden en daken zorgvuldig te worden vormgegeven, waarbij grote vlakken worden geleed.

In ieder geval dient er altijd sprake te zijn van maatwerk, waarbij er rekening wordt gehouden met de lokale kenmerken van het erf en het omliggende landschap.

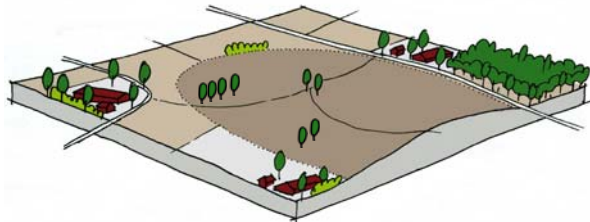
Escomplexen

Op Twickel is een aantal grotere escomplexen te onderscheiden die zich qua maat duidelijk onderscheiden van de kleinere eenmansessen uit het kampenlandschap. Kenmerkend is de grote open ruimte, de bolle ligging en het feit dat de erven aan de rand van de es zijn gesitueerd. Het gaat hierbij om de Deldeneresch, de Zendersche Esch, de es van Azelo en de Benteler Esch.

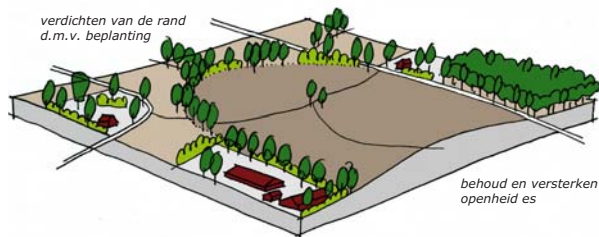
De uitgangspunten voor dit landschapstype zijn:

- Behoud en versterken van de openheid van de es, door het verwijderen van storende beplanting. Monumentale beplanting zoals oude eiken behouden.
- Beter herkenbaar maken van de es door het plaatselijk verdichten van de randen door middel van beplantingen.

huidig

toekomst

Grootsschalige essen:
- behoud en versterken openheid
- verdichten van de rand d.m.v. beplanting

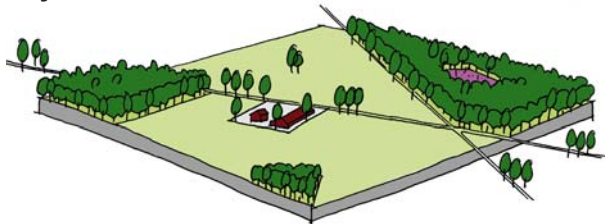
Voormalige markegronden

Een groot deel van het Twickeler grondgebied bestaat uit de voormalige 'woeste' gronden die gemeenschappelijk werden gebruikt als markegrond. Een deel van deze gronden zijn in een later stadium ontgonnen tot landbouwgronden en productiebossen. Deze gebieden kenmerken zich door een meer rationele verkaveling (rechte wegen en sloten) dan het kampenlandschap en hebben een meer open en grootschalig karakter. Sommige (te) natte heidevelden zijn niet ontgonnen en vormen nu bijzondere natuurpleils binnen Twickel.

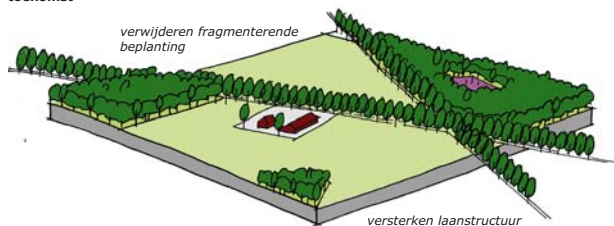
De uitgangspunten voor dit landschapstype zijn:

- Behoud en versterken van het grootschalige en rationele karakter door het verwijderen van fragmenterende beplanting en het versterken van laanstructuren.
- Behoud en versterking van de afwisseling van bos, heide en landbouwgebieden in het heideontginningslandschap.

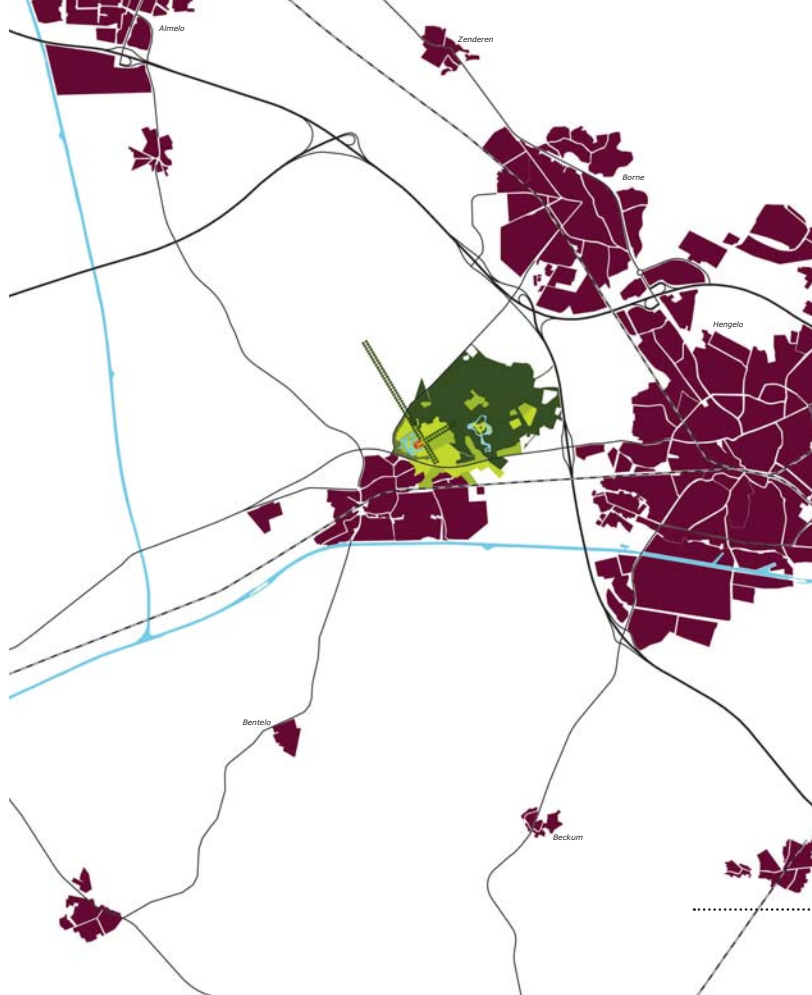
huidig

toekomst

Voormalige markegronden (bossen, heideontginningen en heiderestanten)
- behoud en versterken grootschaligheid en rationeel karakter
- behoud en versterking afwisseling bos, heide en landbouw

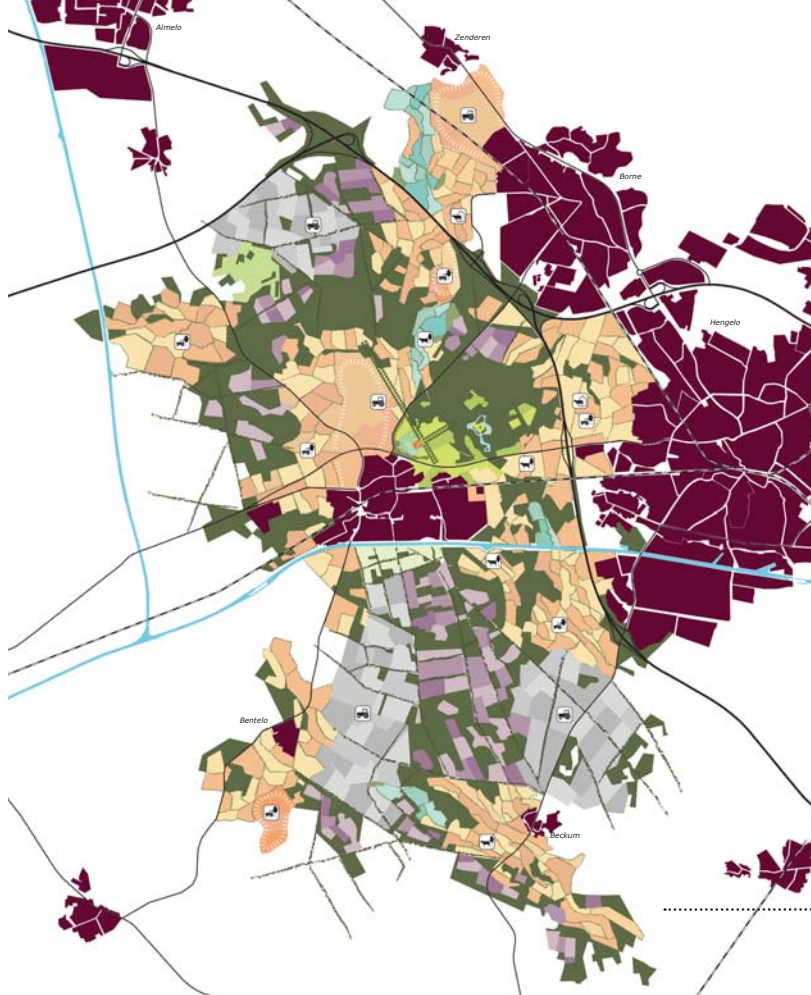
Park Twickel

Het hart van het landgoed wordt gevormd door het kasteel met de omliggende tuinen en park. Dit centrale deel van het landgoed vormt daarmee een eigen landschapstype wat zich onderscheidt door de hoogwaardige parkaanleg en het stelsel van monumentale lanen. De uitgangspunten voor dit landschapstype zijn:

- Behoud en versterken van de parkidentiteit. (o.a. behouden en ontwikkelen pittoreske boomgroepen, zorgvuldig vormgegeven zichtrelaties)
- Behoud en versterking van het monumentale lanenstelsel.

Park Twickel:
- behoud en versterken parkidentiteit
- behoud en versterking monumentaal lanenstelsel

TOEKOMSTPERSPECTIEF LANDBOUW

De landbouw vervult een belangrijke functie op het landgoed. Van oudsher is het de beheerder van een belangrijk deel van het cultuurlandschap op Twickel. De bijzondere (cultuurhistorische en natuurlijke) kwaliteiten van het gebied stellen echter ook beperkingen aan de agrarische bedrijfsvoering. De door veel ondernemers gewenste schaalvergroting is daardoor niet overal realiseerbaar. Daarbij komt het feit dat er vanuit andere functies (water, natuur, wonen, werken, infrastructuur) een ruimteclaim ligt op landbouwgebieden. Dit betekent dat het areaal landbouwgrond op Twickel eerder af- dan toeneemt, tenzij nieuwe gronden worden verworven. De verwachting is dat op langere termijn het aantal agrarisch ondernemers af zal nemen waardoor ruimte voor minder maar grotere bedrijven kan ontstaan. Naast de traditionele vormen van landbouw (gericht op productie) doen zich op Twickel ook kansen voor richting andersoortige vormen waarbij landschaps- en natuurbeheer, blauwe diensten (waterbeheer), recreatie en stadslandbouw voor ondernemers een perspectief kunnen bieden.

De landschappelijke structuur van Twickel biedt aanknopingspunten voor een gedifferentieerde benadering van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw. Uitgangspunt hierbij is dat de verschillende landschapstypen zich lenen voor een andersoortige ontwikkeling en dat de kansen voor de landbouw zich in verschillende richtingen bewegen: meer grootschalig voor de 'europese markt', of meer op natuur en landschap gericht en/of meer op de stedelijke omgeving gericht in vormen van stadslandbouw. In het kader van deze ontwikkelingsvisie worden hiertoe per deelgebied de ontwikkelingskansen geduid.

Grote escomplexen en de jonge heideontginnings gebieden

In deze gebieden liggen kansen voor meer grootschalige vormen van landbouw. De maat van de ruimten biedt kansen voor grotere bedrijven met een voldoende groot aaneengesloten grondareaal. Binnen deze landschappen bestaat ook de mogelijkheid om te komen tot grotere percelen zonder de karakteristieken van het gebied aan te tasten. Door een eventuele herstructurering van deze gebieden gepaard te laten gaan met de landschapversterkende maatregelen (bv. nieuwe houtwalstructuren of lanen in de heideontginning of de aanleg van esrandbeplantingen langs de grote escomplexen) kunnen de karakteristieken zelfs worden versterkt.

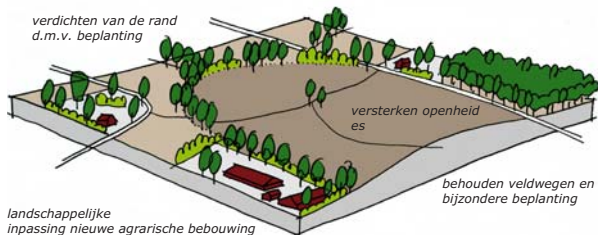
Kleinschalige kampen- en beekdallandschappen

In het kleinschalig landschap van de kampen en beken zijn de kansen voor grootschalig boeren zeer beperkt. De maat van de ruimten en de aaneengesloten landbouwpercelen is klein waardoor efficiënt boeren wordt bemoeilijkt. Binnen de beperkingen die dit kleinschalig landschap biedt zijn wellicht verbeteringen in de bedrijfsvoering door te voeren door bijvoorbeeld gebruik te maken van een mobiele melkrobot waardoor makkelijker meerdere los van elkaar gelegen kavels

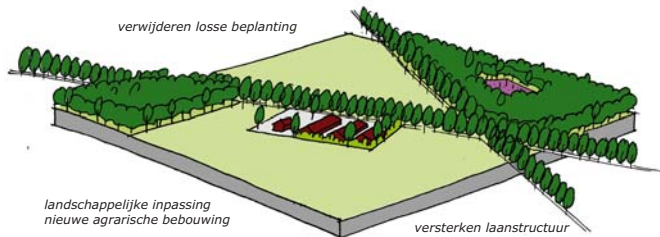
kunnen worden benut. Een alternatief is het houden van koeien op stal, met meerdere kleinere percelen op afstand. Zo kan er relatief grootschalig geboerd worden in een kleinschalig landschap.

In gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van de EHS liggen er kansen voor agrarische bedrijfsvoering die is gericht op natuur- en landschapsbeheer. Hierbij kan worden aangesloten bij de initiatieven die al op Twickel worden ontplooid in het kader van het project Boeren voor Natuur. Hierbij krijgen agrarisch ondernemers een vergoeding voor diensten die bijdragen aan het realiseren van bepaalde landschaps- en natuurdoelen. De beperkingen die het kleinschalig landschap biedt worden daarmee voor een deel gecompenseerd.

schaalvergroting grote escomplexen

schaalvergroting jonge heideontginningen

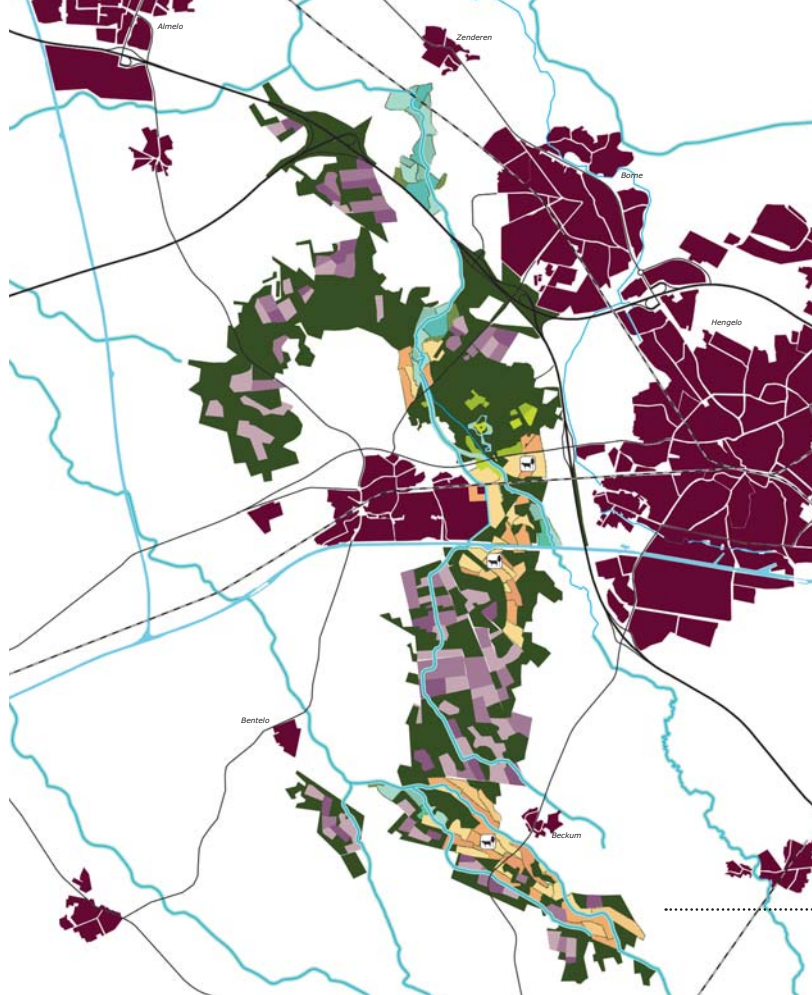

Stadslandbouw in stadsrandzone

De nabijheid van een omvangrijk stedelijk gebied met een groot aantal potentiële bezoekers biedt ook kansen voor vormen van landbouw die juist hierop inspelen. Hierbij kan gedacht worden aan het verbreden van de activiteiten richting dagrecreatieve voorzieningen, verblijfsrecreatie, horeca of zorg al dan niet in combinatie met reguliere landbouw activiteiten. (product-markt-combinaties) Een versterking van de recreatieve betekenis van het landgoed (zie hoofdstuk 7) biedt hiervoor in toenemende mate aanknopingspunten.

Daarnaast biedt de nabijheid van een half miljoen Twentenaren ook kansen voor vormen van stadslandbouw. Hierbij worden lokale producten geproduceerd voor de lokale markt en kan de stedeling kennismaken met de boerderij. Twickel kan hierbij als merknaam en kwaliteits-keurmerk een rol vervullen. Een initiatief als de Landmarkt bij Borne sluit hierbij goed aan.

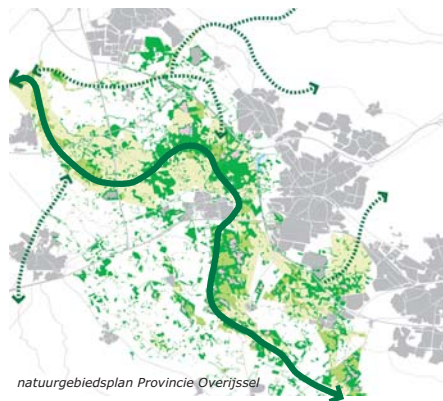
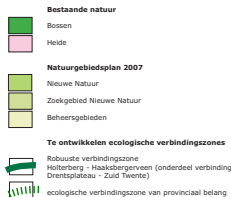

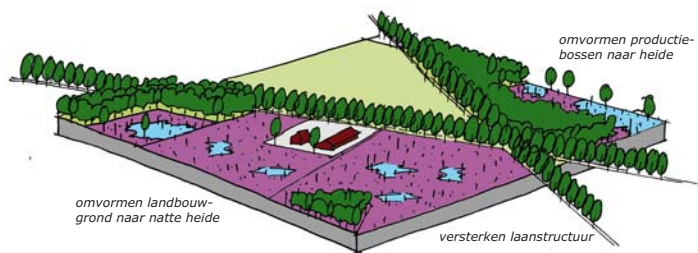
De natuurwaarden op Twickel hangen voor een belangrijk deel samen met het eeuwenoude kleinschalig cultuurlandschap. De beekdalen, bossen, heiderestanten en houtwallen bieden een grote diversiteit aan ecologische waarden. Sommige natuurgebieden zoals de natte heidecomplexen zijn gevoelig voor verdroging. Hier is een goede afstemming van het waterbeheer tussen landbouw en natuur van belang.

Op rijks- en Europees niveau zijn ambities geformuleerd ten aanzien van de versterking van de natuurwaarden (door middel van een te realiseren Ecologische Hoofdstructuur) en verbetering van de waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water). Voor Twickel betekent dit o.a. dat er plannen zijn om te komen tot realisatie van een robuuste, ecologische verbingszone.

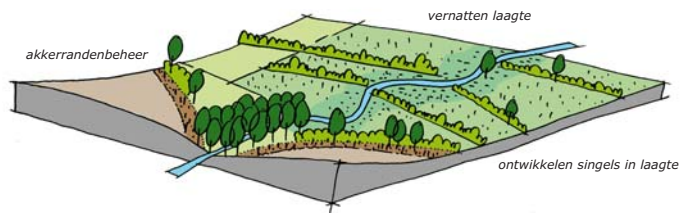
In het Natuurgebiedsplan van de provincie Overijssel is aangegeven waar op Twickel de nieuw te ontwikkelen natuurgebieden en waar de beheergebieden zijn gesitueerd. Met de realisatie van de EHS dienen de natuurwaarden verbeterd te worden en een samenhangende structuur gerealiseerd te worden die bestaande natuurgebieden met elkaar verbindt. Uitgangspunt voor de natuurontwikkeling is dat de natuurdoelen op een zodanige wijze worden gerealiseerd dat ze aansluiten bij de landschappelijke en cultuurhistorische karakteristieken van Twickel. Natuurontwikkeling op Twickelse wijze wordt daarmee natuuron *Twickel*-ing. Ook het opheffen van de verdroging van bestaande natuurgebieden is daarbij van belang.

nieuwe natuur in heideontginningen

agrarisch natuurbeheer in kampenlandschap en beekdalen

Versterken van de natuurwaarden kan op de volgende wijze plaatsvinden:

Nieuwe natuur in heideontginningen

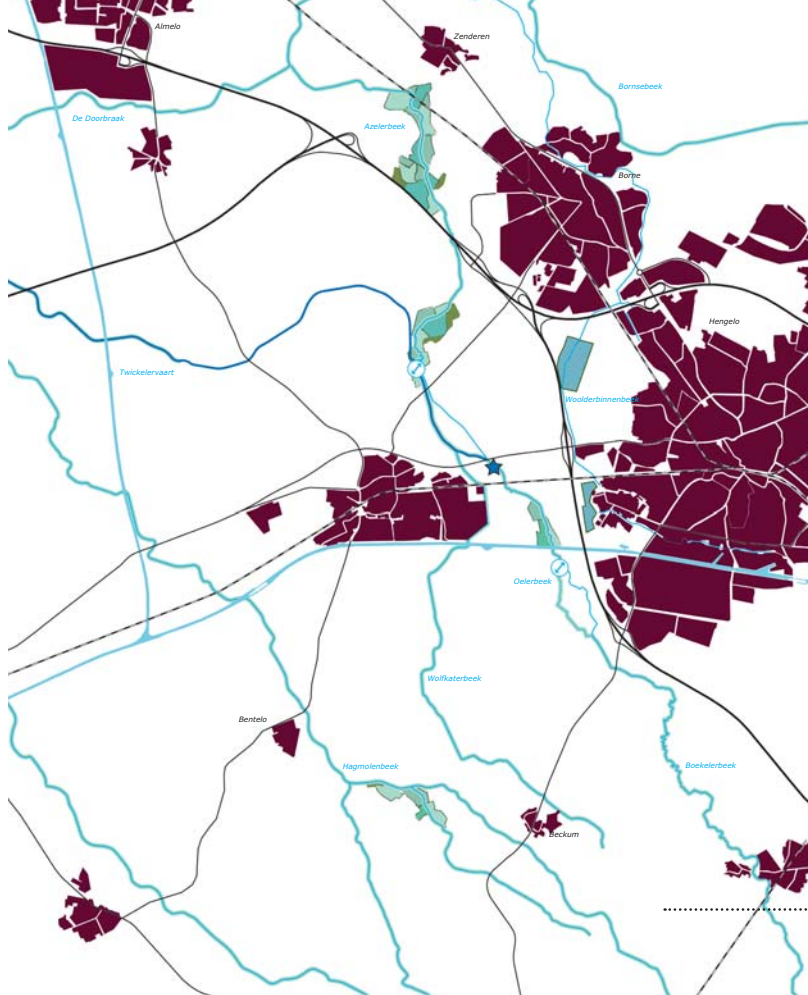
Ontwikkelen van natte heide (nieuwe natuur) en soortenrijk grasland in het heideontginingslandschap draagt bij aan het ontwikkelen van de ecologische verbingszone; dit kan plaatsvinden door omvorming van landbouwgrond richting natuur. Maar ook door het omvormen van bestaande (productie)bossen richting heide of soortenrijke graslanden.

Agrarisch natuurbeheer in kampenlandschap

In het kleinschalig kampenlandschap wordt ingezet op agrarisch natuurbeheer (bv akkerrandenbeheer) en kan de kleinschalige structuur van het landschap plaatselijk worden versterkt door de aanleg of herstel van houtwallen, erfbeplantingen en klein bosjes. Hiermee ontstaat een fijnmazig(er) raamwerk van landschapselementen die zowel een versterking van de natuur als het cultuurlandschap tot gevolg hebben.

Herstel natuurlijk beekstelsel

De beken en beekdalen vormen belangrijke doorgaande (natte) structuren in het landschap en verbinden en voeden verschillende natuurgebieden. Versterking van deze natte structuur kan plaatsvinden door het realiseren van een meer natuurlijk beekstelsel en het plaatselijk vernatten van lager gelegen plekken in de beekdalen (nieuwe natuur). Deze ingrepen passen binnen de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn water (KRW), Waterbeheer 21ste eeuw en de Ecologische Hoofdstructuur.

Alhoewel het landgoed op het eerste gezicht een nogal 'droog' karakter heeft speelt water een belangrijke rol op Twickel. Het watersysteem van beken en kanalen is van groot belang voor de verschillende functies op het landgoed. Ingrenen zijn nodig om het watersysteem voor de toekomst op orde te brengen en te voldoen aan eisen die worden gesteld met betrekking tot waterkwaliteit en -kwantiteit (overlasten verdroging). Dit betekent dat er meer ruimte voor water moet worden gereserveerd. Het uitgangspunt voor deze ingrenen is het herstel van het natuurlijk beekstelsel. (herstelplan Reggesysteem)

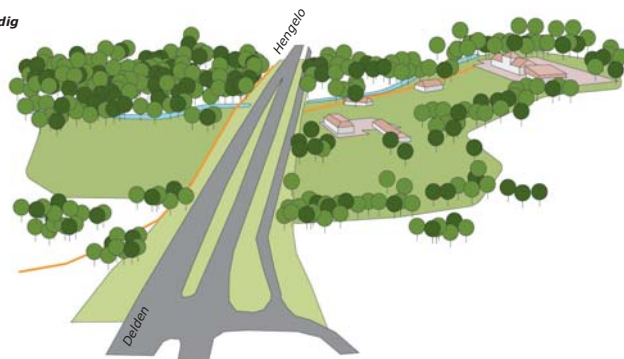
Natuurlijk beekstelsel

De beken worden (weer) ontwikkeld tot continue waterlopen, waarbij een aantal verbindingen die in het verleden verloren zijn gegaan weer worden hersteld. Een voorbeeld hiervan is de reconstructie van de Hagmolenbeek ten westen van Delden en de verbinding van de Wolkaterbeek met de Azelerbeek. Daarnaast wordt de aanvoer van buiten Twickel hersteld, waardoor er meer water door de beken stroomt, dit biedt extra kansen voor dynamiek.

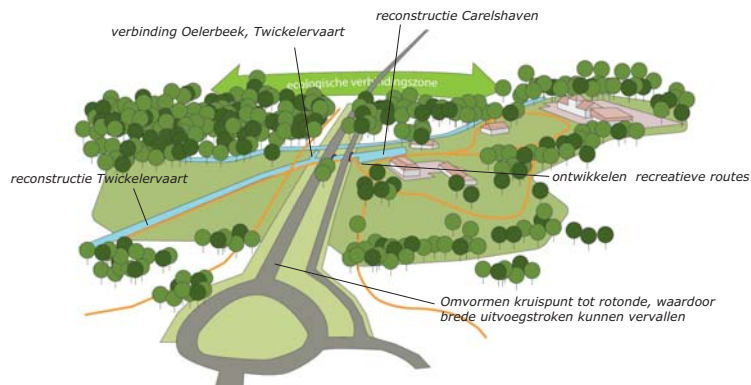
De beken krijgen een meer natuurlijke inrichting en in de lage delen van de beekdalen wordt ruimte voor waterberging gerealiseerd.

huidig

toekomst

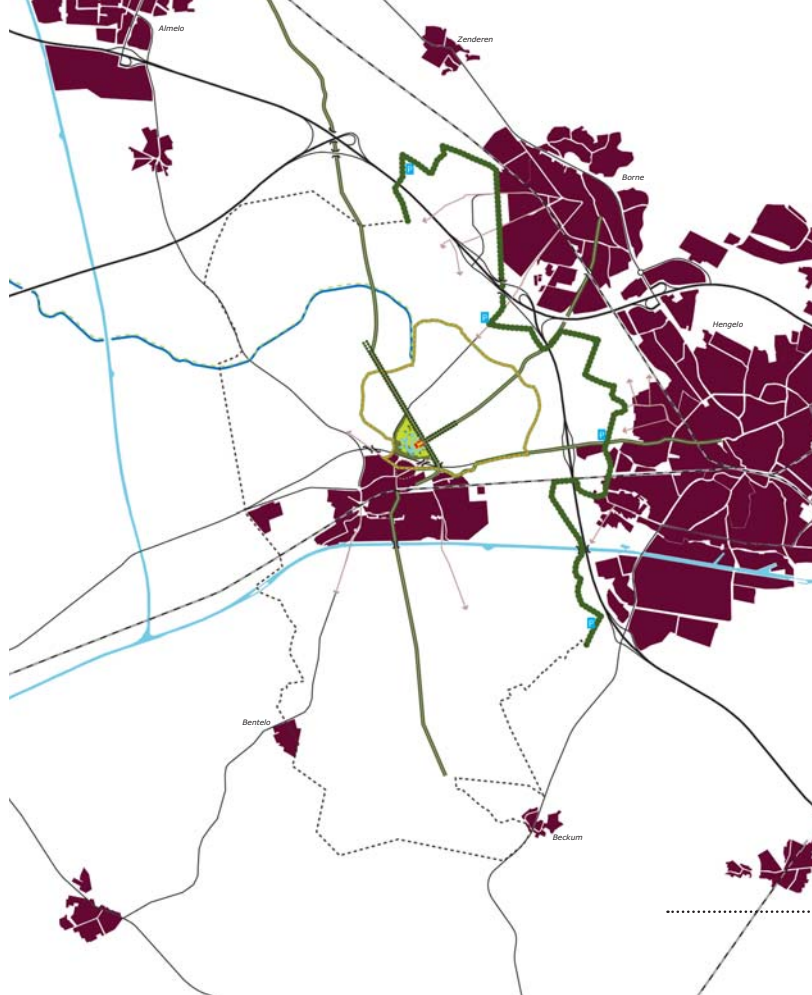

Watererfgoed

Naast de beken kent het landgoed tal van bijzondere elementen die aan het water zijn gerelateerd. Voorbeelden van dit watererfgoed zijn de verschillende molens, vloeiweludes, de Twickelervvaart, de vijvers in tuin en park en het Breeriet. Behoud en versterking van dit watererfgoed vormt uitgangspunt. Daarbij dient bekeken te worden wat de mogelijkheden zijn om te komen tot nieuwe functies en betekenissen voor bestaand erfgoed en herstel van verloren gegaan erfgoed. Zo kunnen vloeiweludes wellicht een rol vervullen in de waterbergingsopgave en kunnen molens een recreatief/educatieve functie vervullen.

Carelshaven is een voorbeeld van een stuk watererfgoed dat in de loop der tijd aan betekenis heeft ingeboet. Aanvankelijk was het het eindpunt van de Twickelervvaart en was er sprake van een (bescheiden) 'haven' waarnaar de naam van het nu nog aanwezige restaurant (herberg) verwijst.

Gekoppeld aan de wens om de verbinding tussen de Oelerbeek en de Twickelervvaart te realiseren en de ontwikkeling van een ecologische verbingszone ontstaan er kansen om de Carelshaven als plek weer in ere te herstellen. Dit kan gecombineerd worden met een betere landschappelijke inpassing (versmalling) van de N346 (mogelijkheden nader onderzoeken i.v.m. verkeersintensiteit), realisatie van een ecologische passage in het kader van de EHS en verbetering van de recreatieve ontsluiting (o.a. verbeteren passage mogelijkheid N346).

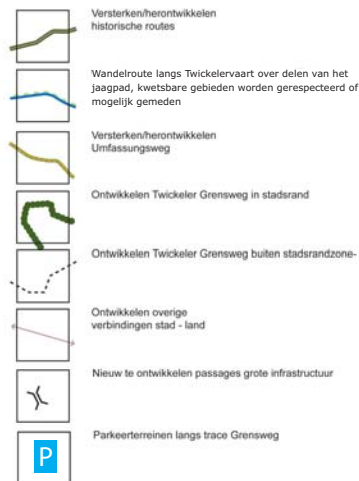
7

VERSTERKEN RECREATIEVE BETEKENIS LANDGOED

De recreatieve betekenis van het landgoed kan worden versterkt door te zorgen voor een betere aansluiting tussen stad en landgoed, met name voor fietsers en wandelaars. Een goede recreatieve ontsluiting die aansluit op structuren in de omliggende steden kan bijdragen aan een betere zonering van het recreatief gebruik en kan de druk op het middengebied verminderen.

Concreet gaat het om de volgende maatregelen:

- Ontwikkelen historische routes als recreatieve verbinding
- Reconstructie Umfassungsweg (Petzhöld)
- Ontwikkelen Nieuwe Twickeler Grensweg
- Overige verbindingen tussen stad en landschap
- Ontwikkelen recreatieve voorzieningen

Historische routes

Van oudsher is het hart van het landgoed verbonden met de omliggende kernen van Almelo, Borne, Hengelo en Delden. Voor een deel zijn deze historische verbindingen nog herkenbaar en/of functioneel in het huidige landschap aanwezig. Anderen zijn verdwenen of verstoep. Deze historische routes kunnen worden ontwikkeld tot aantrekkelijke en herkenbare recreatieve verbindingen. Bij de realisatie hiervan kan aansluiting worden gevonden bij andere (lopende) projecten en programma's zoals de Groene Poort en het A1 programma. Gedacht wordt aan de volgende verbindingen:

Richting Almelo

(Twickelerlaan – Schievenweg – Oude Deldenseweg)

Deze route is nog grotendeels aanwezig. Alleen ter hoogte van het knooppunt Azelo (A1/A35) wordt ze onderbroken. Hier wordt gestreefd naar realisatie van een onderdoorgang, zodat Almelo op een directe en aantrekkelijke manier wordt verbonden met Twickel.

Richting Borne

(Borne voetpad – Burenweg – Woolderweg)

Deze route vormt van oudsher een directe route van het centrum van Borne naar het Kasteel Twickel. De doorgaande route wordt doorsneden door het spoor. Door middel van een nieuwe fietstunnel kan deze barrière worden opgeheven. Ook het nieuwe bedrijventerrein Veldkamp wordt dankzij deze fietstunnel beter ontsloten vanuit de woonwijk 't Wensink. Door langs de Burenweg en de Woolderweg een laan te planten wordt de herkenbaarheid van de route binnen het bedrijventerrein Veldkamp en de woonwijk 't Wensink vergroot. Belangrijk knelpunt binnen de huidige route zijn de donkere lange fietstunneltjes onder de A1 en A35.

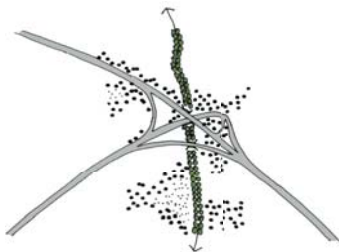
Richting Hengelo

(Hengelse straat - Deldenerstraat)

De Deldenerstraat maakt deel uit van de N346. Door profielverbreding is de oorspronkelijke laanbeplanting grotendeels verdwenen. Door de weg of de zuidelijke parallelweg van begin tot eind (centrum Hengelo) te beplanten wordt de allure van deze oude route hersteld.

Richting Beckum e.o. (Torendijk of Flierveldsweg)

Door de aanleg van het Twentekanaal zijn een aantal oude verbindingen zoals De Torendijken en de Flierveldsweg doorsneden. Gestreefd wordt naar de aanleg van een fiets/voetgangersbrug zodat één van deze routes wordt hersteld. Daardoor krijgt Delden een directe fraaie recreatieve route richting de nieuwe natuurgebieden rondom het Flierveld.

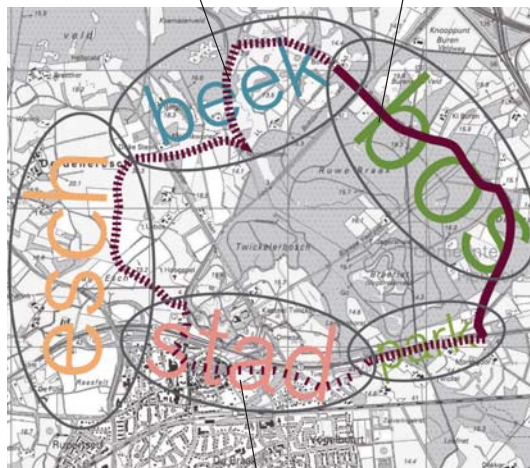
Doorsnijding knooppunt Azelo met historische route

Twickelervaat

Een andere historische route is die langs de Twickelervaat. Over gedeelten van het oude jaagpad van deze gegraven watergang kan een wandelroute worden uitgezet. Uitgangspunt bij het realiseren van een dergelijke nieuwe route is dat de kwetsbare natuurgebieden worden ontzien.

Reconstructie van oorspronkelijk trace

Bestaand trace

Nieuw trace (gewijzigd t.o.v. oorspronkelijk trace Petzhold)

Route van de Umfassungsweg door de verschillende deelgebieden.

Umfassungsweg

Omstreeks 1885 heeft de landschapsarchitect Petzold het concept van de 'Umfassungsweg' voor Twickel bedacht: een aantrekkelijke groene route die een rondje langs de belangrijkste highlights van het landgoed vormt. De Umfassungsweg is nooit in zijn geheel gerealiseerd maar delen ervan zijn in het huidige landschap nog terug te vinden (o.a. de Petzoldweg), andere delen zijn relatief eenvoudig te realiseren. Reconstructie van de Umfassungsweg kan een interessante nieuwe toevoeging aan het padennetwerk van Twickel vormen. Het vormt een 'ronde Twickel' op de overgang van park naar landschap en verbindt een aantal interessante plekken (Twickelervvaart, Azelemmeen, Noordmolen, Deldeneresch, Delden). De Umfassungsweg vormt een mooi "opstappunt" voor recreanten vanuit de omliggende steden.

Twickeler Grensweg

Geïnspireerd op het concept van de Umfassungsweg wordt een nieuwe route langs de randen van het domein van Twickel ontwikkeld. Deze route zou het totale domein van Twickel kunnen omzomen.

Het meest cruciale gedeelte van het trace ligt in de overgangszone tussen stad (Hengelo/Borne) en landgoed. De nieuwe route markeert hier de overgang van stad naar Twickel (herkenbaarheid landgoed) en verbindt verschillende plekken in de stadsrandzone. Daardoor wordt een nieuwe structuur toegevoegd die een bijdrage levert aan vitalisering van de stadsrandzone en creëert daarmee een steviger draagvlak voor nieuwe recreatieve activiteiten en voorzieningen (zoals bv. de Landmarkt bij Borne).

De nieuwe route is duidelijk in het landschap herkenbaar door een onderscheidende materialisering (beplantingen (laan, boomgroepen) en/of bestratingmateriaal). De route volgt niet strak de bebouwingsranden van de omliggende kernen maar slingert juist door het overgangsgedebied; soms dicht langs de rand, soms op afstand, soms ook binnen de bebouwde kom. Met de nieuwe route wordt ook een aantal barrières overwonnen van o.a. snelweg en kanaal.

In aansluiting op het A1 programma kunnen op de kruisingen van de grensrouten en stedelijke radialen, groene transferia worden ontwikkeld: opstappunten om het gebied wandelend of fietsend verder te verkennen.

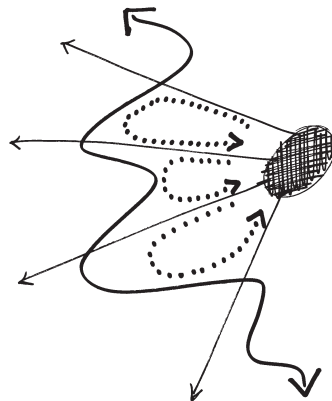
Optie A: Twickeler Grensweg uitgevoerd als laan

Optie B: Twickeler Grensweg uitgevoerd in onderscheidende bestrating en voorzien van losse boomgroepen

Twickeler Grensweg: nieuwe passage over Twentekanaal

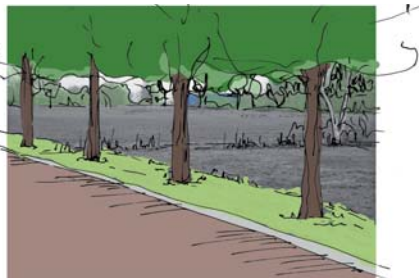
Twickeler Grensweg: in combinatie met andere verbindingen (bijv radialen vanuit Borne en Hengelo) ontstaan talloze mogelijkheden voor ommetjes

Aantrekkelijke passages van de snelweg

Twickeler Grensweg: Reconstructie van het oorspronkelijke trace van de Twickelerblokweg onder de A1 door.

Twickeler Grensweg draagt bij aan inpassing rommelige stadsranden. Boven Borne, onder Woolde

uitkijktoren

visvijver

vogelkijkhut

Restaurant met gebruik van lokale producten

Ontwikkelen verbindingen tussen stad en landschap

De relatie tussen het stedelijk gebied en het landschap kan worden verbeterd door in te zetten op betere, en meer aantrekkelijke (groene) routes tussen stad en landgoed. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld bestaande verbindingen worden opgepakt (zoals de radialen bij Borne), maar ook nieuwe verbindingen worden gemaakt in de vorm van informele voetpaden (zoals bij Woolde, Hengelo)

Recreatieve voorzieningen

Met name in de stadsrandzone tussen landgoed en stedelijk gebied liggen kansen voor het ontwikkelen van aantrekkelijke voorzieningen die de recreatieve betekenis van het gebied versterken.

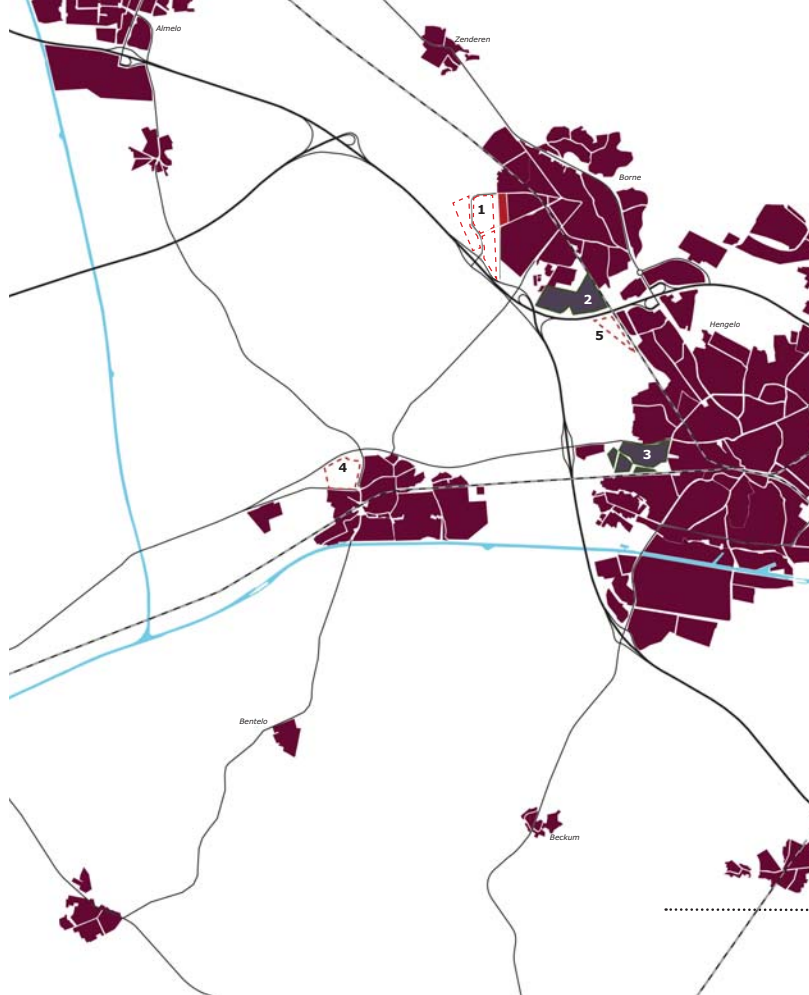
Eenzijds gaat het om bescheiden voorzieningen zoals een uitkijktoren, een vogelkijkhut, visvijver en parkeervoorzieningen. Deze initiatieven kunnen worden uitgevoerd door Twickel of lokale overheden.

Anderzijds gaat het om meer grootschalige voorzieningen dat duurzaam innovatief ondernemerschap van derden vereist, zoals horeca, horecavoorzieningen en stadslandbouw. Doordat de toegankelijkheid van het gebied voor recreanten wordt vergroot (d.m.v. Grensweg, historische routes) ontstaat er een gunstige uitgangspositie voor ondernemers die hierin willen investeren. Bij het beoordelen van nieuwe initiatieven op Twickel zou ingezet moeten worden op 'passende' recreatievormen. Dit betekent vormen van recreatie die aansluiten bij het karakter van het gebied (kleinschalig, agrarisch, inspelend op landgoedkarakter, kwalitatief hoogwaardig).

Versterking van de recreatieve betekenis van de randzone, het ontwikkelen van de nieuwe grensweg en het sterker profileren van de stedelijke radialen sluiten goed aan bij de structuurvisie van de gemeenten Borne en Hengelo en het programma Groene Poort.

Ontwikkelen informele voetpaden door de velden en ontwikkelen groene stadsrand nabij Woolde

VORMGEVEN RANDZONE STAD EN LANDGOED

In de stadsrandzone ligt een belangrijke opgave in het verbeteren van de kwaliteit van een aantal randen. Daarnaast is er sprake van een aantal lopende ontwikkelingen dat zal leiden tot veranderingen in de randzone.

Lopende ontwikkelingen

Met betrekking tot de lopende ontwikkelingen wordt ingezet op een goede landschappelijke inpassing hiervan. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het bedrijventerrein Veldkamp bij Borne en het Gezondheidspark bij Hengelo. Ingezet wordt op het creëren van aantrekkelijke en hoogwaardige randen richting het landgoed. (hoogwaardige architectuur, voldoende landschappelijke beplanting) Tevens wordt ingezet op het vormgeven van aantrekkelijke routes tussen stad en landschap.

Reeds gemaakte reserveringen voor nieuwe ontwikkelingen

Naast deze al min of meer concrete ontwikkelingen speelt er op een aantal locaties het feit dat er reserveringen voor toekomstige uitbreidingen zijn gedaan. Voorbeelden hiervan zijn het Raesfelt bij Delden, de bedrijventerreinen 't Oldhof en De Kluit bij Borne en de ontwikkeling rond een eventuele voorstadhalte bij bedrijventerrein Westermaat / A1 in Hengelo. Definitieve besluitvorming over de ontwikkeling van deze locaties is nog niet genomen en zal mede moeten plaatsvinden op basis van een reële verkenning van nut en noodzaak.

Van deze ontwikkelingen zou voorts bezien moeten worden of ze op een dusdanige wijze vormgegeven kunnen worden dat ze een bijdrage leveren aan een verbetering van de kwaliteit van de overgang tussen stad en landgoed. Indien dit het geval is moeten deze kansen optimaal worden benut.

Toekomstige ontwikkelingen

Voor wat betreft nieuwe ontwikkelingen in de stadsrand wordt ingezet op het principe niet verder ontwikkelen van grootschalige nieuwbouw voor wonen en/of werken op het grondgebied van Twickel. De maatregelen die worden genomen in het kader van de ontwikkelingsvisie zetten in op een duurzame afronding en kwalitatief hoogwaardige inrichting van de overgangszone tussen stad en landgoed.

Landschappelijke inpassing
lopende ontwikkelingen

Landschappelijke inpassing
mogelijke ontwikkelingen

- 1 bedrijventerrein 't Oldhof en De Kluit
- 2 nieuw bedrijventerrein Veldkamp
- 3 gezondheidspark
- 4 reservering woningbouwlocatie 't Raesfelt
- 5 reservering bedrijfslocatie omgeving voorstadhalte

INPASSING GROTE INFRASTRUCTUUR

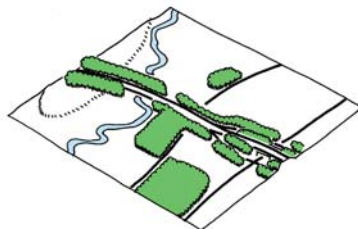
Twickel wordt langs de randen doorsneden door de snelwegen A1 en A35. De knooppunten die beide snelwegen met elkaar verbinden bevinden zich ten noorden van Azelo (knooppunt Azelo) en ten zuiden van Borne (knooppunt Buren). Snelwegen en knooppunten vormen zowel visueel als functioneel belangrijke obstakels in de verbinding tussen stad en landgoed.

Tussen de kern van het landgoed en Delden ligt de N346. Deze provinciale weg doorsnijdt de oorspronkelijk nauwe relatie tussen Delden en Twickel.

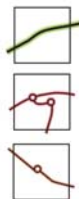
Inpassing snelwegen

Het uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van de snelwegen is het versterken van de groenstructuren in de directe omgeving van de wegen en deze zo ver mogelijk door te trekken. Door juist de doorlopende landschappelijke structuren te benadrukken wordt de weg ondergeschikt gemaakt aan het omliggende landschap, zonder deze te willen camoufleren of in te pakken. Dit betekent dat plaatselijk beplantingen (schaamgroen) in de lengterichting van de weg worden verwijderd en ook ter plekke van op- en afritten beplantingsstructuren worden aangepast. Vanuit het omliggende landschap wordt de weg daarmee minder een visuele barrière en ook vanaf de weg is meer te zien van de variatie van het landschap.

huidig

- snelweg zwaar beplant, landschappelijke structuren worden doorsneden
- geen zichten vanaf de weg over het landschap

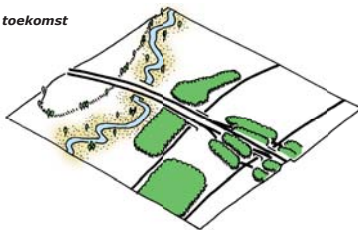

Inpassing A1/A35

Inpassing N346

Inpassing nieuwe infrastructuur
- randweg Borne

toekomst

- doorlopende landschappelijke structuren (bossen, enken en beekdalen)
- zichten vanaf de weg over het landschap

De functionele barrièrewerking van de snelwegen wordt zoveel mogelijk verminderd door het verbeteren van bestaande passages door ze aantrekkelijker en beter bereikbaar te maken. Daarnaast kan de barrièrewerking worden verminderd door nieuwe onderdoorgangen of overbruggingen te maken te maken op plaatsen die goed aansluiten op logische routes tussen stad en landgoed. (zie hoofdstuk 6)

Inpassing N346

De N346 vervult een belangrijke rol in de verkeersafwikkeling van het gebied. Deze functie zal de weg ook in de toekomst moeten blijven kunnen vervullen. Binnen deze randvoorwaarden worden kansen gezien voor een verbetering van de inpassing van de weg.

Voor een betere inpassing van de N346 is door Michael van Gessel een plan gemaakt dat voorzag in verdiepte aanleg van de weg, een krappere ruimtebeslag en meerdere ongelijkvloerse kruisingen. De kosten van deze, op zich breed gedragen, oplossing blijken echter te hoog om in deze vorm gerealiseerd te kunnen worden.

Voorgesteld wordt de plannen voor inpassing van de N346 te splitsen in meerdere deelprojecten en deze zo mogelijk gefaseerd uit te voeren. Daarbij is het op onderdelen mogelijk aan te haken bij andere ruimtelijke ontwikkelingen.

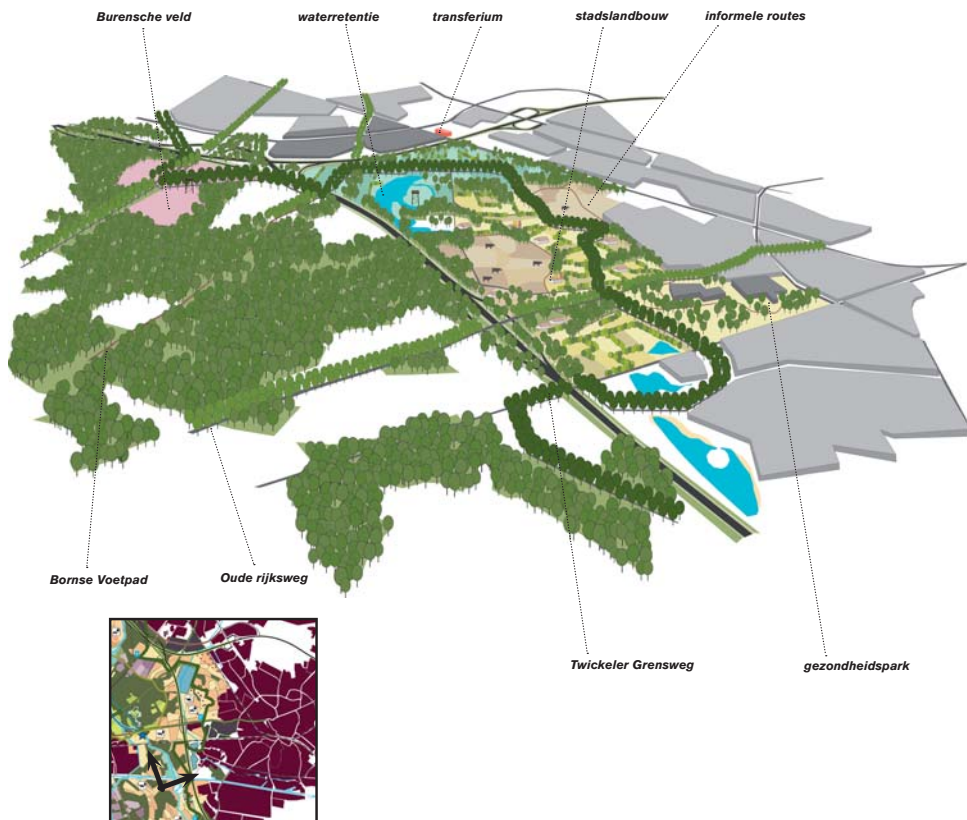
Een van de deelprojecten kan betrekking hebben op het realiseren van een tweetal rotondes en het beperken van het ruimtebeslag van de weg ter hoogte van de kruising van de N346 met de N741.

Een ander deelproject speelt rondom Carelshaven en heeft betrekking op een gecombineerde aanpak van herstel van Carelshaven, verbinding Oelerbeek-Twickelervaart, een recreatieve verbinding en het realiseren van een eco-passagie voor de EHS.

Als toevoeging op het plan van M. van Gessel wordt voorgesteld te onderzoeken of het ruimtebeslag van de weg ter hoogte van de Carelshaven kan worden verkleind door het realiseren van een rotonde in plaats van de huidige kruising met verkeerslichten. (zie ook hoofdstuk 6)

Nieuwe infrastructuur

Voor nieuwe infrastructuur geldt dat ze op een zorgvuldige wijze ingepast dient te worden in het landschap. Bij Borne speelt in dit verband de aanleg van de rondweg aan de westzijde van de kern. Aandachtspunten hierbij zijn het minimaliseren van de barrièrewerking door zoveel mogelijk verbindingen intact te laten, versterking van de omliggende groenstructuren en een goede landschappelijke vormgeving van de weg zelf. Door Atelier Overijssel is voor deze rondweg een aantal opties verkend die bij de nadere uitwerking als vertrekpunt kunnen worden genomen.

INTEGRALE GEBIEDSUITWERKINGEN

In dit hoofdstuk is voor een viertal deelgebieden een integrale uitwerking gemaakt. De uitwerkingen laten zien hoe de verschillende thema's (zoals behandeld in de vorige hoofdstukken) op elkaar worden afgestemd en samen een meerwaarde creëren.

De uitwerkingen geven een impressie hoe de toekomstige situatie er zou kunnen zien. Het zijn nadrukkelijk geen blauwdrukken van de toekomstige situatie.

Gebiedsuitwerkingen Woolde.

Twickeler Grensweg

Duidelijk zichtbaar is de laanbeplanting van de Grensweg die door de stadsrandzone van Hengelo en Borne slingert. De Grensweg vormt een herkenbaar element, die het domein van Twickel markeert. Daarmee draagt de Grensweg bij aan de herkenbaarheid van het landgoed in de stadsrand. De Grensweg vormt een aantrekkelijke route die diverse attractieve punten met elkaar verbindt, zoals een nieuwe vogelkijkhut in het Burensche Veld, de uitkijktoren in het waterretentiegebied en het nieuwe stadslandbouwbedrijf in Woolde. De te ontwikkelen voorstadhalte nabij het spoor en de A1 wordt ook aangesloten op de Grensweg. Hier wordt een transferium ontwikkeld waar men fietsen kan huren om vervolgens Twickel te verkennen.

Historische routes

Haaks op de Grensweg staan de historische routes van Borne en Hengelo richting Twickel. (Deldensestraat, Bornsevoetpad en Oude Rijksweg Delden-Hengelo) Door middel van laanbeplanting is de herkenbaarheid van deze routes versterkt. De historische routes vormen aantrekkelijke en directe verbinding tussen Borne, Hengelo en Twickel. Samen met de Grensweg vormen ze een netwerk van formele routes waarin lange en korte ommetjes mogelijk zijn.

Overige routes

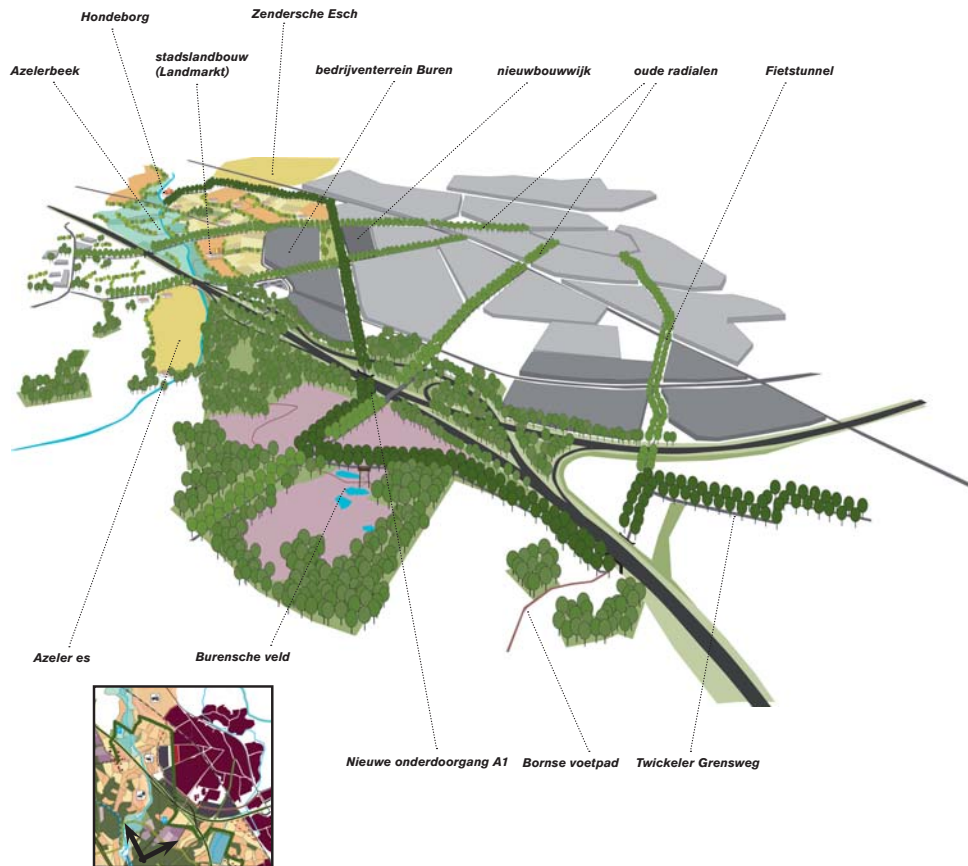
Het formele route netwerk wordt aangevuld met een stelsel van smalle onverharde voetpaden door de velden. Vanuit de woonwijken strekken deze paden zich uit over het gebied en maken het mogelijk het gebied van "binnenuit" te ontdekken.

Landschap

De kleinschaligheid van het kampen- en beekdallandschap wordt versterkt door de aanplant van singels op kavelgrenzen en wegen. Deze singels dragen ook bij aan de inpassing van bedrijventerreinen aan de randen van het gebied.

Landbouw

Binnen het gebied bevindt zich een tweetal open gebieden, hier ligt het primaat op landbouw. De ligging nabij de stad biedt kansen voor stadslandbouw. Hier worden dagrecreatieve voorzieningen, horeca en verkoop van lokale producten gecombineerd met de landbouwfunctie. De ligging nabij het gezondheidspark van Hengelo biedt wellicht extra kansen voor het ontwikkelen van een zorgboerderij.

Gebiedsuitwerking Stadsrand Borne

Twickeler Grensweg

De grensweg slingert door de stadsrandzone van Borne. Het trace loopt door verschillende landschappen: het rijgt als het ware diverse landschapstypen aaneen: Azelerbeek, Kampenlandschap, Zendersche es, Bedrijventerrein Buren en heideveld Burensche veld. De route loopt langs diverse attractieve punten: de voormalige havezathe Hondeborg, een nieuw dorpspark en de vogelkijkhut in het Burensche veld. Ook de nieuwe Landmarkt waar lokale landbouwproducten worden verkocht ligt op enige afstand van de Grensweg. Ter hoogte van het knooppunt Buren is ten behoeve van de grensweg een nieuwe onderdoorgang gemaakt onder de A1. Een oude historische lijn (de Twickeler Blokweg) wordt daarmee hersteld. De grensweg draagt bij aan de inpassing van het toekomstige bedrijventerrein Buren. Het vormt een groene grens tussen de woonwijken en het nieuwe bedrijventerrein.

Oude radialen

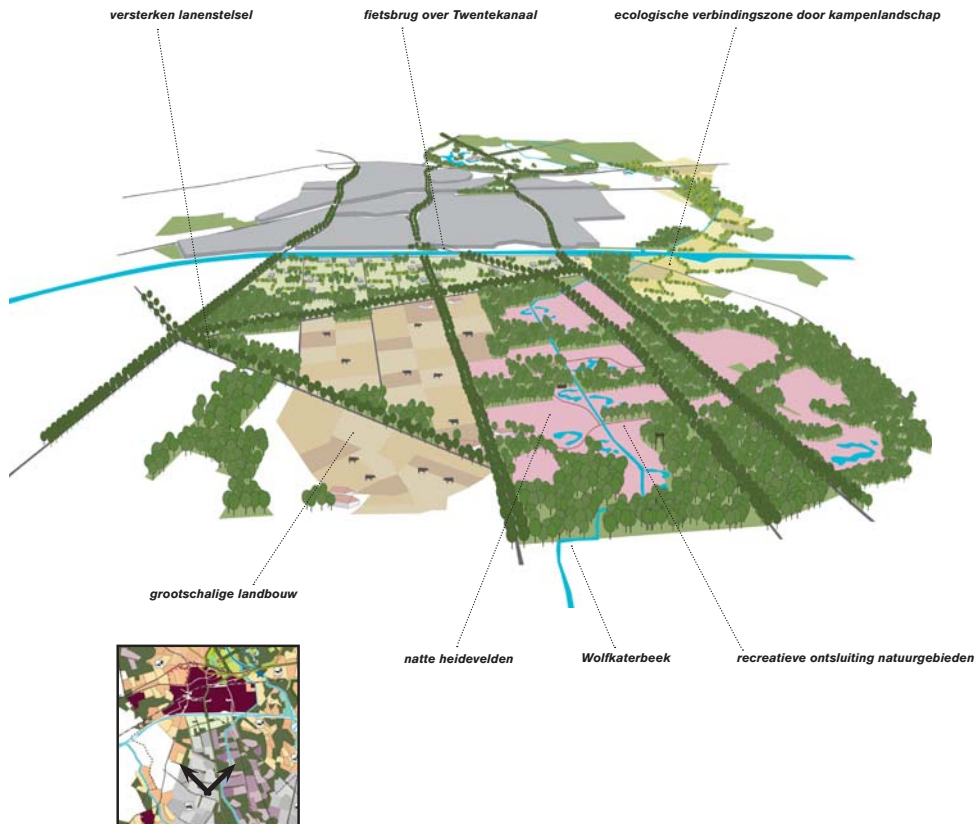
De oude radialen vanuit Borne richting Twickel worden beplant waardoor de herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van deze oude routes wordt versterkt. Met een nieuwe fietstunnel onder het spoor is het Borne voetpad doorgetrokken tot aan het centrum en is de oorspronkelijke situatie hersteld.

Landschap

De kleinschaligheid van het kampenlandschap wordt versterkt door de aanplant van singels op kavelgrenzen, langs wegen en rondom erven. De grote escomplexen van de Azeler Es en de Zendersche Esch zijn herkenbaar als grote open ruimten omgeven door verdichte randen. Het dal van de Azelerbeek wordt vernet en beplant met elzen en meidoornsingels. Rondom het bestaande natuurgebied het Burensche veld wordt nieuwe natuur ontwikkeld in de vorm van natte heide.

Inpassing infrastructuur

De aaneengesloten beplanting langs de A1 wordt deels verwijderd. Daarvoor in de plaats worden landschapsstructuren zoals bossen, beekdalen en lanen aan weerszijde van de snelweg voortgezet. Het landschap loopt daardoor aan beide zijde van de snelweg door en tegelijkertijd krijgt de automobilist meer zicht op het omliggende landschap. Bij een toekomstige ontwikkeling van een rondweg aan de noordwestkant van Borne is het zaak dat deze rondweg niet een extra barrière vormt tussen Borne en het buitengebied. De oude radialen en de Grensweg dienen op een aantrekkelijke manier te worden gekruist.

Gebiedsuitwerking Delden Zuid

Ecologische verbindingzone

Ten behoeve van de ecologische verbindingzone wordt voorgesteld binnen het landschap van de jonge heideontginning nieuwe natuur te realiseren in de vorm van natte heidevelden.

Binnen de nieuwe natuurgebieden blijft de rationele opzet van het heideontginnenlandschap herkenbaar. De Wolfkaterbeek wordt verlegd en stroomt door het nieuwe heidegebied.

Binnen het Kampenlandschap vormt het versterken van de kleinschaligheid en het behoud van de agrarische karakteristiek het uitgangspunt bij het vormgeven van de ecologische verbindingzone. Door middel van brede groensingels en akkerrandenbeheer wordt de ecologische verbinding gerealiseerd.

In het Twentekanaal zijn uitreepplaatsen voor wild aangebracht.

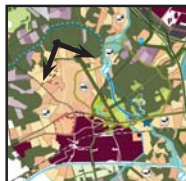
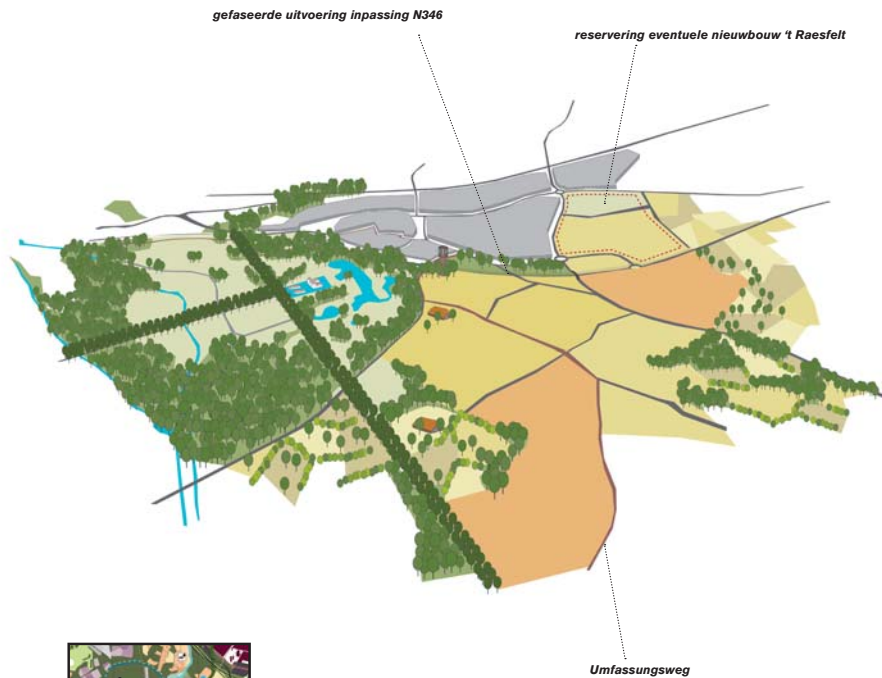
Grootschalige landbouw

Ten westen van de Torendijk is het jonge heideontginnenlandschap gedeeltelijk opgeschoond van kleine losse landschapselementen. Tegelijkertijd is het lanenstelsel versterkt. Daardoor zijn er grote aangesloten open gebieden ontstaan die ruimte bieden voor grootschalige melkveebedrijven.

Recreatie

Over het Twentekanaal wordt een nieuwe voetgangers/fietsbrug gemaakt die Delden een korte en aantrekkelijke verbinding geeft met het gebied ten zuiden van het Kanaal. Met deze brug wordt een oude route hersteld tussen Delden/Twicken en Beckum: de Flierveldweg

Nieuwe natuurgebieden worden gedeeltelijk ontsloten door middel van onverharde voetpaden, daarnaast wordt de natuur beleefbaar gemaakt doormiddel van vogelkijkhutten en een uitkijktoren.

Gebiedsuitwerking Delden Noord

N346

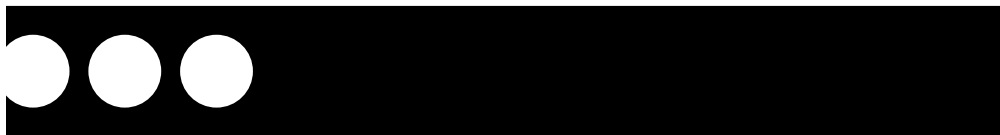
Het plan voor de inpassing van de rondweg om Delden zoals opgesteld door Michael van Gessel wordt gefaseerd uitgevoerd. Door het aanpassen van het knooppunt, het verdiept aanleggen van de rondweg en het reconstrueren van oude routestructuren wordt de historische relatie tussen Delden en het kasteelpark en de Deldener Esch hersteld.

Umfassungsweg

De Umfassungsweg over de Deldedener Esch wordt gereconstrueerd.

Woonwijk 't Raesfelt

De eventuele bouw van een woonwijk op 't Raesvelt dient een bijdrage te leveren aan een verbetering van de kwaliteit van de overgang tussen stad en landgoed. Dit betekent dat een groen woonlandschap wordt gecreëerd waarbij het ontwikkelen van groenstructuren en routes een integraal onderdeel vormt van het plan.

Structuurvisie Twickel, uitwerking Buurtschap Oele

Gemeente

Hengelo, Januari

2017

Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele

Samen met de stichting Twickel, waterschap Regge en Dinkel, de regio Twente, de gemeenten Hof van Twente, Borne en Hengelo en de provincie Overijssel is in 2009 een ruimtelijke ontwikkelingsvisie opgesteld voor het landgoed Twickel in relatie tot zijn omgeving: “Twickel levend landgoed”.

De aanleiding om de ontwikkelingsvisie op te stellen was dat er sprake is van een grote stedelijke druk op de randen van het landgoed in de vorm van bestaande en geplande woonwijken, bedrijventerreinen en infrastructuur. Ook is sprake van een toenemende recreatieve druk op het landgoed en staan er diverse ruimtelijke ingrepen op stapel zoals de aanleg van een robuuste ecologische verbindingszone en diverse beek-projecten. Bovendien is behoefte aan ruimte voor agrarische structuurversterking op het landgoed.

Deze ruimtelijke ontwikkelingen willen wij zodanig vormgeven dat de bijzondere cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied behouden blijven en worden versterkt. De cultuurhistorische identiteit is daarom uitgangspunt in de opgestelde ontwikkelingsvisie.

Het landgoed Twickel

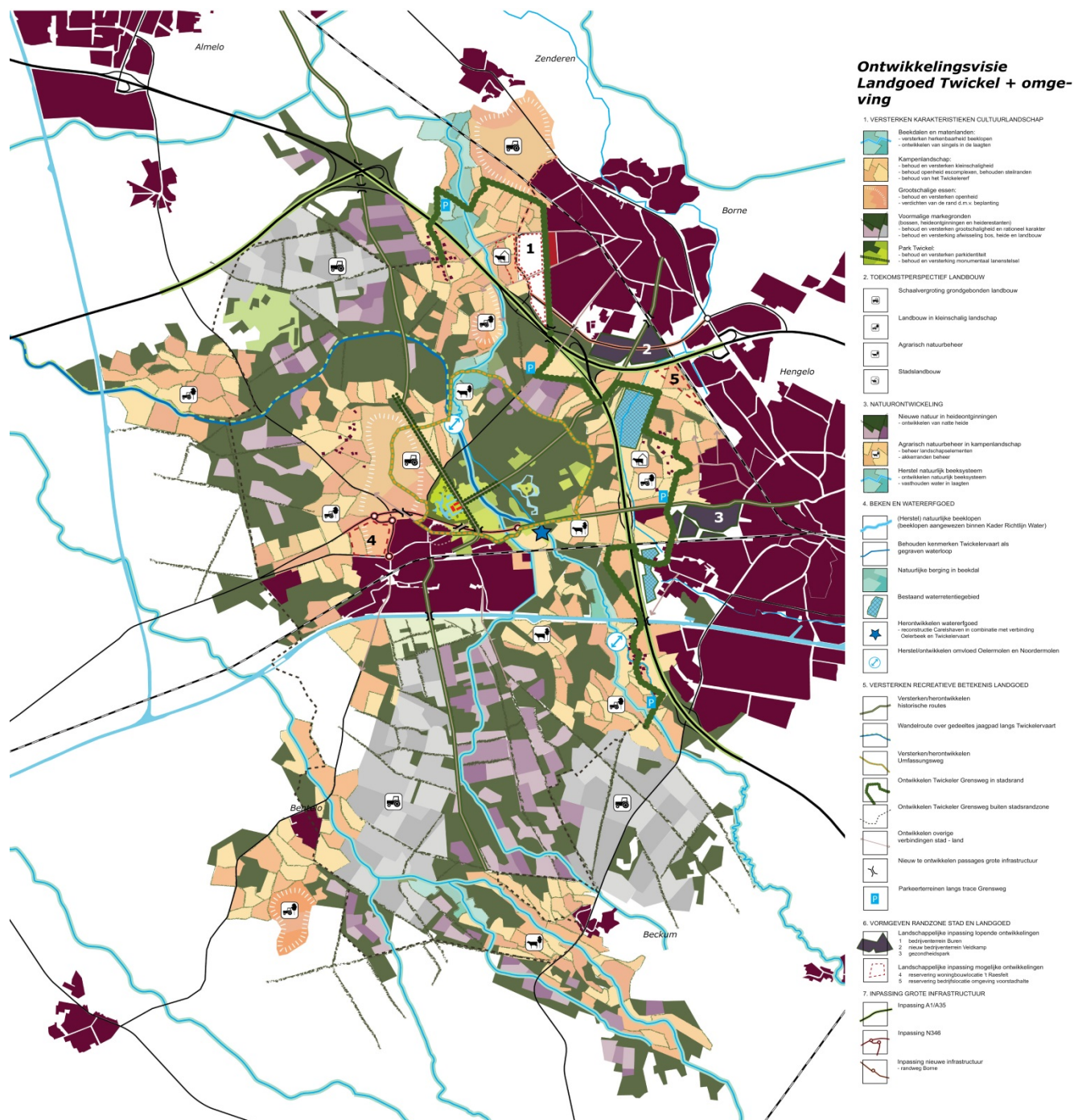
Twickel is een bijzonder, cultuurhistorisch waardevol, rijk en gevarieerd landgoed in de directe nabijheid van de Twentse kernen Hengelo, Borne en Delden. Het is een landgoed met unieke kwaliteiten dat een belangrijke rol vervult voor de burgers in de genoemde kernen en de verre omtrek. Maar Twickel is vooral ook een levend landgoed waarop gewoond en gewerkt wordt en dat zich geplaatst weet in een dynamische omgeving. Ontwikkelingen zoals veranderingen in de landbouw, wateropgaven, natuurontwikkeling en ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, infrastructuur en recreatie zullen in de nabije toekomst voor Twickel leiden tot ruimtelijke veranderingen. Deze ontwikkelingen kunnen benut worden om de identiteit van Twickel te waarborgen en te versterken en de functie en betekenis van Twickel voor haar omgeving te vergroten.

Uitgangspunt is het behoud van de unieke kwaliteiten van het gebied en het benutten van de ontwikkelingen om het landgoed verder te versterken. De unieke cultuurhistorische kwaliteiten worden daarbij als inspiratiebron en vertrekpunt genomen, onder het motto ‘behoud door ontwikkeling’. In de Omgevingsvisie Overijssel heeft de provincie het streekplan, verkeer- en vervoerplan, waterhuishoudingsplan en milieubeleidsplan samengevoegd. Deze Omgevingsvisie is kaderstellend voor gebiedsuitwerkingen en structuurvisies op gemeentelijk niveau. De *Ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving* is zo’n gebiedsuitwerking.

Buurtschap Oele

Het buurtschap Oele maakt deel uit van het landgoed Twickel. In de Ontwikkelingsvisie Twickel zijn voor het gebied Oele ontwikkelingsprincipes vastgesteld. Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met deze ontwikkelingsprincipes. Hierbij gaat het om het gebied tussen het Twentekanaal, de A35, de Haaksbergerweg en de Deldenerdijk.

Kaart: Twickel levend landgoed

Plangebied

Voor het buurtschap Oele gelden de volgende ontwikkelprincipes:

A. Versterken karakteristieken cultuurlandschap

Bij de verdere ontwikkeling van het gebied wordt behoud en versterking van de karakteristieken van de verschillende landschapstypen als uitgangspunt genomen. Het gaat hierbij in hoofdzaak voor het buurtschap Oele om de volgende ontwikkelprincipes:

- Beekdalen en matenlandschap:
Versterken herkenbaarheid beeklopen door herstel van oude beeklopen en aanleg natuurvriendelijke oevers.
Versterken van het kleinschalige karakter van de laagtes door het ontwikkelen van singels.
- Kampenlandschap:
Behoud en versterken van de kleinschaligheid van het landschap door herstel en aanleg van kleinschalige landschapselementen als bosjes en kavelgrens- en wegbeplanting.
Behoud en versterken openheid van de kleine escomplexen en karakteristieken steilranden.
Behoud en versterking van het karakteristieke Twickeler-erf ook bij functieverandering, waarbij de relatie met de omgeving, erfindeling, en architectuur van de gebouwen belangrijke uitgangspunten zijn.

B. Toekomstperspectief landbouw

De landbouw vervult een belangrijke rol als beheerder van het waardevolle cultuurlandschap. De kansen voor een verdere ontwikkeling van de landbouw verschillen per gebied. Ontwikkeling van de landbouw ondersteunen wij via de volgende ontwikkelprincipes:

- Ruimte voor schaalvergroting: op de grote essen en in delen van het heideontginninglandschap kan schaalvergroting plaatsvinden in combinatie met het versterken van de landschappelijke karakteristieken;
- Landbouw in het kleinschalige landschap: in het kleinschalige kampen- en beekdalenlandschap zijn de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw beperkt en liggen kansen vooral op het gebied van verbreding met landschaps- en water/natuurbeheer bijvoorbeeld in het kader van Boeren voor natuur.
- Stadslandbouw: in de nabijheid van de stad liggen er kansen voor het ontwikkelen van vormen van stadslandbouw (lokale producten, recreatie en educatie).

C. Natuurontwikkeling

In het kader van het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS werken aan het versterken van de bestaande natuurwaarden en het ontwikkelen van nieuwe natuur. Ons uitgangspunt voor deze natuurontwikkeling is dat dit gebeurt op de manier die past en aansluit bij de landschappelijke karakteristieken van Twickel. Voor het buurtschap Oele gaat het om de volgende karakteristieken:

- Agrarisch natuurbeheer in kampenlandschap; in het kleinschalig Kampenlandschap willen wij natuurwaarden vergroten door het versterken van het kleinschalige karakter van het landschap (houtwallen, bosjes, waterlopen etc.) en agrarisch natuurbeheer.

- Herstel watersystemen: door herstel en herinrichting van de natuurlijke waterlopen en het benutten van laagtes voor waterberging kan het natuurlijk bekensysteem worden hersteld en zichtbaar gemaakt. Verdroging van bestaande natuurgebieden wordt opgeheven door aanpassing van de waterhuishouding op het gewenste natuurdoel. Voor nieuwe natuurgebieden wordt de waterhuishouding afgestemd op het te bereiken natuurdoel.

D. Beken en watererfgoed

Bij de maatregelen die noodzakelijk zijn om de waterloopopgaven het hoofd te bieden zetten wij in op twee ontwikkelingsprincipes.

- Beekherstel: herstel en ontwikkeling van natuurlijke beeklopen qua tracé en inrichting en ruimte voor waterberging op lage plekken benutten, waardoor de structuur van beken en beekdalen in landschappelijke zin versterkt wordt.
- Watererfgoed: benutten van kansen om met de nieuwe wateropgaven historisch watererfgoed (watermolens, omvloed, vloeiveides, etc.) te herstellen en/of te versterken.

E. Versterken recreatieve betekenis

In met name de stadsrandzones willen wij de recreatieve functie en de betekenis van Twickel versterken door realiseren van aantrekkelijke en bij Twickel passende recreatieve routes en voorzieningen. Voor het verder versterken van de recreatieve betekenis van het buurtschap Oele gaan wij uit van de volgende ontwikkelprincipes:

- Historische routes: de historische verbindingen tussen het landgoed en omliggende kernen maken wij herkenbaar en beleefbaar, bijvoorbeeld door herstel van de route, het aanbrengen van laanbeplanting of een passend plaveisel.
- Verbindingen tussen stad en landgoed: tussen stedelijk gebied en landgoed worden meer of betere recreatieve verbindingen gerealiseerd.
- Recreatieve voorzieningen: in de stadsrandzone stimuleren wij de ontwikkeling van nieuwe, bij Twickel passende recreatieve voorzieningen. Kleinschalig, kwalitatief hoogwaardig en inspelend op het agrarische en landgoedkarakter zijn daarbij trefwoorden.

F. Vormgeven randzone stad en landgoed

De kwaliteit van de stadsranden willen wij, waar nodig, verbeteren. Wij streven daarbij naar een duurzame en kwalitatief hoogwaardige afronding van de stadranden aan de Twickelse zijde. In de stadsrand van het buurtschap Oele spelen twee typen ontwikkelingen:

- Lopende ontwikkelingen: deze projecten zijn reeds in uitvoering of komen dat binnenkort. Wij zetten in op een goede landschappelijke inpassing van deze ontwikkelingen zodat de randen aantrekkelijk worden. Daarbij is speciale aandacht voor de recreatieve toegankelijkheid ons uitgangspunt.
- Toekomstige ontwikkelingen: ons uitgangspunt is dat geen grootschalige ontwikkelingen zoals grootschalige nieuwbouw voor wonen en/of werken op het Twickeler grondgebied

plaatsvindt. Wij streven naar een duurzame en kwalitatief hoogwaardige inrichting van de overgangszone tussen stad en landgoed.

G. Inpassing grote infrastructuur

De visuele en functionele barriere-werking van grote infrastructuur wordt verminderd.

- Inpassing snelwegen: de landschappelijk inpassing van snelwegen verbeteren wij door versterking van de groenstructuren in de directe omgeving en het verwijderen van de typisch begeleidende beplantingen van de snelweg. Bestaande passage mogelijkheden worden verbeterd en nieuwe onderdoorgangen of overbruggingen worden gerealiseerd op plekken die goed aansluiten op de routes tussen stad en landgoed.

Procedure Structuurvisie

De ontwikkelingsvisie Twickel, levend landgoed is opgesteld door de stichting Twickel, het waterschap Regge en Dinkel, de regio Twente, de gemeenten Hof van Twente, Borne en Hengelo en de provincie Overijssel. Daarbij zijn alle burgers en maatschappelijke organisaties in het gebied in de gelegenheid gesteld om actief mee te denken en te schrijven aan de ontwikkelingsvisie. Omdat de structuurvisie Oele een uitsnede is van de ontwikkelingsvisie en geen nieuwe elementen toevoegt aan de ontwikkelingsvisie Twickel is de structuurvisie niet ter inzage gelegd voor inspraak.

In artikel 2.1.1. van het Bro is bepaald dat bij een structuurvisie wordt aangegeven op welke wijze burgers en maatschappelijke organisatie betrokken zijn bij de voorbereiding daarvan.

Middels dit verslag wordt aan deze wettelijke verplichting voldaan.

Participatie en inspraak Twickel levend landgoed

De structuurvisie voor Oele is een uitsnede uit het ruimtelijk plan voor het landgoed Twickel dat in 2010 is vastgesteld onder de naam: Twickel levend landgoed, ontwikkelingsvisie Twickel en omgeving. De structuurvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling voor het gebied Oele en de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid.

Samen met de stichting Twickel, waterschap Regge en Dinkel, de regio Twente, de gemeenten Hof van Twente, Borne en Hengelo en de provincie Overijssel is in 2008-2009 een ruimtelijke ontwikkelingsvisie opgesteld voor het landgoed Twickel in relatie tot zijn omgeving.

De reden om de ontwikkelingsvisie op te stellen was dat er is sprake van een grote stedelijke druk op de randen van het landgoed in de vorm van bestaande en geplande woonwijken, bedrijventerreinen en infrastructuur. Ook is sprake van een toenemende recreatieve druk op het landgoed en staan er diverse ruimtelijke ingrepen op stapel zoals de aanleg van een robuuste ecologische verbindingszone en diverse beek-projecten. Bovendien is behoefte aan ruimte voor agrarische structuurversterking op het landgoed. Deze ruimtelijke ontwikkelingen willen wij zodanig vormgeven dat de bijzondere cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied behouden blijven en worden versterkt. De cultuurhistorische identiteit is uitgangspunt.

Resultaat van het project was een ontwikkelingsvisie met een uitvoeringsprogramma waarin zowel bestaande als nieuwe projecten zijn opgenomen. De visie is dus ook een integratiekader voor bestaande projecten. De projecten worden zó in samenhang met elkaar gebracht dat zij een bijdrage leveren aan de identiteit van Twickel.

Omdat de samenwerkende partijen het belangrijk vonden rekening te houden met belangen van alle betrokken partijen (bevolking, (agrarische) ondernemers, stichting en overheden) heeft het project een sterk interactief karakter gehad. Op 8 januari 2008 heeft een brede startbijeenkomst in Hengelo plaatsgevonden. In maart en april 2009 zijn vier themawerksessies georganiseerd met deelnemers vanuit alle belanghebbende partijen. En op 7 oktober 2009 heeft een brede consultatie plaats gevonden rond drie mogelijke ontwikkelingsrichtingen. Alle belanghebbenden konden hieraan deelnemen.

De ontwikkelingsrichtingen zijn resultaat van cultuurhistorische studie, inventarisatie van ruimtelijke ontwikkelingen en de themawerksessies, waaraan velen hun bijdrage hebben geleverd.

Na consultatie rond de ontwikkelingsrichtingen is de ontwikkelingsvisie en een uitvoeringsprogramma opgesteld. In het voorjaar 2010 is het project afgerond met een gezamenlijke bestuurlijke afspraak over de visie en het uitvoeringsprogramma.

Realisatieovereenkomst

Zichtwal Oele

22 december 2016

Partijen:

1. de gemeente Hengelo, adres: Burgemeester Jansenplein 1, 7551 EC Hengelo, postadres: Postbus 18, 7550 AA Hengelo, ten deze krachtens het bepaalde in artikel 171 lid 1 Gemeentewet rechtens vertegenwoordigd door haar burgemeester, drs. S.W.J.G. Schelberg, hierna te noemen: "de Gemeente", en,

2. de vennootschap onder firma: "Combinatie Plegt/Vos — NTP" vof, handelend onder de naam "Grondbank Hengelo", gevestigd Twenteweg 30, 7532 ST Enschede, ten deze rechtens vertegenwoordigd door de heren ing. D.R. Idema en ing. M.J.M. Slot, hierna te noemen: "de Combinatie",

Nemen het volgende in overweging:

1. De Stichting Oele en de Dorpsraad Beckum hebben de wens uitgesproken om te komen tot de aanleg van een Zichtwal langs, en aan de zuidwestzijde van, de A35, tussen km 59,7(20) en Km 61,0(35). Deze Zichtwal moet de buurtschap Oele een betere landschappelijke afscheiding geven van de A35 en het daarachter gelegen bedrijventerrein Twentekanaal;
2. De Combinatie verzorgt in het kader van haar normale bedrijfsvoering de acceptatie, het beheer en de uitgifte van grondstromen;
3. De Combinatie is bereid het Project voor haar rekening en risico te realiseren;
4. De Combinatie heeft de Gemeente verzocht daaraan medewerking te verlenen;
5. De Gemeente is hiertoe onder voorwaarden bereid;
6. Partijen formuleren in deze realisatieovereenkomst de uitgangspunten en voorwaarden waaronder het Project door de Combinatie kan worden uitgevoerd;

En komen daartoe het volgende overeen:

Definities

- Het Project: het geheel van werkzaamheden dat ten behoeve van de voorbereiding en realisering van een Zichtwal langs, en aan de zuidwestzijde van, de A35, tussen km 59,7 (20) en km 61,0 (35) krachtens deze overeenkomst wordt uitgevoerd en waarvan de voltooiing blijkt uit de Gereedverklaring.
- De Zichtwal: de krachtens deze overeenkomst te realiseren Zichtwal.
- Rijkswaterstaat: de uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu die in opdracht van de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu het nationale netwerk van wegen en vaarwegen beheert en ontwikkelt.
- Plan van Aanpak: de beschrijving van de functionele eisen en randvoorwaarden waaraan de Zichtwal dient te voldoen, zowel in civieltechnisch als milieukundig opzicht, neergelegd in "Plan van Aanpak Grondwal Rijksweg A35 te Hengelo" met kenmerk KZW1511PvA001 en datum 19 december 2016 (Bijlage 1).
- Gereedverklaring: een door Partijen en Rijkswaterstaat ondertekend document, waarin Partijen en Rijkswaterstaat verklaren dat de krachtens deze Overeenkomst te realiseren werken gereed zijn gekomen en dat de Combinatie voor deze werken van haar herstel- en instandhoudingsverplichting is ontslagen.

Doel

Het doel van deze realisatieovereenkomst is om te komen tot de aanleg van een grondwal langs de A35 overeenkomstig het Plan van aanpak Zichtwal Oele en deze in te richten zoals aangegeven in het ontwerpadvies van Atelier Overijssel.

Duur van de overeenkomst

Deze overeenkomst vangt aan bij ondertekening en zal voortduren tot en met de realisatie van het totale Project volgens het Plan van aanpak d.d. 19 december 2016 met inbegrip van de afwikkeling van de daaruit voortvloeiende verplichtingen. Partijen gaan er van uit dat realisatie van het totale Project 3 à 4 jaar zal duren.

Uitgangspunten:

- Het Project wordt gerealiseerd door en voor rekening en risico van de Combinatie. De Gemeente heeft slechts een rol waar dit expliciet in deze overeenkomst is aangegeven.
- Eventuele wijzigingen in de aard, de omvang en de duur van het Project kunnen alleen plaatsvinden na voorafgaande schriftelijke instemming van alle bij het Project betrokken Partijen.

Taken van de Combinatie

Het Project omvat in elk geval de volgende onderdelen en uitgangspunten die door de Combinatie moeten worden uitgevoerd:

- De kap van de bestaande houtopstanden die in het tracé van de toekomstige Zichtwal staan.
- De aanleg van de Zichtwal tot 5 meter boven de as van de rijksweg A35. De aanleg zal plaatsvinden met inachtneming van de kaders van de verkregen beschikking van Rijkswaterstaat d.d. 20 juni 2016.
- Het tracé van de Zichtwal bevindt zich globaal ten zuidwesten van de A35 tussen de brug over het Twentekanaal en de Haaksbergerstraat (afrit 27).
- De Zichtwal wordt gefaseerd aangelegd (zie tekening bij plan van aanpak).
- In het totaal wordt ongeveer 80.000 m³ grond in de wal verwerkt.
- De maximale duur van het Project is vastgesteld op 4 jaren voor het genoemde traject.
- De Combinatie voert de communicatie met belanghebbenden en aanwonenden, waarbij de werkgroep Zichtwal Oele kan faciliteren.
- De Zichtwal zal in fasen worden aangelegd. De fasering is er met name op gericht de huidige bomenrij/groenstrook zolang mogelijk intact te laten.
- De Combinatie is verantwoordelijk voor acceptatie van de grond in overeenstemming met de wettelijke normen en eisen.
- Per uitvoeringsfase zal de Combinatie een transportroute overleggen ter goedkeuring aan de gemeente Hengelo.
- De Combinatie zal het nieuw aangelegde fietspad - vanaf de Haaksbergerstraat richting viaduct over de Vöckersweg - langs het Twentekanaal doortrekken tot voorbij het viaduct, zodat de fietsers in de onoverzichtelijke bocht onder het viaduct buiten het bereik van het (vracht)verkeer zullen blijven.
- De gemeente Hengelo kan vrijkomende partijen grond aanbieden aan de Combinatie. Er is geen sprake van een leveringsplicht van de zijde van de Gemeente.
- De Combinatie is vrij om partijen grond te accepteren welke door andere aanbieders worden aangeboden.

Fasering:

Het Project wordt gefaseerd uitgevoerd en kent een looptijd van 3 à 4 jaar. De werkzaamheden starten op in januari 2017.

Overdracht:

Na realisatie van (delen van) de wal zal de Combinatie de inrichting van de wal verzorgen. De Combinatie zal de wal, na aanplant van het groen, gedurende een periode van 2 jaar onderhouden. Vervolgens wordt het beheer gefaseerd overgedragen aan de Gemeente en Rijkswaterstaat. De overdracht van het beheer vindt plaats door middel van ondertekening van een Gereedverklaring. Rijkswaterstaat en de gemeente stellen voor het beheer en onderhoud van de zichtwal een beheersovereenkomst op.

Overlegstructuur

Partijen streven naar optimaal overleg. Minimaal 4 maal per jaar, of zoveel vaker als Partijen nodig achten, zal de projectleider van de Combinatie overleg plegen met de Gemeente. De Gemeente zal een coördinator aanwijzen als aanspreekpunt voor de Combinatie.

Het overleg zal onder andere gaan over de technisch inhoudelijke voorbereiding van het Project alsmede de voortgang en de afstemming ten behoeve van de realisering. Ten behoeve van het overleg stelt de Combinatie een voortgangsrapportage op waarin de stand van zaken wordt toegelicht.

De voortgangsrapportage zal in elk geval de volgende onderwerpen behandelen:

- Voortgang van het Project
- Planning
- Verbeteracties
- Verkeerskundige aangelegenheden
- Schade aan openbaar gebied
- Communicatie met derden
- Politiek bestuurlijke onderwerpen

Overige aspecten met betrekking tot de realisatie

De Combinatie voert het Project uit in overeenstemming met:

- De verleende vergunningen
- De subsidievoorwaarden
- De privaatrechtelijke voorwaarden (vastgelegd in de overeenkomst van de Combinatie met het Rijksvastgoedbedrijf)
- Het Plan van Aanpak Zichtwal Oele
- Het ontwerpadvies van Atelier Overijssel

Voor het overige vindt de realisatie van het Project plaats volgens gangbare normen en richtlijnen, zoals deze worden gehanteerd in de grond-, weg- en waterbouw.

Voorts dienen de volgende stukken te worden vervaardigd, dan wel activiteiten te worden uitgevoerd, door de Combinatie:

- Detailtekening ontwerp per fase.
- Revisietekeningen bij oplevering.
- Overzicht waar, welke partij grond in de grondwal is verwerkt, inclusief de daarop betrekking hebbende kwaliteitsbewijzen en staat van hoeveelheden.

De Combinatie stelt bij de Gereedmelding alle relevante detail- en revisietekeningen, plantekeningen, werkbeschrijvingen, berekeningen en alle verdere relevante documenten aan de beheerder ter hand.

Schade aan openbaar gebied

1. Schades, ontstaan door oneigenlijk of onjuist gebruik van of vanwege de Combinatie, die aantoonbaar als gevolg van de uitvoering van werken in het kader van deze overeenkomst worden toegebracht aan eigendommen van de Gemeente en andere eigenaren, evenals vervuiling van bij de Gemeente in beheer en onderhoud zijnde riolen, worden door en voor rekening van de Combinatie hersteld c.q. schoongemaakt dan wel aan de gemeente vergoed. Bovenstaande geldt zowel in het geval de schade c.q. vervuiling is toegebracht aan de omschreven eigendommen en objecten zowel gelegen binnen het projectgebied als direct aansluitend aan het projectgebied.
2. Teneinde te kunnen vaststellen of als gevolg van de uitvoering van bovengenoemde werkzaamheden en civieltechnische werken schade is veroorzaakt aan gemeentelijke eigendommen, zullen de Gemeente en de Combinatie vóór de aanvang van de werkzaamheden de nulsituatie vastleggen in een rapport. Eén exemplaar van het rapport waarin de resultaten van de nulmeting zijn vastgelegd, wordt binnen vier weken na gereedkomen aan de Gemeente ter hand gesteld.
3. De Combinatie is verplicht schade of vervuiling aan gemeentelijke eigendommen terstond aan de Gemeente te melden.

4. De Combinatie is verplicht om de schade binnen een door de Gemeente aan te geven termijn voor rekening van de Combinatie te herstellen of de vervuiling te reinigen, zulks ten genoegen van de Gemeente.
5. Indien de Combinatie binnen de door de Gemeente gestelde termijn geen gevolg geeft aan herstel van de schade of het reinigen van de vervuiling, is de Gemeente gerechtigd het herstel of de reiniging uit te laten voeren voor rekening van de Combinatie. De Combinatie is alsdan tevens een direct opeisbare boete aan de Gemeente verschuldigd ter grootte van € 500,00.

Financiën en subsidievoorwaarden

1. Het Project wordt gerealiseerd door en voor rekening van de Combinatie. Op basis van de kostenbegroting van de Combinatie d.d. 16 april 2015 en de daarbij geldende uitgangspunten (bijlage 2) zullen de baten en lasten van het Project in evenwicht zijn.
2. In overeenstemming met een private overeenkomst tussen Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en de Combinatie, is de Combinatie een vergoeding voor het gebruik van de Rijksgronden verschuldigd. De Combinatie draagt deze vergoeding in delen per realisatiefase af overeenkomstig het met het RVB afgesproken betaalritme.
3. Voor de bijkomende kosten voor de inrichting van de Zichtwal heeft de Gemeente een subsidie toegekend gekregen van de provincie Overijssel tot een maximum bedrag van € 220.000 (zie beschikking in bijlage 3).
De gemeente draagt deze subsidie, tot een maximum bedrag ad € 220.000, over aan de Combinatie onder de voorwaarden van deze overeenkomst.
Een deel van de subsidie, ad € 36.784 exclusief de wettelijk verschuldigde omzetbelasting, zal de Combinatie aanwenden voor afkoop van het beheer door Rijkswaterstaat voor de duur van 30 jaar. De gemeente betaalt dit bedrag ad € 36.784 exclusief de wettelijk verschuldigde omzetbelasting aan de Combinatie als onderdeel van de laatste termijnbetaling van de subsidie. Voor de afkoop van het beheer zal de Combinatie een overeenkomst afsluiten met Rijkswaterstaat.
4. Jaarlijks ontvangt de Gemeente van de Combinatie voor 15 januari na het verstrijken van het kalenderjaar een rapportage over de inhoudelijke voortgang van het project en de gemaakte kosten.
De inhoudelijke rapportage wordt hierbij voorzien van beeldmateriaal (situatie vooraf, werk in uitvoering en publiciteitsuitingen).
De financiële rapportage dient qua opzet vergelijkbaar te zijn met de gehanteerde begroting, zie bijlage 2
Het betreft hier dus de kosten van zowel de realisatie als de inrichting van de grondwal.
De financiële rapportage wordt hierbij onderbouwd met een uitdraai uit het Grootboek.
5. De door de Combinatie gerapporteerde financiële gegevens moeten verifieerbaar zijn in de boekhouding van de Combinatie.
6. De subsidie is voorwaardelijk. Het niet, niet tijdig of in beperkte mate realiseren van het project en daaraan verbonden kosten, kan gevolgen hebben voor de definitieve vaststelling van de subsidie.
7. Als de Combinatie de activiteiten, waarvoor subsidie wordt verkregen, anders of niet kan uitvoeren, dan moet de Combinatie dit binnen twee weken melden bij de Gemeente.
De Combinatie kan dan een verzoek tot wijziging indienen bij de Gemeente. Dit verzoek zal de Gemeente dan voorleggen aan de provincie Overijssel. De acceptatie van de wijziging is dus afhankelijk van het besluit van de provincie.
Afwijkingen zijn onder andere:
  - wijziging van de activiteiten en/of prestaties
  - vertraging in de uitvoering
  - wijzigingen in de begroting
  - stopzetten van het project of de activiteiten

- wijziging in de financiële en organisatorische verhoudingen met derden.
- 8. De Combinatie plaatst gedurende de werkzaamheden een bouwboard waarop is aangegeven dat het project mede mogelijk gemaakt is door de provincie Overijssel en de gemeente Hengelo. Ook bij andere publicaties, zoals nieuwsbrieven, zal de Combinatie vermelden dat dit project mede mogelijk is gemaakt door de provincie Overijssel en de gemeente Hengelo. Voor de bijbehorende logo's kan de Combinatie contact opnemen met de Gemeente.
- 9. Na afronding van het project dient de Combinatie voor 1 april 2019 bij de Gemeente een aanvraag in om de subsidie te laten vaststellen.
Bij deze aanvraag voegt de Combinatie een inhoudelijk en financieel eindverslag, waaruit blijkt:
  - dat de activiteiten en/of prestaties, waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht (inclusief Gereedverklaring en beeldmateriaal van het eindresultaat en publiciteitsuitingen);
  - dat is voldaan aan de subsidie verbonden voorwaarden
  - welke werkelijke kosten zijn gemaakt op basis van gespecificeerde kostenverantwoording, die qua opzet vergelijkbaar is met de begroting van de subsidieaanvraag en voorzien van een uitdraai uit het Grootboek.
- 10. Pas na de beoordeling van uw eindverslag en financiële verantwoording kan de Gemeente de subsidie definitief vaststellen. De Gemeente legt de eindverantwoording voor aan de provincie Overijssel voor definitieve vaststelling. De omvang van de subsidie is dus onder voorbehoud van vaststelling van de subsidie door de provincie Overijssel.
- 11. De Combinatie ontvangt de subsidie in drie termijnen
  - De eerste termijn ad € 66.000 op het moment dat de Combinatie bij de Gemeente heeft gemeld dat het project is gestart.
  - De tweede termijn op het moment dat de Gemeente Hengelo op basis van de voortgangsrapportages een tweede voorschot van de provincie Overijssel heeft ontvangen. De hoogte van de tweede termijn wordt bepaald op basis van de werkelijk gemaakte kosten (op basis van de rapportage van de Combinatie) en is maximaal € 66.000.
  - De laatste termijn nadat de Gemeente Hengelo de eindafrekening van de provincie Overijssel heeft ontvangen.
- 12. Alle aan te leveren gegevens dient de Combinatie te sturen naar:
Gemeente Hengelo
Sector Middelen
Afdeling Projecten en Subsidies
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Publiekrechtelijke aspecten

1. De Combinatie draagt voor haar rekening en risico zorg voor tijdige ontvankelijke aanvraag van alle voor de opzet en uitvoering van het project benodigde vergunningen, ontheffingen, en andere eventueel benodigde publiekrechtelijke en privaatrechtelijke toestemmingen.
2. Onverminderd de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente krachtens publiekrecht, zal de Gemeente zich er voor inspannen dat (ontvankelijke) aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en dergelijke door haar in procedure worden genomen.
3. De verplichtingen van de gemeente, bedoeld in dit artikel, gaan niet verder dan de grenzen die zij op grond van het publiekrecht (waaronder maar niet uitsluitend, de Algemene wet bestuursrecht, de WRO en de Woningwet) in acht moet nemen. Als de gemeente op grond van het publiekrecht bepaalde rechtshandeling verricht, is zij voor de eventuele schade die daaruit voortvloeit niet aansprakelijk. Meer in het bijzonder is iedere aansprakelijkheid van de Gemeente bij niet of niet tijdige verkrijging van vergunningen of andere publiekrechtelijke besluiten of van benodigde goedkeuringen, verklaringen van

geen bezwaar en dergelijke van andere overheden, dan wel vernietiging en/of schorsing van besluiten door de rechter, uitgesloten.

4. Ingeval derden bedenkingen mochten inbrengen tegen (ontwerp)besluiten betreffende de Zichtwal Oele of daartegen bezwaar of beroep mochten instellen of schorsing daarvan verzoeken dan wel daartegen (andere) rechtsmaatregelen mochten aanwenden, zal de Gemeente de Combinatie daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte stellen en zullen Partijen in overleg maatregelen vaststellen die kunnen strekken tot beperking van de daaruit voortvloeiende vertraging en/of schade.
5. Ingeval bezwaar- en/of beroepschriften c.q. andere rechtsmaatregelen van derden de (tijdige) verlening van de vereiste vergunningen beletten of er oorzaak van zijn dat deze niet tijdig onherroepelijk zijn, zal de Gemeente de Combinatie direct daarvan in kennis stellen en zullen partijen met elkaar overleggen ter voorkoming c.q. beperking van daardoor ontstane vertraging en/of schade. Na onderling overleg zal de planning in overeenstemming worden gebracht met de nieuwe situatie. De Gemeente is niet aansprakelijk voor de schade, noch zal de Gemeente gehouden zijn om de Combinatie te compenseren indien een andere wijze van uitvoering tot hogere kosten leidt.
6. Indien de Gemeente besluit tot de wijziging van de lokale wet- en regelgeving en deze wijziging heeft gevolgen voor de bestaande uitgangspunten voor de realisering van de Zichtwal Oele, zullen Gemeente en de Combinatie in nader overleg treden over de consequenties met betrekking tot geld, tijd en kwaliteit.

Gewijzigde omstandigheden, overmacht

1. Indien er zich onvoorziene wijzigingen of overmacht voordoen, wijziging van omstandigheden die ten tijde van het aangaan van deze overeenkomst Partijen niet bekend waren of omstandigheden die niet in deze realisatieovereenkomst zijn verdisconteerd, dan zullen Partijen de gevolgen daarvan in goed overleg en tegen de uitgangspunten waarop deze overeenkomst is gebaseerd in redelijkheid vaststellen en in onderling overleg zodanige maatregelen nemen dat de realisatie van de Zichtwal Oele overeenkomstig de planning zoveel mogelijk gewaarborgd blijft.
2. Indien Partijen er niet in slagen om in redelijkheid in overleg te komen en/of tot een aangepaste nieuwe planning dan wel maatregelen te komen, dan zal worden getracht die vast te laten stellen door de geschillencommissie overeenkomstig artikel 18.
3. Het uitgangspunt dat het Project wordt gerealiseerd voor rekening en risico van de Combinatie zal niet wijzigen als gevolg van een onvoorziene omstandigheid.

Beëindiging

1. Tussentijdse beëindiging van deze overeenkomst is niet mogelijk dan met instemming van alle Partijen.
2. Partijen stellen vast dat indien krachtens een rechterlijke beslissing, die niet meer met een rechtsmiddel kan worden bestreden die de tenuitvoerlegging van de beslissing schorst, één of meerdere onderdelen van deze overeenkomst nietig worden verklaard of worden vernietigd, de overige bepalingen van deze overeenkomst daardoor niet zullen worden aangetast en de overeenkomst — behoudens de betreffende nietige bepaling(en) — zal blijven voortbestaan, waarbij Partijen, voor zover mogelijk, ter zake van de vernietigde bepaling(en) een aanvullende regeling overeen zullen komen die qua geest en strekking zoveel mogelijk overeenkomt met de vernietigde bepaling(en).
3. Een Partij is pas in verzuim indien de andere Partij die Partij bij aangetekende brief, in gebreke heeft gesteld en daarin heeft gesommeerd om binnen een redelijke termijn de tekortkoming te herstellen.
4. In geval één der Partijen, in verzuim verkeert van een zodanige tekortkoming dat die ontbinding rechtvaardigt, in staat van faillissement wordt verklaard, surseance

van betaling aanvraagt, of wordt ontbonden, dan is de andere Partij bevoegd de overeenkomst te ontbinden, zonder enige aanspraak tot schadevergoeding.

5. Wanneer de onderhavige realisatieovereenkomst wordt ontbonden als gevolg van het bepaalde in dit artikel is de Gemeente gerechtigd om de door de Combinatie vervaardigde documenten over te nemen tegen betaling van de kostprijs.

Overige

Waar in deze overeenkomst enige beslissing of handeling van Partijen wordt verlangd, is het daartoe aangewezen orgaan het daartoe bevoegde bestuur, onverminderd de bevoegdheid van de besturen om desgewenst (een deel van) die bevoegdheden te mandateren.

Opschortende voorwaarden

Deze overeenkomst komt van de zijde van de Combinatie tot stand onder de opschortende voorwaarde dat de Directie van de respectievelijke Combinatie partijen tot het aangaan van deze overeenkomst besluit, waartoe onderhavige overeenkomst op kortst mogelijke termijn ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Geschillen

1. Op Partijen rust de zware inspanningsverbintenis om alle geschillen, die naar aanleiding van of in verband met deze overeenkomst tot realisatie van de Zichtwal Oele tussen Partijen mochten ontstaan, zowel juridische als feitelijke, in onderling overleg op te lossen.
2. Indien, ondanks toepassing van het eerste lid, een geschil niet blijkt te kunnen worden opgelost, kan dit door de meest gerede Partij worden voorgelegd aan een geschillencommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van Partijen (nader door Partijen ieder voor zich aan te wijzen) die niet rechtstreeks betrokken zijn bij de realisatie van de Zichtwal Oele. Daarbij zal de geschillencommissie overeenkomstig het bepaalde in lid 1, gehoord de standpunten van Partijen, overeenstemming trachten te bereiken.
3. Indien de geschillencommissie er niet in slaagt overeenstemming te bereiken, zal het geschil worden voorgelegd aan de gewone rechter te Almelo.

Aldus overeengekomen te Hengelo op .....

Ondertekening

De gemeente

Plegt Vos

NTP Infra BV

Bijlagen:

1. Plan van Aanpak Grondwal Rijksweg A35 te Hengelo, 19 december 2016
2. Kostenbegroting
3. Beschikking subsidie Provincie aan Gemeente

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

Plan van Aanpak

Grondwal Rijksweg A35 te Hengelo

Colofon

Omschrijving	Plan van Aanpak Grondwal Rijksweg A35 te Hengelo
Opdrachtgever	Werkgroep Oele
Projectnummer	215223
Auteur	K. Zwaneveld-de Roo MSc
Gecontroleerd door	ing. M.J.W. Assink
Documentnummer	KZW1511PvA001
Versie	2
Datum	19-12-2016
Status	definitief

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
2	Algemene beschrijving van het werk	5
2.1	Ligging van het werk	5
2.2	Locatiebeschrijving	5
2.3	Eigendomssituatie	5
2.4	Specifieke aandachtspunten	5
2.4.1	Milieuhygiënische kwaliteit van de ondergrond	5
2.4.2	Aanwezigheid van kunstwerken	6
2.4.3	Nutsvoorzieningen	6
3	Tussenopslag depots	7
3.1	Tijdelijke depotruimte	7
3.2	Voorwaarden tijdelijke depots	7
4	Organisatorische aspecten en communicatie	8
4.1	Betrokken partijen	8
4.2	Projectorganisatie	9
4.3	Communicatie direct betrokkenen	9
4.4	Communicatie met externe partijen	10
5	Vergunningstechnische aspecten	11
5.1	Aanlegvergunning RWS	11
5.2	Kapvergunningen/-meldingen	11
5.3	Watergangen	11
5.4	Verkeersmaatregelen	11
6	Grondstromen	13
6.1	Acceptatie en voorwaarden	13
6.2	Registratie en administratie	13
7	Logistiek en planning	14
7.1	Logistiek	14
7.2	Planning	14
8	Uitgangspunten ontwerp	15
8.1	Ontwerp	15
8.1	Beheer	15

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

Bijlagen

- Bijlage 1 Overzichtstekeningen
- Bijlage 2 verslag werkatelier zichtwal Oele
- Bijlage 3 Locatie tijdelijk opslag
- Bijlage 4 Aanlegvergunning RWS

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

---

1 INLEIDING

De Grondbank Hengelo VOF (hierna: Grondbank) heeft op verzoek van de Werkgroep Zichtwal Oele een voorstel voor de aanleg van een grondwal langs de rijksweg A35 te Hengelo opgesteld.

Ten behoeve van de aanleg van de grondwal is een realisatieovereenkomst opgesteld tussen de werkgroep zichtwal Oele, de gemeente Hengelo en de Grondbank.

De werkgroep Oele wenst langs de westzijde van de rijksweg A35 een grondwal aan te leggen als deeluitvoering van de structuurvisie Twickel.

De nut en noodzaak van de aanleg van een wal volgt niet uit het Besluit bodemkwaliteit maar volgt uit de ruimtelijke besluitvorming en draait om de vraag of het noodzakelijk is om het zicht en lichtverspreiding tegen te gaan. Indien de noodzaak er is om zicht of lichtverspreiding tegen te gaan, kan dit gerealiseerd worden onder het Bbk via een grootschalige toepassing. Mits uiteraard voldaan wordt aan de eisen voor een grootschalige toepassing (onder andere minimale dikte en omvang).

Deze grondwal heeft de volgende functies, waarmee nut en noodzaak zijn aangetoond:

- De grondwal zorgt voor een betere inpassing van de A35 in het kleinschalige landschap van landgoed Twickel en in het bijzonder van de buurtschap Oele
- De grondwal vormt een barrière (ten behoeve van zichtonttrekking) tussen de woningen en boerderijen behorende tot buurtschap Oele en de hieraan aangrenzende rijksweg A35 en het daarachter gelegen bedrijventerrein
- Middels de aanwezigheid van de grondwal wordt een reductie van lichtverstrooiing en verkeerslawaaï van de rijksweg A35 richting de huidige woonkernen tot stand gebracht, zoals uitgewerkt in het ruimtelijk plan van het Atelier Overijssel van 30 maart 2015;

In onderhavig Plan van Aanpak is door de Grondbank in algemene zin beschreven op welke wijze zij de aanleg van de grondwal zal realiseren. De grondwal wordt gefaseerd aangelegd. In dit plan van Aanpak wordt het ontwerp van de gehele wal beschreven evenals de specifieke randvoorwaarden, ontwerptekeningen en vergunningen.

De fasering in de aanleg zal met name er op gericht zijn de huidige bomenrij / groenstrook en daarmee een natuurlijke licht en geluidsbarrière zolang mogelijk in tact te laten. Er zal gestart worden met de aanleg van de wal ter hoogte van het perceel aan de Vöckersweg 19 waarna de wal richting het Twentekanaal zal worden aangelegd. Wanneer dit deel gereed is zal het zuidelijk deel worden aangelegd.

In dit Plan van Aanpak worden achtereenvolgens behandeld:

- Een algemene beschrijving van het werk (hoofdstuk 2)
- Organisatorische aspecten en communicatie (hoofdstuk 3)
- Vergunning technische aspecten (hoofdstuk 4)
- Acceptatie, registratie en administratie van grondstromen (hoofdstuk 5)
- Logistieke en planning technische aspecten (hoofdstuk 6)
- Algemene uitgangspunten van het ontwerp (hoofdstuk 7)

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

---

2 ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET WERK

2.1 Ligging van het werk

De locatie waar de grondwal wordt gerealiseerd betreft de westzijde van het tracé van de rijksweg A35 tussen het viaduct vanaf het Twentekanaal en Haasbergerstraat bij de afslag Hengelo-Zuid (afslag 27) globaal tussen hectometerpaal 59.7 en 61.5.

De ligging van de aan te leggen grondwal is weergegeven op de overzichtstekening in bijlage 1.

2.2 Locatiebeschrijving

Het tracé betreft momenteel een groenstrook dat deels beplant is met bomen en struikgewas. De groenstrook wordt aan de van de snelweg afgelegen zijde grotendeels begrensd door (watervoerende) watergangen / sloten. Tevens doorkruist de Oelerbeek de snelweg en daarmee het werk doormiddel van een duikerconstructie. Dit deel van de Oelerbeek is in eigendom van Rijkswaterstaat, maar wordt beheerd door het Waterschap Vechtstromen. Voor de aanleg van de wal zal de bestaande duiker onder de Rijksweg A35 worden verlengd.

2.3 Eigendomssituatie

De eigendomssituatie van de stroken grond langs de rijksweg A35 waarop de grondwal wordt aangebracht is door de Grondbank in beeld gebracht. Voor zover bekend zijn deze terreindelen in eigendom van Rijkswaterstaat. De aangrenzende terreindelen zijn grotendeels in particulier eigendom en in eigendom van de gemeente Hengelo. Ook is een aangrenzend terreindeel in eigendom van Waterschap Vechtstromen en is een perceel in eigendom van Stichting Twickel. De eigendomssituatie is eveneens weergegeven op de overzichtstekening in bijlage 1 (eigendomsverhoudingen).

2.4 Specifieke aandachtspunten

Bij het ontwerp en aanleg van de grondwal is sprake van een aantal specifieke aandachtspunten, te weten:

1. De milieuhygiënische kwaliteit van de ondergrond
2. De aanwezigheid van kunstwerken
3. De aanwezigheid van kabels en leidingen
4. De mogelijkheden tot het creëren van (tussen)opslagdepots in de directe nabijheid van de grondwal
5. Kapaanvraag met benodigde herplant plicht met twee jaar nazorg.

2.4.1 Milieuhygiënische kwaliteit van de ondergrond

Volgens de Bodemkwaliteitskaart van de gemeente Hengelo (Nota bodembeheer gemeente Hengelo juli 2011) ligt de locatie van de grondwal in de zone Buitengebied, waarbij sprake is van de bodemkwaliteit AW2000.

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

2.4.2 Aanwezigheid van kunstwerken

Binnen het tracé waar de grondwal wordt gerealiseerd zijn de volgende civieltechnische kunstwerken aanwezig:

- Een viaduct ter hoogte van het Twentekanaal (kilometrerings 59,7)
- Een duiker van de Oelerbeek-Nieuwe Oelerbeek ter hoogte van de afslag Hengelo-Zuid (kilometrerings 60,7)

2.4.3 Nutsvoorzieningen

In de directe nabijheid van de aan te leggen grondwal is sprake van de aanwezigheid van kabels en leidingen. Deels liggen deze voorzieningen parallel aan de rijksweg A35 en deels kruisend met het tracé. De ligging van de nutsvoorzieningen is eveneens weergegeven op de overzichtstekening in bijlage 1. Het verkrijgen van de goedkeuring van de nutsbedrijven is de verantwoordelijkheid van de Grondbank.

3 TUSSENOPSLAG DEPOTS

3.1 Tijdelijke depotruimte

Ter optimalisatie van het logistieke proces van inname en verwerking en ten behoeve van ingenomen partijen indicatief gekeurde grond dient er (in een aantal fasen) een tijdelijke opslagruimte ingericht te worden. In bijlage 3 is de locatie van de tijdelijke opslag weergegeven.

Om meerdere redenen dient de Grondbank te kunnen beschikken over de mogelijkheden tot tussenopslag van grond:

- Om logistieke redenen: optimalisatie van de afstemming tussen de leverantie- en de verwerkingscapaciteit van grond
- Om kleinere partijen grond op te kunnen slaan en vervolgens (conform de BRL 9335) samen te kunnen voegen
- Om grond die op basis van indicatieve keuring wordt geaccepteerd te kunnen voorzien van de juiste milieuhygiënische bewijsmiddelen, i.c. partijkeuringen conform het Besluit Bodemkwaliteit

Door de grondbank Hengelo zal een tussenopslag worden ingericht. Deze is gesitueerd aan de Vöckerweg ter hoogte van het Twentekanaal op particulier terrein (zie tekening in bijlage 3). De tijdelijke opslag wordt ingericht op basis van tijdelijke opslag zoals beschreven in het besluit bodemkwaliteit.

3.2 Voorwaarden tijdelijke depots

Door de gemeente Hengelo worden de onderstaande voorwaarden gesteld aan het tijdelijke depot:

- Voorafgaand aan het in gebruik nemen van het tijdelijke depot wordt de nulsituatie van de bodem ter plaatse vastgelegd. Na afronding van de werkzaamheden zal de nulsituatie van de bodem opnieuw worden vastgelegd;
- Elke partij grond die in tijdelijke opslag wordt geplaatst moet vijf dagen voordien gemeld worden bij www.meldpuntbodemkwaliteit.nl;
- Hekwerk rondom de tussenopslag moet afgesloten zijn behoudens doorlaten van grond of personen;
- Het Besluit bodemkwaliteit is ook van toepassing op de tussenopslag. Als er partijen in de tussenopslag langer blijven liggen dan zes maanden dan zijn de kwaliteitseisen van toepassing (kortgezegd: de opgeslagen grond mag niet meer verontreinigd zijn dan de onderliggende grond).
- In de tussenopslag wordt geen andere grond opgeslagen dan voor de zichtwal;
- Er wordt een depotbeheerder aangesteld. Hij ziet toe op de aanvoer van grond. Deze depotbeheerder zal de partijen beoordelen op visuele verontreinigingen zoals een teveel aan bijmengingen en bodemvreemd materiaal zoals asbest. De depotbeheerder zal de heer J. Slebos zijn. Hij is bereikbaar onder nummer 06-51565906. Hij kan zijn taken als depotbeheerder delegeren aan een operationeel medewerker;
- Er moet voldaan worden aan de zorgplicht vanuit de Wm, Wbb en Wtw

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

---

4 ORGANISATORISCHE ASPECTEN EN COMMUNICATIE

Dit hoofdstuk gaat in op de organisatorische aspecten en de communicatie in het werk. Naast een duidelijke interne organisatie en communicatie streeft de Grondbank naar een optimale communicatie met en naar extern betrokken partijen.

4.1 Betrokken partijen

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

NTP Milieu Enschede is een werkmaatschappij die valt onder NTP Infra B.V en behoort tot de NTP Groep. Binnen de NTP Groep worden diverse werken ontworpen en gerealiseerd (infrastructureel, milieu, bouw). Voor de uitvoering van al haar werkzaamheden beschikt de NTP Groep over de vereiste kwaliteits- en veiligheidscertificaten (NEN-EN-ISO 9001, VCA** en de BRL-7000 en BRL 9335-1, 4 en 9).

Plegt-Vos Infra en Milieu B.V., gevestigd te Langeveen, is onderdeel van Plegt-Vos Bouwgroep B.V. Plegt-Vos Infra & Milieu houdt zich bezig met het ontwerpen, engineeren en uitvoeren van sloopwerk, bodemsaneringswerk en civieltechnisch werk. Ten behoeve van de uitvoering van haar werken beschikt Plegt-Vos Infra & Milieu B.V. over de benodigde kwaliteits- en veiligheidscertificaten (NEN-EN-ISO 9001, VCA**, ISO-14001 en BRL 7000).

Naast Grondbank Hengelo zijn met name de volgende partijen bij de aanleg van de grondwal betrokken:

- De werkgroep zichtwal Oele als initiator voor het aanleggen van de grondwallen
- Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) als eigenaar van de percelen waarop de grondwallen worden gerealiseerd
- Rijkswaterstaat als bevoegd gezag inzake de aanleg van de grondwallen en als beheerder van de rijksweg A35 waarlangs de grondwal wordt gerealiseerd (Wbr vergunning);
- De gemeente Hengelo (Afdeling Handhaving) als bevoegd gezag betreffende het toepassen van grond in de wallen en de contactpersoon vanuit de gemeente Hengelo;
- Het Waterschap Vechtstromen als bevoegd gezag en beheerder van de in het terrein aanwezige watergangen;
- Het pact van Twickel als subsidieverstrekker en landgoedeigenaar;
- Het ministerie van Economische Zaken in verband met de toepassing van de Boswet.

Naast genoemde partijen is ook een aantal andere partijen (zijdelings) betrokken bij de aanleg van de grondwallen. Hierbij valt onder meer te denken aan de afdelingen Grondzaken, Wijkbeheer, Wegen, groen en water, en de afdeling Ruimtelijke en economische ontwikkelingen van de gemeente Hengelo en een aantal particulieren / bedrijven die gronden grenzend aan de aan te leggen grondwal in eigendom hebben. De contacten met de verschillende afdelingen van de Gemeente Hengelo lopen via een door de gemeente Hengelo aangewezen contactpersoon.

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

4.2 Projectorganisatie

Ten behoeve van de projectorganisatie hebben NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V. de VOF Grondbank Hengelo opgericht, waarin beide partijen een gelijk aandeel hebben.

Ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden zijn de onderstaande functies en personen benoemd:

- Projectleiding → M.J.W. Assink (voorbereiding en uitvoering) en J. Meier (acceptatie en administratie)
- Acceptatie en contractvorming → J. Meier
- Uitvoering → J. Slebos

4.3 Communicatie direct betrokkenen

Door Grondbank Hengelo zal per kwartaal een voortgangsoverleg worden georganiseerd.

Onderwerpen van dit voortgangsoverleg zullen zijn:

- De voortgang van het uitvoeringstraject
- De grondleveranties die hebben plaatsgevonden en die nog te verwachten zijn
- Veiligheidsaspecten
- Communicatie met externe partijen
- Kap- en herplant

Voor dit overleg zullen ten minste worden uitgenodigd:

- Vertegenwoordigers van de werkgroep zichtwal Oele (de heer J. ter Bekke)
- Vertegenwoordigers van de gemeente Hengelo (de contactpersoon van de gemeente Hengelo en zonodig andere vertegenwoordigers);
- Vertegenwoordigers van de Grondbank Hengelo (projectleiding: de heer M.J.W. Assink en / of de heer J. Meier en voor de uitvoering: de heer J. Slebos);
- Vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat (de heer H.G.M. Oude Tijdhof).

Afhankelijk van de voortgang van het werk en de te bespreken onderwerpen kunnen ook derden voor het voortgangsoverleg worden uitgenodigd. Het besprokene zal door Grondbank Hengelo worden vastgelegd in een actielijst. Deze zal onder alle deelnemers aan het overleg worden verspreid.

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

4.4 Communicatie met externe partijen

Als externe partijen die bij het werk betrokken kunnen zijn worden genoemd:

- Het Waterschap Vechtstromen
- Diverse afdelingen en diensten van de gemeente Hengelo via de aangewezen contactpersoon
- De Nutsbedrijven
- Eigenaren en gebruikers van terreinen in de directe omgeving van de aan te leggen grondwal
- Bewoners van woningen nabij de aan te leggen grondwal of langs of nabij de door ons te gebruiken aan- en afvoerroutes
- Ministerie van Economische zaken
- Natuur en Milieuraad Hengelo

Communicatie met externe partijen zal plaats kunnen vinden door deze partijen uit te nodigen voor het reguliere overleg. Bewoners van woningen nabij de grondwallen of langs aan- en afvoerroutes zullen (middels een informatiebrief) op de hoogte worden gesteld van de door ons uit te voeren activiteiten.

5 VERGUNNINGSTECHNISCHE ASPECTEN

Ten behoeve van de aanleg van de grondwal zijn/worden er een aantal vergunningen en meldingen aangevraagd danwel ingediend en zijn/worden er een aantal onderzoeken uitgevoerd.

Hierbij gaat het om:

- De aanlegvergunning (wet Beheer Rijkswaterstaatwerken; Wbr) van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (Rijkswaterstaat)
- Een privaatrechtelijke overeenkomst met Rijksvastgoedbedrijf (RVB) over het gebruik van de gronden
- Kapvergunningen/-meldingen, af te geven en/of goed te keuren door de gemeente Hengelo
- Een melding in het kader van de boswet inzake het kappen van de bomen bij het ministerie van LNV
- Vergunningen/meldingen met betrekking tot de aanwezige watergangen (Waterwet)
- Indien noodzakelijk de verkeersmaatregelen die moeten worden getroffen in verband met het werken nabij Rijksweg A35
- Het gebruik van tijdelijke depotruimtes ten behoeve van de opslag van grond (melding in het kader van het besluit bodemkwaliteit);
- Vergunning in het kader van waterwet / omgevingswet voor het verlengen van de waterschapsduiker
- Flora en faunawet

5.1 Aanlegvergunning RWS

Door Rijkswaterstaat is een vergunning afgegeven voor de aanleg van een grondwal, het behouden en onderhouden hiervan. Een afschrift van deze vergunning is als bijlage 4 bij dit plan van aanpak opgenomen.

5.2 Kapvergunningen/-meldingen

Toestemming voor het kappen van bodem zal fasegewijs worden aangevraagd. Per aan te leggen fase zal door de Grondbank de aanwezige bomen worden geïnventariseerd. Op basis van deze inventarisatie zal de Grondbank de kapmelding en indien noodzakelijk de kapvergunning indienen.

De herplant is omschreven in het verslag werkatelier zichtwal Oele (Dit verslag is opgenomen als bijlage 2).

5.3 Watergangen

Ten behoeve van eventuele aanpassingen aan en watergangen die in de nabijheid van de grondwallen aanwezig zijn, dienen in het kader van de Waterwet vergunningen te worden aangevraagd dan wel meldingen verricht. Bevoegd gezag in deze is het Waterschap Vechtstromen. Afhankelijk van de omvang van de voorgenomen ingreep dient een vergunning te worden aangevraagd dan wel kan worden volstaan met een melding. Eén en ander zal fasegewijs worden uitgevoerd en zal op voorhand worden afgestemd met het Waterschap Vechtstromen.

5.4 Verkeersmaatregelen

Voor de te treffen verkeersmaatregelen langs de rijksweg A35 wordt conform de regeling van Rijkswaterstaat voor werken langs een rijksweg onderscheid gemaakt voor werken binnen en buiten

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

---

de zogenaamde obstakelvrije zone. Deze obstakelvrije zone is een strook van 10 meter rechts van de rijbaan (gemeten vanaf de doorgetrokken streep tussen de rijbaan en vluchtstrook)

In nader overleg met de heer H.G.M. Oude Tijdhof van Rijkswaterstaat Oost-Nederland zullen specifieke afspraken worden gemaakt over de te nemen maatregelen vastgesteld. De werkzaamheden bevinden zich met name buiten de obstakelvrije zone waardoor volstaan kan worden met de volgende maatregelen:

- Het plaatsen en in stand houden van een waarschuwingsbord “werk in uitvoering” van 110 cm met een actieraam. Dit bord zal voldoen aan hetgeen hiertoe is gesteld in de CROW-publicatie 96A
- Het dragen van oranje veiligheidsvesten/jassen door het uitvoerend personeel

Naar verwachting zal er nabij de aanleg van de grondwallen niet binnen de obstakelvrije zone gewerkt worden. Indien dit toch gebeurt dienen de maatregelen te worden uitgebreid met een vluchtstrookafzetting conform figuur 96A-3A gecombineert met figuur 96A-40B een vooraankondiging 500 m uit de CROW 96A. Hier hoeft geen werkverlichting bij te worden geplaatst.

6 GRONDSTROMEN

6.1 Acceptatie en voorwaarden

Het aanleggen van de grondwal valt onder een grootschalige toepassing (GBT) van grond. Voor het toepassen van grond in een GBT sluit de gemeente Hengelo aan bij het landelijke beleid. Dat houdt in dat er grond in de wal geaccepteerd kan worden die gekeurd is conform de BRL SIKB 1001 (AP-04 keuring). Daarnaast kan een bodemkwaliteitskaart (BKK) als bewijsmiddel gebruikt worden, mits dit onder de volgende voorwaarden gebeurt:

- De bodemkwaliteitskaart is bestuurlijk vastgesteld (door het college of de Raad)
- De bodemkwaliteitskaart is niet ouder dan 5 jaar en is ook vastgesteld voor de stofgroep polychloorbifenylen (PCB)
- Aangetoond kan worden dat de grond afkomstig is van een locatie waar geen activiteiten aanwezig zijn (geweest) die de bodem hebben kunnen verontreinigen (historisch onderzoek)
- De ontgravingskaart(en) in de bodemkwaliteitskaart geven aan dat de kwaliteit van de te ontgraven grond maximaal de kwaliteitsklasse Industrie heeft
- Aangetoond kan worden dat de grond met kwaliteitsklasse Industrie de emissietoetswaarden (zie tabel 1, bijlage B, Regeling bodemkwaliteit, <http://wetten.overheid.nl/BWBR0023085/BijlageB>) niet overschrijden of met een uitloogonderzoek is aangetoond dat wordt voldaan aan de uitloognormen
- De grootschalige bodemtoepassing is gelegen in het beheergebied dat is gedefinieerd in de bodemkwaliteitskaart en/of de nota bodembeheer
- In de toe te passen grond is niet meer bodemvreemd materiaal aanwezig dan bestuurlijk is vastgesteld: 20 gewichtsprocent generiek kader Besluit bodemkwaliteit of een strenger (<20) gewichtspercentage in het gebiedsspecifieke kader en gedefinieerd in de nota bodembeheer.
- In de toe te passen grond zullen niet meer bijmengingen aan organische producten (bijvoorbeeld graszoden) aanwezig zijn dan vastgesteld volgens de regeling bodemkwaliteit voor grondproducten.

Concreet betekent dit dat grond die wordt ontgraven binnen de BKK van de gemeente Hengelo (met uitzondering van verdachte gebieden op bijvoorbeeld HCH of overige verontreinigingen) of binnen de nota Twents beleid voor oale grond, op basis van deze BKK zonder partijkeuring in de geluidswal worden toegepast. Er is hiervoor geen tussenopslag nodig en de grond kan direct in de wal worden verwerkt.

6.2 Registratie en administratie

Elke partij die wordt geaccepteerd zal een eigen uniek partijnummer krijgen. Deze partijnummers worden verwerkt in een overzichtsspreadsheet. In deze spreadsheet zullen worden geregistreerd:

- De partijnummers
- De leveranciers van de partijen grond
- De locaties van herkomst van de partijen grond
- De daadwerkelijk geleverde hoeveelheden
- De milieuhygiënische en fysische kwaliteit van de grond;
- De fase van het werk waarin de partijen zijn verwerkt

7 LOGISTIEK EN PLANNING

7.1 Logistiek

Bij de aanleg van de grondwal zal een groot aantal verkeersbewegingen optreden. Het betreft met name het transport van grond naar de toepassingslocatie en lege vrachtauto's die de verwerkingslocaties verlaten. Voorafgaand aan de realisatie van iedere fase van het werk zal een logistiek plan opgesteld worden, waarin de aan- en afvoerroute(s) worden vastgelegd. Bij het bepalen van de aan- en afvoerroutes zal er naar gestreefd worden zo veel mogelijk gebruik te maken van doorgaande wegen. Vooraf zal de huidige situatie van de weg ter plaatse van de in- en uitrit worden vastgelegd.

7.2 Planning

De aanleg van de grondwal langs de rijksweg A35 wordt fasegewijs uitgevoerd. De volgorde en de snelheid waarin de aanleg plaatsvindt worden onder meer bepaald door:

- De hoeveelheid grond die wordt aangeboden en geaccepteerd
- Mogelijkheden toepassing grond met verschillende bodemkwaliteitsklassen

De totale doorlooptijd van het werk is vooralsnog bepaald op 3 tot 4 jaar.

8 UITGANGSPUNTEN ONTWERP

8.1 Ontwerp

Het door de Grondbank opgestelde ontwerp is gebaseerd op de volgende algemene uitgangspunten:

- De grondwal wordt aangelegd als barrière (ten behoeve van landschappelijke inpassing, zichtonttrekking en lichtreductie) tussen de rijksweg A35 en de ten westen gelegen buurtschap Oele. Door de aanleg van de grondwal wordt tevens een reductie van het verkeerslawaaï vanaf de rijksweg A35 richting buurtschap Oele tot stand gebracht
- Het werk wordt uitgevoerd onder kwaliteitsborging. Uitgangspunt hiervoor vormen de kwaliteitssystemen, waarover NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu beschikken
- De grondwal wordt aangelegd onder het regime van de BRL 9335 met de daarbij behorende voorwaarden ten aanzien van uitloging bij overschrijden van de emissietoetswaarden voor de zware metalen in de aangeboden partijen
- De Grondbank en Rijkswaterstaat bereiken overeenstemming over de aanleg van de grondwal op het grondgebied van Rijkswaterstaat;
- De aanleg van de grondwal wordt uitgevoerd conform de voorwaarden van een Grootschalige BodemToepassing (GBT), waarbij de leeflaag zal bestaan uit schone grond of van grond die voldoet aan de lokale gehalten van de ontvangende bodem
- De looptijd van het werk is vooralsnog ingeschat op 3 tot 4 jaar
- De grondwal worden zodanig aangelegd, dat vanaf de zijde van de rijksweg A35 sprake is van een uniform beeld in hoogte en helling. De grondwal worden aangelegd tot een hoogte van ca. 5,0 meter boven het niveau van de rijksweg A35.
- De grondwal wordt aangelegd met schone en licht verontreinigde grond (maximaal klasse-Industrie onder het Besluit Bodemkwaliteit)
- In het werk worden één of meer tijdelijke opslaglocaties gebruikt. Ter plekke van deze locaties vindt inkeuring en tijdelijke opslag van in de grondwal te verwerken grond plaats
- Met het Waterschap Vechtstromen wordt overeenstemming bereikt over de noodzakelijke verleggingen van watergangen en de tijdelijke overkluizingen van watergangen
- Voor de afwatering van de Rijksweg zijn voorzieningen in het ontwerp van de grondwal opgenomen;
- De Grondbank zorgt voor overeenstemming met alle nutseigenaren binnen de invloedssfeer van de grondwal, zowel bovengronds als ondergronds.

8.1 Beheer

Na oplevering van de grondwal zal het beheer hiervan overgaan naar de volgende partijen:

- Voor de snelwegzijde van de wal zal het beheer overgaan naar Rijkswaterstaat. Deze overeenkomst zal separaat worden afgesloten;
- De zijde van de wal aan de kant van het buurtschap Oele, zal worden onderhouden hetzij door de gemeente Hengelo, hetzij door Twickel.

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Overzichtstekeningen
- Bijlage 2 verslag werkatelier zichtwal Oele
- Bijlage 3 Locatie tijdelijk opslag
- Bijlage 4 Aanlegvergunning RWS

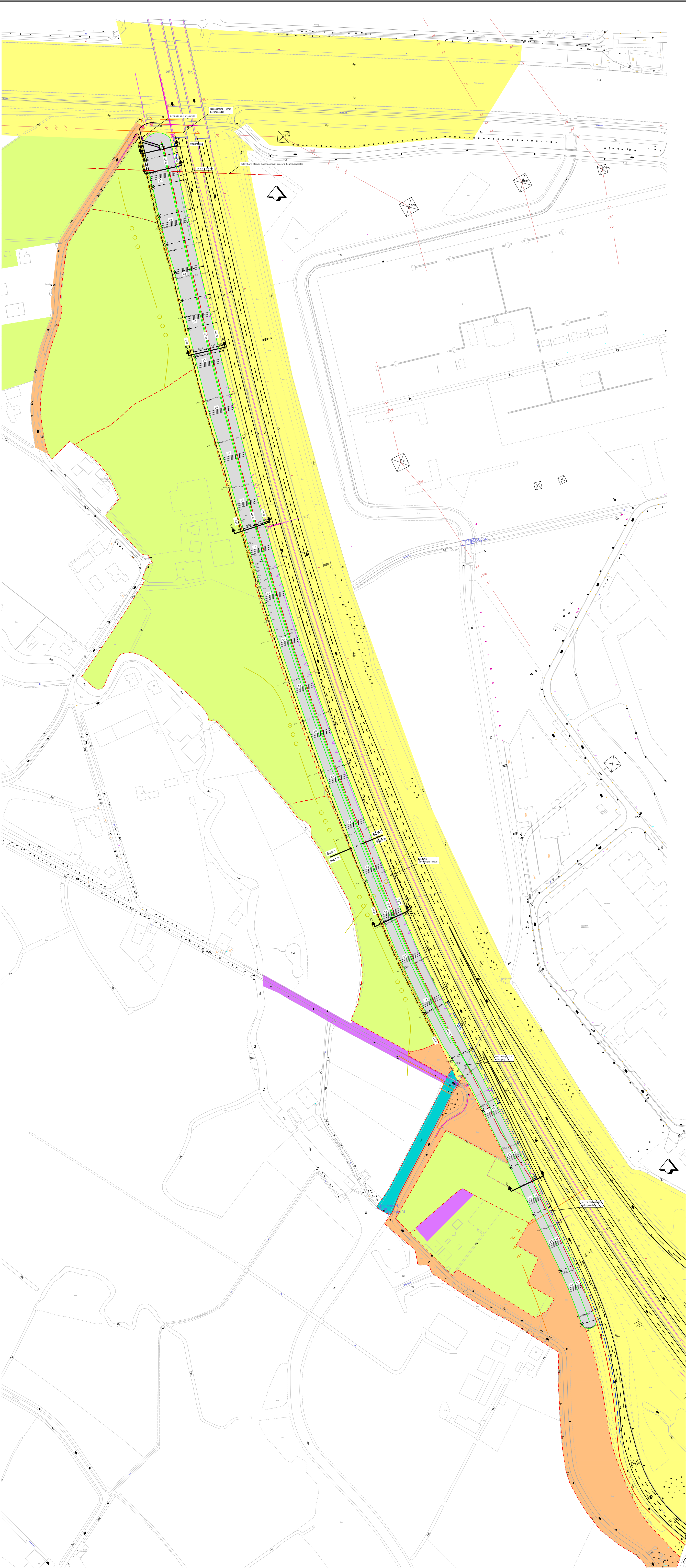
Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

Bijlage 1   Overzichtstekeningen

- Grondwal
- Eigendomsverhoudingen
- uitzichtpunt

Verklaring Kabels en leidingen

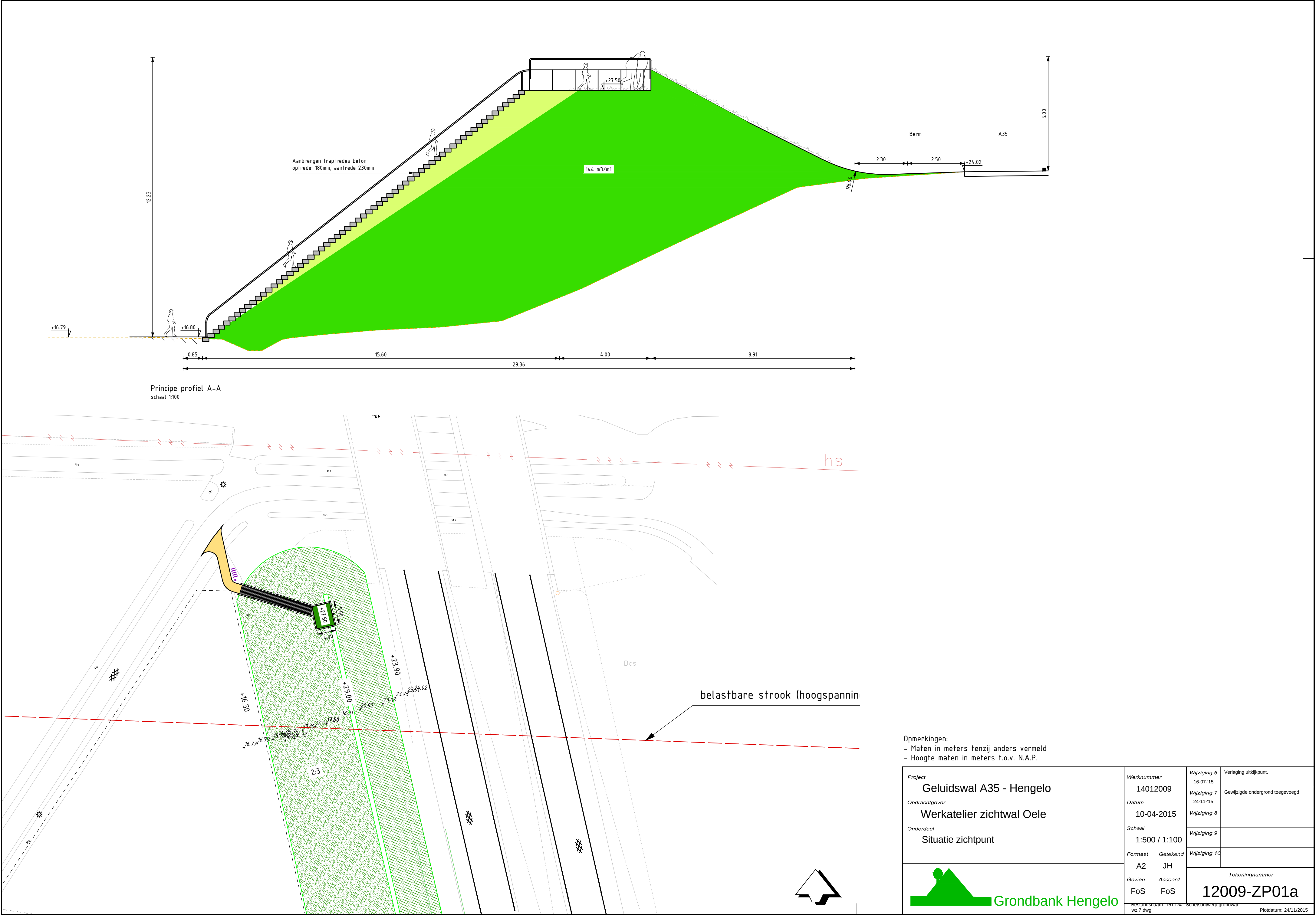
	Gasunie - gevaarlijke inhoud
	Hoogspanning Tennet
	Laagspanning Enexis
	Middenspanning Enexis
	Persleiding
	Datatransport RWS
	Datatransport KPN

Verklaring

	Gemeente Hengelo
	Rijkswaterstaat
	Particulier eigendom
	Waterschap Regge en Dinkel
	Stichting Twickel
	Geprojecteerde geluidswal

Opmerkingen:
- Maten in meters tenzij anders vermeld
- Hoogte maten in meters t.o.v. N.A.P.

Project	Werknummer		Wijziging 6	Praatpaal verv., detail kolk, doorsnute...
Hengelo - Geluidswal A-35	14014071		16-07-15	obstakelwje zone en verlaging uitkijpunt...
Opdrachtgever	Datum	Wijziging 7	24-11-15	Gewijzigde ondergrond toegevoegd
-	07-06-2012	Wijziging 8		
Onderdeel	Schaal	Wijziging 9		
Principeschets grondwal en eigendomssituatie	1:2000	Wijziging 10		
	Formaat	Getekend		
	A1	JH		
	Gezien	Accoord		
	FS		Tekeningnummer	
			14071-V01a	
Bestandsnaam: 151121a - Schiedamschen grondwal				

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

Bijlage 2   verslag werkatelier zichtwal Oele

Werkatelier zichtwal Oele

verslag van donderdag 12 februari 2015

Inleiding

Op 12 februari organiseerde AtelierOverijssel in samenwerking met de gemeente Hengelo en de werkgroep Zichtwal A35 Oele een werkatelier over de zichtwal langs de A35 bij Oele. De opgave is om het huidige plan voor de zichtwal zodanig aan te passen dat de deze beter aansluit bij de omgevingskwaliteiten.

Het dorp Oele ligt aan de A35. Aan de overzijde van de A35 ligt een industriegebied van de gemeente Hengelo. Dit geeft veel lichthinder in Oele voor bewoners, recreanten en voor de fauna in het gebied. Een zichtwal kan ervoor zorgen dat die hinder wordt beperkt.

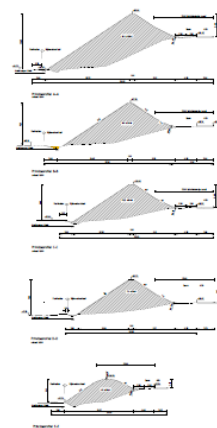
De werkgroep Oele is al enige tijd bezig met een ontwerp voor de zichtwal. Daarbij is ook de expertise van de grondbank Hengelo ingezet. Het plan is voor subsidie ingediend bij het Pact van Twickel. De leden van de stuurgroep Pact van Twickel zijn enthousiast over het idee van een zichtwal. Ze zijn echter van mening dat het huidige ontwerp onvoldoende aansluit bij het lieflijke landschap van Oele en hebben de werkgroep gevraagd het ontwerp zodanig aan te passen dat het landschappelijk goed is ingepast. Randvoorwaarden zijn:

- Situering van de wal op grond van RWS
- Budget (ca 2 ton)
- Technische details (m.n. bij onderdoorgang waterloop)
- Onderhoudsarm aan wegzijde
- Groene karakter handhaven
- Verkeersborden moeten plek houden
- Taluds niet steiler maken
- Goede afronding van de wal i.v.m. verkeersveiligheid (met 5 meter rand van asfalt – voet van de wal)

De werkgroep kan voor de vergadering van 29 mei een aangepast ontwerp indienen bij de stuurgroep inclusief een financiële onderlegger.

In het werkatelier is met de belangrijkste spelers (waterschap, Rijkswaterstaat, Twickel, Oele, gemeente, grondbank, provincie) verkend hoe het ontwerp beter aan kan sluiten op de omgevingskwaliteiten. Tijdens het werkatelier is in twee groepen geschetst aan alternatieve plannen. In dit atelierverslag zijn de resultaten uit die twee groepen gebundeld in een totaalplan.

This detailed map shows the railway corridor between the station and the residential area. The railway tracks are shown as a series of parallel lines, with the station platform and tracks clearly marked. The surrounding urban environment is shown with street layouts and building footprints. The map includes a legend for the different colored zones and a scale bar.

[illegible]

Ontwerpadvies - toelichting

In twee groepen is in het veld gekeken en vervolgens gebrainstormd over de mogelijkheden om de zichtwal beter aan te laten sluiten op de omgevingskwaliteiten. De resultaten van deze brainstormsessie zijn door AtelierOverijssel in overleg met de werkgroep Zichtwal Oele gebundeld tot één ontwerptekening.

Beplanting

Uitgangspunt is de wal een meer natuurlijk karakter te geven door meer variatie in de beplanting aan te brengen en deze aan te laten sluiten op de omgeving. Aan de situering en het profiel van de wal verandert dan niets. Omdat de wal al vrij hoog is, zal de hoge beplanting (bomen) aan de voet van de wal (in de eerste drie meter) worden geplant en de lagere struikbeplanting meer bovenop. Dit heeft als effect dat het reliëf wat geleidelijker gaat ogen. (omgekeerd dramatiseren hoge bomen bovenop de wal het hoogteverschil).

Aan de kant van de snelweg bestaat de wal uit een grastalud met bovenop struiken. Aan de Oelense kant is het beeld gevarieerder met clusters bomen aan de voet / in het onderste deel en lagere struikbeplanting bovenop. Bomen en struiken worden op speelse wijze geplant, geen strakke lijnen, maar menselijk.

Het assortiment bestaat uit een mix van streekeigen bomen en struiken. Deze mix van beplanting is zo gekozen dat de wal ieder seizoen een ander beeld krijgt, door voor- en najaarskleuren: vlier, krent, rode beuk, prunus, eik.

Uitzichtpunt

Op de plek waar de wal het hoogst ligt stellen we een uitzichtpunt voor. We denken aan een plateau op de wal, van waar je zowel het landschap van Twickel, het Twentekanaal en de snelweg kan zien. Het uitzichtpunt vormt tevens een bijzondere plek aan de nieuwe Grensweg.

Aandachtspunt is de (sociale) veiligheid. Onder de brug hingen in het verleden vaak onguire types rond. Gemeente heeft dit aangepakt door meer verlichting te plaatsen en een sloot te leggen. Het nieuwe uitzichtpunt moet geen overlast geven. Dit betekent o.a.

- behoud van open karakter van zowel de onderdoorgang als het uitzichtpunt.
- toegang naar het uitzichtpunt in het zicht plaatsen, aan de kant van Oele (niet aan de kant van de brug).

Ook de veiligheid op het uitkijkpunt zelf is een issue. Ontwerp het uitkijkpunt dan ook zo, dat het hekwerk geïntegreerd is in het totaalontwerp.

De trap naar het uitkijkpunt kan verwerkt worden in het talud van de zichtwal.

Idee is om een kleine verkenning te doen naar andere uitkijkpunten/ rustpunten op Twickel of langs de Grensweg. Kun je in de architectuur hier bij aansluiten?

trap in talud van de wal

hekwerk is mee-ontworpen in uitkijkpunt

plateau bovenop de wal

Markant punt/ onderdoorgang beek

We onderscheiden in de wal twee markante punten die extra aandacht verdienen. De onderdoorgang van de beek is de eerste. De wal moet hier in ieder geval doorgetrokken worden, omdat dit een kritiek zichtpunt is. Omdat hier verschillende richtingen van wegen en waterwegen bijeenkomen (die door de snelweg een rare knik moeten maken en voorheen doorgaand waren) oogt de plek vrij onrustig. We adviseren om deze plek zo rustig en eenvoudig mogelijk in te richten. De weg is hier in historisch opzicht belangrijker dan de beek. Vandaar dat we de rust aanbrengen door de wegbepplanting langs de Albersdijk aan 1 zijde te verlengen. Het stuk grond van de gemeente als grasland in te richten (aansluitend bij talud) en het bosje aan de zuidzijde te behouden.

Verkend kan worden om hier een landmark neer te zetten, omdat de zichtwal een scheiding vormt tussen het landelijk en stedelijk gebied. Verwezen werd naar "Angel of the North", dit kunstwerk staat bij Gateshead langs de A1, in de buurt van Newcastle, Engeland, gebouwd in 1998.

(http://www.picturesofgateshead.co.uk/angel_of_the_north/)

Idee voor een prijsvraag voor kunstenaars. Wel met een uitgebreid programma/ randvoorwaarden. Het moet bijvoorbeeld niet concurreren met de reclame-uitingen van de McDonalds aan de overzijde van de snelweg, en daarom ook bescheiden zijn in hoogte. Er zou uit het uitvoeringsbudget een bedrag gereserveerd kunnen worden voor een kunstwerk.

Markant punt/ erf

Een tweede markant punt is de plek waar de grondwal langs het erf van de familie Ter Bekke komt. Op historische kaarten is te zien dat dit erf op een knooppunt van wegen lag. Het cluster van eiken aan de achterzijde van het erf is gebruikt als inspiratiebron om de historie van deze plek te accentueren. Door een nieuw en robuust cluster van eiken te maken en hier een uitzondering te maken en de eiken ook bovenop de wal te plaatsen, wordt deze plek extra benadrukt.

Modelleren van de wal?

Verkend is of de wal zelf nog gemodelleerd kan worden. Daarmee zou de wal een meer natuurlijker karakter kunnen krijgen. Consequentie is dat de wal op sommige plekken lager dan 5 meter tov wegdek komt, of dat hellingen van het talud steiler worden. Beide opties zijn niet gewenst. Bovendien zijn we van mening dat de grondwal ook best ervaren mag worden als artificieel object/ als onderdeel van de snelwegomgeving. Waarbij we wel de Oelense kant van de wal beter laten aansluiten op de omgeving door het beplanten van de wal.

Omgeving van de wal

Het project zichtwal biedt kansen om niet alleen de wal zelf, maar ook de omgeving van Oele aan te pakken. Bijvoorbeeld door de laanbeplanting langs de Albersweg te verlengen. (Er is ruimte voor een bomenrij aan de zijde van de watermolen).

Een optie voor de toekomst is om de zichtwal aan de andere zijde van het Twentekanaal door te trekken. In dat geval zou een (glas)schermbij het Twentekanaal een verbinding kunnen vormen tussen beide wallen en de stilte in het achterliggende gebied doen versterken.

Ontwerpadvies

 Zichtplateau

 Gras

 Struweel
vlier, krent, prunus, hazelaar,
wilde appel, wilde peer,
mispel, meidoorn
Hier en daar een boom:
hoofdzakelijk eik, soms rode
beuk en linde.

 Robuust cluster van eiken
bij boerderij ter Bekke

 Nieuwe bomenrij (eik)

 Zuidelijk deel handhaven
bestaande beplanting en
met nieuwe aanplant daar
op aansluiten

AtelierOverijssel
30 maart 2015
Ontwerpadvies Zichtwal Oele

COLOFON

Dit is een uitgave van AtelierOverijssel
Zwolle, maart 2015

Met dank aan:

Ineke Baas	werkgroep zichtwal Oele
Henny ter Bekke	werkgroep zichtwal Oele
Annie Bunte	werkgroep zichtwal Oele
Johan Harink	werkgroep zichtwal Oele
Monique Joostink-Speklé	werkgroep zichtwal Oele
Hans Wiggers	grondbank Hengelo/ NCP
Frank Olde Scholtenhuis	grondbank Hengelo/ Plegt Vos
Jan Roozenbeek	provincie Overijssel
Frans Suurmond	provincie Overijssel
Maaïke Roelofs	gemeente Hengelo
Maiko	gemeente Hengelo
Wim Geerdink	waterschap
Marc Hulshoff	Rijkswaterstaat
Albert Schimmelpenninck	Landgoed Twickel
Pieter Leutscher	Natuur en milieuraad Hengelo
Rob Lehr	Natuur en milieuraad Hengelo

Atelier Overijssel:

Tamara Ekamper
Peter Hermens
Bart Buijs

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

Bijlage 3   Locatie tijdelijk opslag

Locatie tijdelijke opslag

© 2015 Google

© 2009 GeoBasis-DE/BKG
Image © 2015 Aerodata International Surveys

2005

Datum van beeldmateriaal: 2-4-2009 52°14'54.82" N 6°45'02.75

Grondbank Hengelo VOF is een samenwerking tussen NTP Milieu Enschede en Plegt-Vos Infra & Milieu B.V.

Bijlage 4   Aanlegvergunning RWS

Retouradres Postbus 25 6200 MA Maastricht

RWS ONGECLASSIFICEERD

Grondbank Hengelo v.o.f.
t.a.v. de heer F.A.H. Olde Scholtenhuis
Postbus 607
7550 AP HENGELO

RWS Oost-Nederland

Eusebiusbuitensingel 66
6828 HZ Arnhem
Postbus 25
6200 MA Maastricht
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

C. Veldman
medewerker advisering
T 06 534 182 68
christel.veldman@rws.nl

Ons kenmerk

RWS-2016/30984

Bijlage(n)

1

Datum verzending

18 juli 2016

Datum 18 juli 2016
Onderwerp RWSZ2016-00007064
Vergunning op grond van de Wet beheer
rijkswaterstaatswerken voor de aanleg van een grondwal
langs de Rijksweg A35 tussen km 59.7 en km 61.5 (HRR)
in de gemeente Hengelo.

Geachte heer Olde Scholtenhuis,

Op 3 mei 2016 heb ik uw aanvraag voor een vergunning ontvangen. Uw aanvraag is geregistreerd onder het hierboven vermelde zaaknummer.

Hierbij zend ik u het besluit op uw aanvraag.

Ik heb besloten om uw aanvraag in te willigen. De voorschriften waaraan het werk dient te voldoen, staan vermeld in bijgaande vergunning.

Eventuele verkeersmaatregelen dienen, minimaal tien werkdagen voordat tot uitvoering van de werkzaamheden wordt overgegaan, te worden aangevraagd (<https://spin.rijkswaterstaat.nl/spin/>).

Vragen/opmerkingen met betrekking tot het aanvragen van de verkeersmaatregelen kunt u richten aan het verkeersloket van het district Oost-Nederland Oost (ONO-verkeersloket@rws.nl 088-7973636).

Voor de mogelijkheid tot het instellen van bezwaar of beroep verwijs ik u naar de mededelingen hierover in de vergunning.

Wellicht ten overvloede wijs ik u erop dat u verplicht bent één (of meer personen) aan te wijzen die belast is (zijn) met het toezicht op de aan de vergunning verbonden voorschriften.

Een afschrift van deze brief en de vergunning wordt onder andere toegezonden aan Rijksvastgoedbedrijf, afdeling Verhuur & Taxaties, in het kader van de privaatrechtelijke toestemming en aansprakelijkheid.

RWS ONGECLASSIFICEERD

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
hoofd Vergunningverlening Rijkswaterstaat Oost-Nederland,

ir. C. Jol

RWS Oost-Nederland

Datum

18 juli 2016

Ons kenmerk

RWS-2016/30984

beschikking

Datum	15 juli 2016
Nummer	RWS-2016/30984
Onderwerp	RWSZ2016-00007064 Vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken voor de aanleg van een grondwal langs de Rijksweg A35 tussen km 59.7 en km 61.5 (HRR) in de gemeente Hengelo.

RWS Oost-Nederland

Eusebiusbuitensingel 66
6828 HZ Arnhem
Postbus 25
6200 MA Maastricht
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

C. Veldman
medewerker advisering
christel.veldman@rws.nl

Datum

15 juli 2016

Inhoudsopgave

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

Inhoud

1. Aanhef	3
2. Besluit	3
3. Voorschriften	4
3.1 Algemene voorschriften	4
3.2 Specifieke voorschriften algemeen	6
4. Overwegingen ten aanzien van de aanvraag	7
4.1 Vereiste van vergunning	7
4.2 Betrokken belangen	7
4.3 Motivering	7
5. Procedure	8
6. Conclusie	9
7. Ondertekening	9
8. Mededelingen	10
8.1 Informatie en bezwaar	10
8.2 Inspanningsverplichting i.v.m. mogelijke schade	11
8.3 Aanwijzingen	11
8.4 Overige vergunningen	11
8.5 Privaatrechtelijke toestemming	12
8.6 Kosten van maatregelen	12
8.7 Overige verplichtingen	12
8.8 Rechtsopvolging	14
8.9 Afschrift(en) van het besluit	14

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

1. Aanhef

De minister van Infrastructuur en Milieu heeft op 3 mei 2016 een aanvraag ontvangen van Grondbank Hengelo v.o.f. (Postbus 607, 7550 AP Hengelo) om een vergunning te verkrijgen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (WBR).

De aanvraag betreft:

Het aanleggen van een werk, te weten:
een grondwal langs de Rijksweg A35 tussen km 59.7 en km 61.5 (HRR) in de gemeente Hengelo.

De aanvraag is geregistreerd onder nummer RWSZ2016-00007064.

De aanvraag omvat de volgende stukken:

- Formulier 'Aanvraag Wbr beschikking' (Vergunningaanvraag);
- Principeschets grondwal en eigendomssituatie, tekeningnummer 14071-V01a, wijziging 6 d.d. 16-07-2015;
- Overzichtstekening toekomstige situatie Deelgebied Oele, tekeningnummer 14071-V01b, wijziging 6 d.d. 16-07-2015;
- Tekening situatie zichtpunt, tekeningnummer 12009-ZP01a, wijziging 6 d.d. 16-07-2015;
- Verslag van donderdag 12 februari 2015 van Werkatelier zichtwal Oele.

2. Besluit

Gelet op de bepalingen van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de in dit besluit opgenomen overwegingen besluit de minister van Infrastructuur en Milieu als volgt:

- I. De vergunning op grond van artikel 2 WBR te verlenen aan Grondbank Hengelo v.o.f. (Postbus 607, 7550 AP Hengelo) voor de aanleg van een grondwal langs de Rijksweg A35 tussen km 59.7 en km 61.5 (HRR) in de gemeente Hengelo.
- II. Aan de vergunning de voorschriften te verbinden opgenomen in hoofdstuk 3 van deze vergunning.

Ik wil u bij dezen met klem verwijzen naar hoofdstuk 8, onderdeel 8.7, overige verplichtingen, van deze vergunning. Daarin wordt aangegeven welke overige verplichtingen gelden op grond van andere wetgeving in verband met het werk.

Voor een toelichting op de in deze vergunning gebruikte begrippen wordt verwezen naar bijlage 1, Begripsbepalingen van deze vergunning.

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

3. Voorschriften

3.1 Algemene voorschriften

Voorschrift 1

Plaatsbepaling werk

Het werk dient te worden aangelegd, behouden en onderhouden zoals aangegeven op de bij deze vergunning gevoegde bijlagen:

- Bijlage 2: Principeschets grondwal en eigendomssituatie, tekeningnummer 14071-V01a, wijziging 6 d.d. 16-07-2015;
- Bijlage 3: Overzichtstekening toekomstige situatie Deelgebied Oele, tekeningnummer 14071-V01b, wijziging 6 d.d. 16-07-2015;
- Bijlage 4: Tekening situatie zichtpunt, tekeningnummer 12009-ZP01a, wijziging 6 d.d. 16-07-2015.

Voorschrift 2

Werkzaamheden

1. Ten minste 5 werkdagen voordat met de werkzaamheden wordt begonnen dienen de datum en het tijdstip van het begin en het einde van de werkzaamheden, het vergunningnummer en uw contactpersoon te worden gemeld aan: de coördinator operationeel beheer en verkeer (vergunningverlening-NON@rws.nl).
2. Indien de werkzaamheden niet op het in het eerste lid genoemde tijdstip of datum kunnen beginnen dient daarvan zo spoedig mogelijk mededeling te worden gedaan o.v.v. het vergunningnummer. Daarbij dient een nieuw tijdstip en/of een nieuwe datum te worden genoemd.
3. Indien het werk gereed is, dient dit onder vermelding van het vergunningnummer zo spoedig mogelijk gemeld te worden aan Rijkswaterstaat op e-mailadres: vergunningverlening-NON@rws.nl.

Voorschrift 3

Calamiteit / ongewoon voorval

1. In het geval van een calamiteit dienen onmiddellijk alle noodzakelijke maatregelen te worden getroffen die in het belang van de instandhouding en de bescherming van het waterstaatswerk redelijkerwijs noodzakelijk zijn.
2. Calamiteiten dienen zo spoedig mogelijk te worden gemeld via de volgende telefoonnummers:
  - Tijdens kantooruren (08:00 u – 16:30 u) 088-7973636
(kantoor Rijkswaterstaat Oost-Nederland Oost)
  - Buiten kantooruren 088-7984311
(Verkeerscentrale Noord- en Oost-Nederland).

Datum

15 juli 2016

Nummer

RWS-2016/30984

Voorschrift 4

Tekeningen

1. Binnen vier weken nadat de werkzaamheden zijn beëindigd dient een *as built* tekening ter goedkeuring te worden aangeleverd.
2. De *as built* tekening dient te voldoen aan de standaard NLCS/TOLGI, inclusief aanvullende Rijkswaterstaatspecificaties
  - Voor nadere informatie zie www.nlcs-gww.nl;
  - Document aanvullende eisen tekenwerk Rijkswaterstaat, te downloaden van www.rws.nl/datacontracteisen tabblad "CAD bestanden en -tekeningen Rijkswaterstaat";
  - Document "Tekenvoorschriften object - en lijn-infrastructuur gebonden infra" te downloaden vanaf www.rws.nl/datacontracteisen, tabblad "CAD bestanden en -tekeningen".
3. De *as built* tekening dient op papier aangeleverd te worden aan de afdeling Vergunningverlening van Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 25, 6200 MA Maastricht.
4. De *as built* tekening dient tevens, binnen de in lid 1 genoemde termijn, digitaal aangeleverd te worden, zowel in pdf-formaat (inleesbaar in Adobe Reader 7.0.9 DUT) als in DWG-formaat, via e-mailadres: ONO-dataloket@rws.nl.
5. Alle objecten op een civieltechnische tekening die is gerelateerd aan een topografische ondergrond dienen ingemeten te worden in het Rijksdriehoekstelsel (X, Y) en de (Z) in NAP.
6. Het bevoegd gezag zal over de goedkeuring een appellabel besluit nemen.

Voorschrift 5

Beheer en onderhoud

1. Afspraken met betrekking tot het eigendom, beheer en onderhoud van het werk dienen door de Gemeente Hengelo en Rijkswaterstaat (samen met de belanghebbenden) te worden vastgelegd in een overeenkomst.
2. Het beheer en onderhoud aan de recreatieve voorzieningen, het uitzichtpunt en de drain parallel aan de wal vallen permanent onder de verantwoordelijkheid van de Gemeente Hengelo.

Voorschrift 6

Contactpersoon

1. De vergunninghouder dient ten minste één persoon aan te wijzen die belast is met het toezien op de naleving van deze vergunning, waarmee door of vanwege het bevoegd gezag (in spoedgevallen) overleg kan worden gevoerd.
2. De vergunninghouder dient, aan het bevoegd gezag mededeling te doen van de contactgegevens (naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres) van de op grond van lid 1 aangewezen contactpersoon dan wel contactpersonen.
3. Wijzigingen in de contactgegevens zoals bedoeld in lid 2 dienen binnen 14 dagen te worden medegedeeld.

3.2 Specifieke voorschriften algemeen

Voorschrift 7

Technische voorschriften

1. De voor het leggen, verleggen, opruimen of herstellen van het werk te graven sleuven of gaten dienen tot een zo klein mogelijk profiel te worden beperkt.
2. Het terrein waar de werkzaamheden zijn uitgevoerd dient zo spoedig mogelijk na afloop van de werkzaamheden in de gewenste eindsituatie te worden opgeleverd.
3. Oneffenheden in het terrein of wegooppervlak, die het gevolg zijn van de werkzaamheden, dienen zo spoedig mogelijk te worden hersteld.
4. De waterafvoer, inclusief de afwatering van de toe- en afvoerwegen, dient (tijdens alle fasen van het project) ongehinderd te kunnen plaatsvinden.
5. Vervallen kabels/leidingen dienen te worden verwijderd.
6. De praatpaal ter hoogte van de Rijksweg A35, km 60.15 (HRR) zal met de aanleg van de grondwal komen te vervallen. De kabels en leidingen van de praatpaal dienen te worden verwijderd. De praatpaal zal vervallen aan district Oost van Rijkswaterstaat Oost-Nederland.
7. Er dient B1 grasmengsel gebruikt te worden. Indien de grondeigenschappen/condities daar aanleiding toe geven dient een gelijkwaardig grasmengsel gebruikt te worden.
8. Verzakkingen dan wel zettingen, die in de loop van de tijd als gevolg van de werkzaamheden optreden moeten worden hersteld.
9. De werkzaamheden mogen niet eerder plaatsvinden, dan nadat het grondwerk met piketten of vergelijkbare methoden is uitgezet.
10. De ontgraving onder het grondwaterpeil mag alleen worden aangevuld met uitgekomen grond, met dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke grondlagen, deze mogen niet vermengd worden.
11. De details ten behoeve van de kruising met de Oelerbeek (Rijksweg A35 km 60.7-60.8 HRR) dienen te worden afgestemd met Rijkswaterstaat en Waterschap Vechtstromen.
12. De huidige situatie van de duiker dient voor aanvang van de werkzaamheden te worden vastgelegd middels een nul deformatie meting, conform de eisen zoals vermeld op: <http://www.rws.nl/zakelijk/zakendoen-met-rijkswaterstaat/werkwijzen/werkwijze-in-qww/data-eisen-rijkswaterstaatcontracten/deformatiemetingen-kunstwerken.aspx>
13. De werkzaamheden met betrekking tot de kruising met de Oelerbeek mogen pas starten na goedkeuring van de beheerder.
14. De tekeningen met betrekking tot de kruising met de Oelerbeek dienen aan de vergunning te worden toegevoegd.
15. De aanpassingen aan het kunstwerk dienen door en op kosten van de vergunninghouder te worden aangepast in het digitale informatie systeem kunstwerken (DISK), hierover worden nadere afspraken gemaakt.

16. De detaillering van de kolken en de afvoer van het vrijkomende hemelwater dienen nader te worden ontworpen en afgestemd in de realisatie fase. Het systeem mag pas worden aangelegd na instemming van Rijkswaterstaat. Bij het opleverdossier dienen de ontwerp uitgangspunten te worden opgeleverd tezamen met de as-built tekening(en).
17. Rijkswaterstaat en de Gemeente Hengelo dienen in een beheerovereenkomst afspraken vast te leggen met betrekking tot het beheer en onderhoud van het afwateringssysteem.
18. De teel aarde van de huidige boomweide tussen km 60,25 HRR en km 61,20 HRR dient tijdelijk te worden uitgenomen, opgeslagen en worden terug geplaatst bij de nieuw aan te leggen boomweiden en te worden ingezaaid conform artikel 7 lid 7.

4 Overwegingen ten aanzien van de aanvraag

4.1 Vereiste van vergunning

Op grond van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (WBR) is het verboden zonder vergunning van de minister van Infrastructuur en Milieu gebruik te maken van een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk door anders dan waartoe het is bestemd, daarin, daarop, daaronder of daarover werken te maken of te behouden of daarin, daaronder of daarop vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen of te laten staan of liggen.

Grondbank Hengelo v.o.f. (Postbus 607, 7550 AP Hengelo) is voornemens een grondwal langs de Rijksweg A35 tussen km 59.7 en km 61.5 (HRR) in de gemeente Hengelo aan te leggen. Deze handeling is vergunningplichtig op grond van art. 2 WBR.

4.2 Betrokken belangen

Bij het maken van het werk, waarvoor vergunning wordt aangevraagd, spelen in dit verband de volgende belangen een rol:

- de belangen van Rijkswaterstaat, te weten het beschermen van het waterstaatswerk en het verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik daarvan;
- het belang van de aanvrager, te weten de aanleg van een grondwal langs de Rijksweg A35;
- belangen van derden.

4.3 Motivering

Het dorp Oele ligt aan de Rijksweg A35. Aan de overzijde van de Rijksweg A35 ligt een industriegebied van de gemeente Hengelo.

In het kader van een provinciaal programma dorpsplanontwikkeling is de Werkgroep Oele al geruime tijd bezig met het ontwikkelen van een grondwalconstructie langs de zuidzijde van de Rijksweg A35 om lichtverstrooiing en zicht- en geluidhinder te reduceren/eliminieren. Dit ter verhoging van het woon

Datum

15 juli 2016

Nummer

RWS-2016/30984

en recreatiegenot in het dorp Oele. De ontwikkeling is een samenwerking tussen de werkgroep Oele, de gemeente Hengelo, het Pact van Twickel en de Grondbank Hengelo.

De Grondbank Hengelo v.o.f. heeft een aanvraag ingediend voor een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken voor de aanleg van een grondwal langs de Rijksweg A35 in de gemeente Hengelo.

De werkzaamheden bestaan hoofdzakelijk uit:

- het aanvoeren van (licht vervuilde) grond conform de spelregels van het Besluit Bodem Kwaliteit (BBK);
- de aanleg van een hemelwaterafvoer middels kolken, leidingen en een afvoer middels een drain;
- het inpassen van een duiker ter hoogte van de Oelerbeek;
- het rooien en aanbrengen van beplanting;
- het amoveren van een praatpaal;
- het veilig inrichten van de berm;
- het maken van een uitzichtpunt;
- het behouden van de bewegwijzering;
- het reserveren van voldoende ruimte om toekomstige ontwikkelingen van de Rijksweg A35 te kunnen realiseren.

De Gemeente Hengelo en Rijkswaterstaat stellen een overeenkomst op met betrekking tot het eigendom, beheer en onderhoud van de grondwal. De overeenkomst wordt na ondertekening van partijen onderdeel van deze vergunning.

Het ontwerp (inclusief het uitzichtpunt) is verkeerskundig getoetst en getoetst op de inrichting van veilige bermen en akkoord bevonden op beide punten.

Op onderhavige vergunning is het volgende beleidskader van toepassing:

- Leidraad Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Een vergunning kan worden geweigerd indien de doelstellingen van de WBR, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, WBR zich tegen vergunningverlening verzetten en het niet mogelijk is om de belangen van het wegbeheer door het verbinden van voorschriften of beperkingen voldoende te beschermen.

Ter bescherming van de belangen van Rijkswaterstaat zijn daarom aan deze vergunning nadere voorschriften verbonden. Gelet op het door mij gehanteerde beleid is de aangevraagde activiteit toegestaan mits volgens de voorschriften wordt gewerkt.

5 Procedure

De voorbereiding van deze vergunning op grond van de WBR heeft conform het gestelde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) plaatsgevonden.

Het besluit tot de aanleg en de exploitatie van het werk wordt door de Gemeenteraad van de Gemeente Hengelo vastgesteld en gepubliceerd.

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

6 Conclusie

De in de vergunning opgenomen voorschriften waarborgen dat de doelstellingen van het wegbeheer voldoende worden beschermd. Op grond van de in dit besluit opgenomen overwegingen bestaan er daarom geen bezwaren tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

7 Ondertekening

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
hoofd afdeling Vergunningverlening Rijkswaterstaat Oost-Nederland,

C. Jol

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and strokes, positioned to the right of the name 'C. Jol'.

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

8 Mededelingen

8.1 Informatie en bezwaar

Voor meer informatie over dit besluit kunt u terecht bij de in deze beschikking genoemde contactpersoon. De contactgegevens staan in de zijkolom van de beschikking. De contactpersoon kan uw vragen beantwoorden en het besluit met u doornemen.

Om te bepalen of u meer informatie wilt, kunnen de volgende vragen en aandachtspunten u helpen:

- Is de inhoud van het besluit duidelijk en is helder wat het concreet voor u betekent?
- Kunt u beoordelen of het besluit inhoudelijk juist is of niet? Of heeft u behoefte aan een toelichting?
- Kloppen de gegevens over u in het besluit en heeft u alle gegevens verstrekt?

Ook wanneer u andere vragen heeft over het besluit of de procedure, of wanneer u zich op een of andere manier heeft gestoord aan de wijze waarop bij de besluitvorming met u of uw belangen is omgegaan, kunt u contact opnemen.

Bent u het niet eens met dit besluit?

Dan kunt u op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar maken. U dient hiervoor wel belanghebbende bij het besluit te zijn. De volgende vragen en aandachtspunten kunnen u helpen bij het maken van bezwaar:

- Wat zijn de redenen dat u het met het besluit niet eens bent?
- Welk doel wilt u met uw bezwaar tegen het besluit bereiken? Wat verwacht u van Rijkswaterstaat?
- Is het u voldoende duidelijk wat een bezwaarprocedure inhoudt en weet u of u met een bezwaar uw doel kunt bereiken? Kunt u uw doel op een andere, wellicht eenvoudigere wijze bereiken?

Wanneer u vragen heeft of wanneer u zich afvraagt of het indienen van een bezwaarschrift voor u de geschikte aanpak is, kunt u ook hiervoor contact opnemen met de in de beschikking vermelde contactpersoon. De contactpersoon kan met u overleggen over de te volgen procedure en u informeren over andere mogelijkheden die Rijkswaterstaat u eventueel biedt om tot een oplossing te komen.

Hoe maakt u bezwaar?

Om bezwaar te maken dient u, binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt, een bezwaarschrift indienen. U kunt uw bezwaarschrift sturen naar de minister van Infrastructuur en Milieu, t.a.v. de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Afdeling Werkenpakket, Postbus 25, 6200 MA Maastricht.

Datum

15 juli 2016

Nummer

RWS-2016/30984

In het bezwaarschrift dient in ieder geval het volgende te staan:

- uw naam en adres, en liefst ook uw telefoonnummer;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (bijvoorbeeld door de datum en het kenmerk van het besluit te vermelden of door een kopie mee te sturen);
- de reden waarom u bezwaar maakt;
- de datum en uw handtekening.

Voorlopige voorziening

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat uw bezwaarschrift in behandeling is. Als u dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor u, dan kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen. Dit doet u door de Voorzieningenrechter van de rechtbank in het gebied waar u woont te vragen een voorlopige voorziening te treffen. Indien u niet zelf, maar namens een bedrijf of organisatie een verzoekschrift indient dan kunt u het verzoekschrift sturen naar de rechtbank in het gebied waar het bedrijf of de organisatie is ingeschreven. De rechtbank zal een griffierecht in rekening brengen.

Bij het verzoek dient voorts een afschrift van het bezwaarschrift te worden overgelegd. Zo mogelijk wordt tevens een afschrift van de beschikking waarop het geschil betrekking heeft overgelegd.

Indiening kan ook via de site <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor dient u wel te beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op genoemde site voor de precieze voorwaarden.

8.2 Inspanningsverplichting i.v.m. mogelijke schade

De verlening van deze vergunning ontslaat de vergunninghouder niet van de plicht om de redelijkerwijs mogelijke maatregelen te nemen, teneinde te voorkomen dat het vergunningverlenende orgaan, dan wel derden, ten gevolge van het gebruikmaken van de vergunning schade lijden.

8.3 Aanwijzingen

Door of namens de beheerder kunnen met betrekking tot de werkzaamheden aanwijzingen worden gegeven ter bescherming van betrokken belangen. Aanwijzingen dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.

8.4 Overige vergunningen

Naast de in deze beschikking verleende vergunning kan, voor de handelingen, waarop de vergunning betrekking heeft, tevens vergunning en/of ontheffing vereist zijn op grond van andere wetten en/of verordeningen dan waarop deze beschikking steunt.

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

8.5 Privaatrechtelijke toestemming

Naast de vergunning heeft u voor het gebruik van Staatsgrond en -water nog toestemming nodig van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Ik wijs u er op dat het RVB aan een dergelijke privaatrechtelijke regeling nog nadere voorwaarden kan stellen, waaronder het betalen van een (marktconforme) gebruiksvergoeding. In verband hiermee is een afschrift van deze vergunning gezonden aan het Rijksvastgoedbedrijf, Directie Transacties & Ontwikkeling, Afdeling Verhuur & Taxaties, Postbus 16700, 2500 BS Den Haag, die zich met betrekking tot het gebruik van het betrokken staatseigendom schriftelijk tot u kan wenden.

8.6 Kosten van maatregelen

De kosten, voortvloeiende uit voorzieningen en maatregelen, die het vergunningverlenende orgaan zelf ten behoeve van de vergunninghouder en/of in verband met het beheer van het waterstaatswerk dient te treffen en die veroorzaakt worden door de werkzaamheden en het gebruik van het waterstaatswerk door de vergunninghouder, komen voor rekening van de vergunninghouder. Hieronder vallen onder meer de kosten, verbonden aan de door het vergunningverlenende orgaan te treffen verkeersmaatregelen en voorzieningen in het kader van opgetreden calamiteiten.

Kosten die voortvloeien uit het gebruik van deze vergunning zijn voor rekening en verantwoordelijkheid van de vergunninghouder.

8.7 Overige verplichtingen

Beheer en onderhoud

Het werk moet in goede staat worden onderhouden.

Verzakkingen dan wel zettingen, die in de loop van de tijd als gevolg van de werkzaamheden optreden, dienen op kosten van de vergunninghouder te worden hersteld.

Het werk, beheer of onderhoud mag geen gevaar of hinder voor het verkeer veroorzaken.

Bouwstoffen, materialen en materieel dienen zodanig te worden opgeslagen en geplaatst, dat geen gevaar en hinder voor het verkeer ontstaat.

Voor de aan- en afvoer van materiaal en materieel mag geen gebruik worden gemaakt van de vluchstroken of aangrenzende (weg)bermen van de rijksweg.

Stremming van het verkeer in verband met de aanleg of het onderhoud van het werk wordt alleen toegestaan indien dit onvermijdelijk is.

Verkeersmaatregelen

Verkeersmaatregelen dienen door en op kosten van de vergunninghouder te worden getroffen.

De eventueel nodige stremming behoeft de voorafgaande toestemming van het verkeersloket, bereikbaar via het e-mailadres:

ONO-verkeersloket@rws.nl.

Verkeersmaatregelen aanvragen via SPIN

Voor het plannen van wegwerkzaamheden dient u gebruik te maken van het Systeem Planning en Informatie Nederland (SPIN).

Deze kunt u via www.rws.nl/spin aanvragen.

Op de werkzaamheden is de volgende richtlijn van toepassing: **Beleid en proces veilig werken aan wegen (2014)**.

De werkzaamheden vinden plaats op of nabij een autosnelweg. Daarom is de volgende CROW richtlijn van toepassing: **Maatregelen op Autosnelwegen (2013)**.

De RWS richtlijnen zijn toegankelijk via:

<http://www.rws.nl/zakelijk/verkeersmanagement/>

De CROW-publicatie en het erratum zijn, tegen betaling, verkrijgbaar bij de Stichting CROW te Ede.

Verkeersmaatregelen mogen alleen worden getroffen door een geautoriseerd persoon. Deze persoon dient in het bezit te zijn van een certificaat Verkeersmaatregelen BRL 9101.

Veiligheidskleding

Degenen die zich wegens het maken en het onderhouden van het werk buiten enig voertuig op of langs de rijksweg bevinden dienen veiligheidskleding te dragen die voldoet aan:

- NEN-EN 471:2003+A1:2008, en
- de Richtlijnen en Specificaties voor Veiligheidskleding bij Wegwerkzaamheden.

CROW Richtlijn zorgvuldig graafproces

Bij het werk dient rekening gehouden te worden met de CROW richtlijn zorgvuldig graafproces, Graafschade voorkomen aan kabels en leidingen.

Veiligheid hoogspanning (Tennet)

Bij het werk dienen de veiligheidsvoorschriften van hoogspanning in acht genomen te worden: "Uw veiligheid en de ongestoorde werking van de bovengrondse hoogspanningsverbinding", "Werken in de nabijheid van hoogspanning".

Datum

15 juli 2016

Nummer

RWS-2016/30984

8.8 Rechtsopvolging

Van de wens tot overgang van deze vergunning naar rechtsopvolgers dient binnen 4 weken mededeling te worden gedaan aan het bevoegd gezag. Overgang van deze vergunning kan pas bij besluit worden geëffectueerd.

8.9 Afschrift(en) van het besluit

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Rijksvastgoedbedrijf (RVB), Directie Transacties & Ontwikkeling, Afdeling Verhuur & Taxaties, T.a.v. de heer A. Scholte Lubberink, Postbus 16700, 2500 BS Den Haag;
- Gemeente Hengelo, T.a.v. de heer S. Landman, Postbus 18, 7550 AA Hengelo;
- Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Afdeling Werkenpakket, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (ON-BVWP-BevoegdGezag@rws.nl);
- Coördinator operationeel beheer en verkeer, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (vergunningverlening-NON@rws.nl);
- Adviseur afdeling vergunningverlening, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (christel.veldman@rws.nl);
- Medewerker Informatievoorziening / medewerker gegevensbeheer van het district Oost-Nederland Oost, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (ONO-Dataloket@rws.nl);
- Het verkeersloket van het district Oost-Nederland Oost, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (ONO-verkeersloket@rws.nl);
- Het procedurebureau van de afdeling Vergunningverlening, Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (ON-Vergunningen@rws.nl);
- De basis relatie manager van district Oost-Nederland Oost, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (ON-BRM-District-Oost@rws.nl);
- District Oost, Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 25, 6200 MA Maastricht (marc.hulshoff@rws.nl);
- Archief, Postbus 25, 6200 MA Maastricht.

Datum

15 juli 2016

Nummer

RWS-2016/30984

Bijlage 1 Begripsbepalingen

- **Aanvraag:** De aan deze vergunning ten grondslag liggende aanvraag.
- **As built tekening:** Tekening waarop de wijzigingen van het werk ten opzichte van het ontwerp zijn aangegeven.
- **AutoCAD (Autodesk *computer-aided design*):** programma voor het maken van technische tekeningen.
- **Bevoegd gezag:** de minister van Infrastructuur en Milieu en de functionarissen die gemandateerd en gemachtigd zijn de bevoegdheden onder haar verantwoordelijkheid uit te oefenen (p.a. Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 25, 6200 MA Maastricht).
- **Beheerder:** het districtshoofd van het district Oost-Nederland Oost, Brugginksweg 6, 7555 PB Hengelo.
- **BRL 9101:** Beoordelingsrichtlijn 9101; richtlijn voor de toepassing van verkeersmaatregelen bij werk in uitvoering.
- **CAD bestand:** bestand leesbaar in het programma AutoCAD (AutoCAD Map 3D 2011). Bijvoorbeeld DWG.
- **Calamiteit:** ongewoon voorval of bijzondere omstandigheid waardoor schade aan het waterstaatswerk is ontstaan of dreigt te ontstaan
- **Civieltechnische tekening:** tekening op schaal van objecten die vastzitten in de grond. De nauwkeurigheid dient beter te zijn dan 20 cm in X en Y-coördinaten en 10 cm in Z-coördinaat. Voor rioleringen geldt een nauwkeurigheid van 10 cm in X en Y-coördinaten en 15 cm in Z-coördinaat.
- **DWG of DRWG:** DraWinG, het vectorgeoriënteerde bestandsformaat van AutoCAD-tekeningen. Bestandstype waarin gegevens digitaal aan Rijkswaterstaat aangeleverd kunnen worden.
- **HRL:** hoofdrijbaan links.
- **HRR:** hoofdrijbaan rechts.
- **NLCS/TOLGI:** Nederlandse CAD Standaard / Tekenvoorschriften Object- en lijninfrastructuur gebonden installaties. Informatie over de NLCS/TOLGI en de aanvullende Rijkswaterstaat bepalingen zijn te vinden op www.rws.nl/datacontracteisen, tabblad "CAD bestanden en -tekeningen Rijkswaterstaat".
- **Ontvangstdatum aanvraag:** eerste datum dat de aanvraag ontvangen is bij een bestuursorgaan.
- **Pdf-formaat (pdf, *portable document format*):** bestandstype inleesbaar in Adobe Reader 7.0.9 DUT.
- **Richtlijnen en Specificaties voor Veiligheidskleding bij Wegwerkzaamheden:** richtlijn voor veiligheidskleding, conform de Europese norm EN/471, van Rijkswaterstaat, Adviesdienst Verkeer en Vervoer, oktober 1995.
- **RWS-richtlijn 2012:** RWS-richtlijn voor verkeersmaatregelen bij wegwerkzaamheden op rijkswegen; te vinden via de kennisbank van het CROW.
<http://www.rws.nl/zakelijk/verkeersmanagement/>.

Datum
15 juli 2016

Nummer
RWS-2016/30984

- Het verkeersloket: het verkeersloket van het district Oost-Nederland Oost Brugginksweg 6, 7555 PB Hengelo (Postbus 25, 6200 MA Maastricht) ook bereikbaar via het e-mailadres: ONO-verkeersloket@rws.nl.
- Vergunninghouder: diegene die krachtens deze vergunning handelingen verricht.
- Vergunningverlening: *afdeling Vergunning*, de afdeling Vergunning van Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 25, 6200 MA Maastricht.
- Werk(en): bouwwerk, weg- of waterbouwkundig werk of anderszins functionele toepassing van een bouwstof.
- Werkzaamheden: het maken, aanleggen, behouden, onderhouden en opruimen van het op grond van de vergunning te behouden werk.

Bijlage 2

- Principeschets grondwal en eigendomssituatie, tekeningnummer 14071-V01a, wijziging 6 d.d. 16-07-2015.

Bijlage 3

- Overzichtstekening toekomstige situatie Deelgebied Oele, tekeningnummer 14071-V01b, wijziging 6 d.d. 16-07-2015.

Bijlage 4

- Tekening situatie zichtpunt, tekeningnummer 12009-ZP01a, wijziging 6 d.d. 16-07-2015.

KOSTENRAMING GRONDWAL A35

Project Hengelo - Grondwallen A35
Onderdeel Kostenoverzicht aanleg grondwal compleet
Opdrachtgever Gemeente Hengelo / werkgroep Oele
Werknummer 14010012
Datum 15-12-2016

Act.	Omschrijving	Eenheid	Hoeveel- heid	Prijs / eenheid	Sub-totaal	Totaal
1,00	EXPLOITATIE GRONDBANK					
	<u>Vorbereidende werkzaamheden</u>					
1,01	Projectvoorbereiding	eur	1	€ 4.500,00	€ 4.500,00	
1,02	Projectborden	eur	1	€ 500,00	€ 500,00	
1,03	Engineering (inmeting, werktekeningen tbv vergunning + uitvoering, afstemming met alle stakeholders)	eur	1	€ 7.000,00	€ 7.000,00	
						€ 12.000,00
2,00	<u>Grondwal (1295 m1)</u>					
2,01	Rooien bomen op wal	st	105	€ 50,00	€ 5.250,00	
2,02	Rooien bos incl. bomen	are	115	€ 300,00	€ 34.500,00	
2,03	Maaien gras op wal (1x)	m1	1.295	€ 2,00	€ 2.590,00	
2,04	Voorzieningen bereikbaarheid (rijplatenbaan of puinbaan)	eur	1	€ 30.000,00	€ 30.000,00	
2,05	Aanbrengen grond, maximaal klasse wonen / industrie	m3	80.000	€ 3,50	€ 280.000,00	
2,06	Deel vd grond middels tussendepot ivm kap groen in 1of 2 fasen	m3	40.000	€ 1,00	€ 40.000,00	
2,07	Afwerken wal (25 m/m1)	m2	32.000	€ 0,65	€ 20.800,00	
2,08	Afwerken schouwpad + overig	m2	4.000	€ 0,45	€ 1.800,00	
2,09	Inzaaien wal (ca. 60%)	m2	19.200	€ 0,30	€ 5.760,00	
2,10	Inzaaien schouwpad + overig	m2	4.000	€ 0,20	€ 800,00	
2,11	Maaien wal	eur	1	€ 10.000,00	€ 10.000,00	
						€ 431.500,00
3,00	<u>Bijkomende administratieve kosten + afdrachten</u>					
3,01	Verzorgen registratie en vastleggen grondstromen incl. partijkeuringen + meldingen incl. meldingen bij bevoegd gezag	eur	1	€ 10.500,00	€ 10.500,00	
3,02	Oplevering / eindrapportage	eur	1	€ 2.000,00	€ 2.000,00	
3,03	Revisiewerkzaamheden	eur	1	€ 2.500,00	€ 2.500,00	
3,04	Kosten afdracht RVOB in verband met gebruik grond RWS voor aanleg wal (ca. € 1,00 per ton)	eur	1	€ 135.000,00	€ 135.000,00	
						€ 150.000,00
9,00	<u>Staartposten</u>					
9,01	Eenmalige kosten (inrichten, opruimen, hekwerk, aan- en afvoer materieel etc) incl. keet etc.	eur	1	€ 12.500,00	€ 12.500,00	
						€ 12.500,00
	Uitvoeringskosten (periode van ca. 3 jaar)				€ 45.000,00	
	Algemene kosten		8%		€ 48.480,00	
	Winst en risico		2%		€ 12.120,00	
	Indexering (loon- en brandstofkosten komende jaren)		2%		€ 12.120,00	
						€ 117.720,00
	Totaal 1,2 3 en 9 excl. Btw					€ 723.720,00

50	BIJKOMENDE WERKZAAMHEDEN TBV SUBSIDIE-AANVRAAG					
51,00	Budgetpost groen: bomen en beplanting wal (afgestemd op nieuwe ontwerp)					
51,01	Planten bomen (eiken, afmeting conform spec. A1)	st	125	€ 320,00	€ 40.000,00	
51,02	Aanbrengen begroeiing (10% bomen, 60% gras, 30% begroeiing)	m2	10.500	€ 1,50	€ 15.750,00	
51,03	Maaionderhoud 2 jaar van bosplantsoen (1x per jaar)	eur	1	€ 9.450,00	€ 9.450,00	
51,04	1 jaar extra onderhoud bomen (na 1 groeiseizoen)	eur	1	€ 2.890,00	€ 2.890,00	
51,05	Onderhoud / afkoop groen buitenzijde door RWS	eur	1	€ 36.785,00	€ 36.785,00	
						€ 104.875,00
52,00	Budgetpost voorzieningen kabels en leidingen (i.o.m. Gasunie / Tennet)					
52,01	Sonderingen inclusief rapportages	eur	1	€ 3.500,00	€ 3.500,00	
52,02	Toepassen grondverbetering (incl. aan- en afvoer zand en grond)	eur	1	€ 11.500,00	€ 11.500,00	
						€ 15.000,00
53,00	Budgetpost vergoeding gebruik land + inkomstenderving					
53,01	Gebruik strook langs wal tbv aan- en afvoer grond (particulier eigendom) + verzamelen grond in tussendepot	eur	1	€ 7.500,00	€ 7.500,00	
						€ 7.500,00
54,00	Budgetpost binnenkant / zijde Oele					
54,01	IT-riool met grof zandpakket en kolken	m1	1.250	€ 32,50	€ 40.625,00	
54,02	Doorspuitputten / inspectieputten	eur	1	€ 4.000,00	€ 4.000,00	
						€ 44.625,00
55,00	Budgetpost afwatering aan buitenzijde: eis RWS					
55,01	kolken met straatwerk incl. veiligheidsvoorzieningen aan snelwegzijde	eur	1	€ 10.000,00	€ 10.000,00	
55,02	Afvoerleiding onder wal door aangesloten op IT-riool / afvoer	eur	1	€ 15.500,00	€ 15.500,00	
						€ 25.500,00
56,00	Budgetpost voorzieningen wal tpv duiker					
56,01	voorzieningen op wal ter plaatse van duiker (bijv. Topscherm) nog nader uit te werken	eur	1	€ 12.500,00	€ 12.500,00	
						€ 12.500,00
57,00	Budgetpost zichtpunt op wal (conform detail)					
57,01	traptreden in zand, kastanjehouten leuning, ca. 20 m2 plateau-verharding en spijlenhekwerk	eur	1	€ 10.000,00	€ 10.000,00	
						€ 10.000,00
	subtotaal bijkomende werkzaamheden: groen, nuts, RWS, duiker en zichtpunt					€ 220.000,00
	TOTALE KOSTEN INCLUSIEF ALLE BIJKOMENDE WERKZAAMHEDEN EXCL. BTW					€ 943.720,00
	TOTALE KOSTEN EXCL. BTW AFGEROND					€ 943.700,00

Uitgangspunten:

- Het ontwerpadvies Zichtwal Oele van Atelier Overijssel, d.d. 20-3-2015
- I.v.m. het budget zijn door ons maximaal 125 st. bomen (eik) meegenomen en ca. 30% bosplantsoen (= 10500 m2). Meer bomen of bosplantsoer zorgt uiteraard voor verhoging van de budgetpost groen.
- In dit overzicht is 2 jaar onderhoud vóór overdracht naar RWS meegenomen, dit is afwijkend van het eerdere kostenoverzicht d.d. 16-04-2015
- De bomen langs de Albersdijk (uit het nieuwe ontwerp) zijn NIET meegenomen in dit overzicht. Hiervoor zal elders budget moeten worden aangevraagd.
- Ter plaatse van de duiker moet worden gekozen voor een andere optie dan verlengen van de duiker ivm beschikbare subsidie budget

2. Aanvraag tot vaststelling

- a. U dient vóór 1 mei 2019 een aanvraag in om de subsidie vast te laten stellen. Het verzoek tot vaststelling dient u in met het formulier Verzoek tot vaststelling.
- b. Bij deze aanvraag voegt u een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat:
  - de activiteiten en/of prestaties, waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht;
  - is voldaan aan de aan de subsidie verbonden voorschriften.
- c. Voor het vaststellen van uw subsidie moeten wij de werkelijke kosten en opbrengsten weten. U dient uw gespecificeerde kostenverantwoording in, qua opzet vergelijkbaar met de aanvraag.

3. Meldingsplicht

Als u de activiteiten waarvoor u de subsidie kreeg anders of niet kunt uitvoeren, dan moet u ons dit binnen twee weken melden. U kunt dan tegelijkertijd een verzoek tot wijziging van de beschikking indienen. Wanneer er in de uitvoering iets verandert gebruik dan het formulier Indienen wijzigingsverzoek.

Afwijkingen zijn onder andere:

- wijziging van de activiteiten en/of prestaties;
- vertraging in de uitvoering;
- wijzigingen in de begroting;
- stopzetting van het project of de activiteiten;
- wijziging in de financiële en organisatorische verhoudingen met derden;

Wij beoordelen of de wijziging aanleiding is om de verleningbeschikking aan te passen. Indien dit het geval is, ontvangt u een wijzigingsbeschikking. Het niet naleven van de subsidievoorschriften kan nadelige gevolgen hebben voor de vaststelling van de subsidie.

4. Subsidiebedrag

U krijgt nooit meer subsidie dan het maximale subsidiebedrag dat wij u verleenden.

Wij kunnen de subsidie wel lager vaststellen dan het verleende subsidiebedrag. Zie hiervoor artikel 4:46 van de Awb. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als u de activiteiten niet of anders hebt uitgevoerd, minder kosten hebt gemaakt of meer opbrengsten hebt gegenereerd.

Publiciteit

Wij stellen het op prijs als u bij publiciteit over deze activiteiten laat weten dat u een financiële bijdrage van ons kreeg. U kunt een logo kiezen op overijssel.nl/logo.

Openbaar subsidieregister

Een beperkt aantal algemene gegevens van deze subsidieverlening nemen wij op in het openbare subsidieregister op onze website. Meer informatie hierover vindt u op onze website overijssel.nl/subsidie.

Voorschot

U ontvangt een voorschot van € 198.000,--. U ontvangt dit bedrag in 3 termijnen. De eerste termijn maken wij binnen vier weken over naar uw bankrekeningnummer. Wij vermelden er het kenmerk van deze brief bij.

De andere bedragen kunt u verwachten nadat u de tussenrapportages heeft aangeleverd.

Niet mee eens?

Datum
18.11.2015
Kenmerk
2015/0371139
Zaaknummer
3401140
Pagina
2
Uw brief
29.10.2015
Uw kenmerk
1102282

Bent u het niet eens met dit besluit dan kunt u een bezwaarschrift indienen bij team Juridische Zaken. Vermeldt u daarin uw naam en adres, de datum van uw bezwaarschrift, het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de redenen van het bezwaar.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift indient binnen zes weken na de dag waarop deze brief is verzonden. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer mogen behandelen.

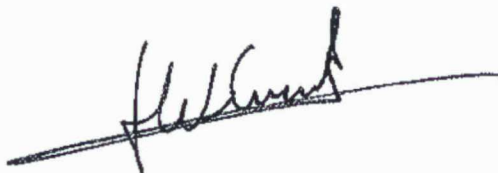
Op onze website overijssel.nl/bezwaar leest u hoe u uw bezwaar kunt indienen.

Tot slot

De genoemde formulieren kunt u vinden op onze website overijssel.nl/subsidie. Hebt u vragen over deze brief dan kunt u contact opnemen met Charlotte Bouwhuis-Broekroelofs, telefoonnummer 038 499 85 85 of per mail C.Bouwhuis-Broekroelofs@overijssel.nl.

Wij wensen u succes bij de uitvoering van uw project.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten,

Henk Vrielink,
teamleider Subsidieverlening

Datum
18.11.2015
Kenmerk
2015/0371139
Zaaknummer
3401140
Pagina
3
Uw brief
29.10.2015
Uw kenmerk
1102282

Wilt u in uw correspondentie met de provincie Overijssel:

- één onderwerp per brief hanteren;
- het in deze brief opgenomen kenmerk en zaaknummer vermelden.

Grondbank Hengelo
Twenteweg 30
7532ST Enschede

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Besluit over zichtwal Oele	2081130		

Geachte heer/mevrouw,

Door middel van deze brief informeren wij u over ons besluit over de zichtwal Oele. Onze raad heeft besloten om de "Structuurvisie Twickel, uitwerking buurtschap Oele" vast te stellen als ruimtelijk plan voor de buurtschap Oele. Door dit besluit is de Zichtwal Oele in ieder geval in de geest van het Besluit bodemkwaliteit een nuttige toepassing en kan binnen de afspraken die zijn vastgelegd in de realisatieovereenkomst en de benodigde vergunningen overgegaan worden tot realisatie van de zichtwal.

Daarnaast hebben wij besloten om de ontvangen subsidie van de provincie voor de inrichting van de Zichtwal Oele ad. € 220.000 in te zetten door deze, onder de in de realisatieovereenkomst genoemde voorwaarden, over te dragen aan de Grondbank.

Wij gaan er van uit dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:
Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074